

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

S. E.

Pécs, 2014. november

N. Cs. Zs.

R. V.

TARTALOM

A Kari Tanács ülése

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése
(Fischer Emil)

Díjak elismerések a Tudomány Ünnepe

Honoris Causa doktori címek adományozása

Jobst Kázmér professzor születésnapjára
(Makovitzky József)

Emódy Levente professzor születésnap
köszöntése (Ulrich Dobrindt)

Egészségnevelés a debreceni menekült-
táborban (Marek Erika)

Az európai genetikai felépítése
(Melegh Béla, Bene Judit)

Egy darabka Izrael Stockholmban
(Bódis Emőke)

9th International Conference of
Anticancer Research (Rákossy Zsuzsa)

Gyermekdiabetológusok kongresszusa
(Soltész Gyula)

Grazi tanulmányút (Szalma József)

Hospice-dal (Helschtáb Klára)

Európai szintű tanácskozás a romák
egészségügyi helyzetéről Pécsen
(Schweier Rita)

Kutatók éjszakája Pécsen (Erostyák János)

Kombinált művészet – fotók a festményekben

Interjú Simán Benedekkel (Schweier Rita)

Szent Sebestyén Napok (Molnár F. Tamás)

Egészségnap Beremenden
(Árkus Vanessza)

Szűrővizsgálat fejlesztése
az Élettani Intézetben (Nemes Vanda)

Kiss Tamás összeállítás

Orvos-természettudományi Értesítő
(Gracza Tünde)

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Röviden: MUT, Genetikai továbbképző
napok, fiatal patológusok találkozója, mi-
nőségmenedzsment az egészségügyben

Intézeti, klinikai hírek, információk

Sajtószemle

A borítón és középen többek közt válogatás
az Egészségügyi Fotópályázat anyagából.

A Kari Tanács ülése

2014. október 9.

1. „Professor emeritus” cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a „Professor emeritus” címre történő felterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Lénárd László Élettani Intézet	76	1	0
Dr. Pytel József Fül-Orr-Gégészeti és Fej- Nyaksebészeti Klinika	77	0	0

2. Kari állandó bizottságok elnökeinek megválasztása

Dr. Miseta Attila dékán megköszönte az előző dékáni vezetés leköszönő dékánhelyetteseinek, dr. Koller Ákos és dr. Biró Zsolt professzoroknak a munkáját és üdvözölte az új dékánhelyetteseket: dr. Nyitrai Miklós és dr. Tényi Tamás professzorokat.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a kari állandó bizottsági elnökök megválasztásáról szóló előterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tart.
Ifj. Dr. Gallyas Ferenc Angol Program Bizottság	71	2	3
Dr. Porvay Péter Gazdasági Bizottság	74	1	1

3. Kreditátviteli és Tanulmányi Bizottságok oktató tagjainak megválasztása.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a Tanulmányi Bizottság oktatói tagjainak megválasztásáról szóló előterjesztést

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Balaskó Márta Kórélettani és Gerontológiai Intézet	77	0	0
Dr. Gombos Katalin Orvosi Népegészségtani Intézet	76	1	0
Dr. Máté Judit II. sz. Belgyógyászati Kl. és Nephrológiai Centrum	74	1	1

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a Kreditátviteli Bizottság oktatói tagjainak megválasztásáról szóló előterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Barakonyi Alíz Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet	76	0	1
Dr. Lubics Andrea Anatómiai Intézet	77	0	0

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, Ludány Andrea. Szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatva a PTE ÁOK Nyomdája

4. Szakvezetők személyének jóváhagyása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a szakvezetők személyének jóváhagyásáról szóló előterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Czopf László Általános Orvostudományi Szak	73	1	3
Dr. Nagy Ákos Fogorvostudományi Szak	68	6	3
Dr. Perjési Pál Gyógyszerésztudományi Szak	76	1	0
Dr. Pongrácz Judit Orvosi Biotechnológia Szak	76	0	1

5. A PTE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának módosítására tett javaslatot.

6. A PTE Térítési és Juttatási Szabályzat módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE Térítési és Juttatási Szabályzatának módosítására tett javaslatot.

7. A Nemzetközi Oktatási Központ által kínált magyar kurzusok elfogadása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, ÁOK, Nemzetközi Oktatási Központ „magyar mint idegen nyelv” kurzusainak elfogadására tett javaslatot.

8. Önálló és nem önálló tanszékek létesítése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, KK, Fizikális Rehabilitációs Medicina Önálló Tanszék létesítésére tett javaslatot.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, KK, Laboratóriumi Medicina Intézet keretén belüli Transzfúziológiai Nem Önálló Tanszék létesítésére tett javaslatot.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE KK I. sz. Belgyógyászati Klinika keretén belüli Kardiológiai Prevenációs és Rehabilitációs nem önálló Tanszék létesítésére tett javaslatot.

9. Bejelentések. *Dr. Nyitrai Miklós* dékánhelyettes kérte az Angol Hallgatói Szolgáltató Irodát átnevezni Angol Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Irodának (Admissions and English Student Service Center), ami jobban megfelel a nemzetközi gyakorlatnak.

Határozat

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Angol Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda elnevezésére tett javaslatot.

Dr. Miseta Attila dékán tájékoztatta a tanács tagjait a volt Nádor Szálló jövőbeni hasznosításáról: sok hányattatás után kiállítási felületként és kisebb-nagyobb rendezvények helyszínéül szolgál az ÁOK és a Művészeti Kar közös szervezésében. A kari vezetés további ötleteket vár.

Bejelenti még, hogy az OB-II-ben vízilabdacsapatot indított az ÁOK.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2014. szeptember 22.

1. Habilitációs ügyek

1/a Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja a pályázati anyagok bíráló bizottságokhoz történő kiadását.

Dr. Bugyi Beáta, egyetemi adjunktus, Biofizikai Intézet

Dr. Hitre Erika, főorvos, Országos Onkológiai Intézet

Dr. Lukács András, egyetemi adjunktus, Biofizikai Intézet

Dr. Papp Előd, c. egyetemi docens, Kaposvár

Dr. Pap Marianna, egyetemi docens, Biológiai Intézet

Dr. Pár Gabriella, egyetemi adjunktus, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Dr. Sarlós Gézané Dr. Varjú Cecília Alice, egyetemi adjunktus, Reumatológiai és Immunológiai Klinika

Dr. Sonnevend Ágnes Mária, docens, Egyesült Arab Emíráts

1/b Habilitációs pályázatok nyilvános részének indítása

A felkért bíráló bizottság véleményét is figyelembe véve a Tanács engedélyezi alább nevezettnek a nyilvános eljárás megindítását:

Dr. Huber Imre, tudományos főmunkatárs, Gyógyszerészi Kémiai Intézet

1/c Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaítélését.

Dr. Funke Simone, egyetemi adjunktus, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Neonatológiai Tanszék

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Felső Péter, III. éves PhD-hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet) lemond állami ösztöndíjáról 2014. október 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dancs Korinna, I. éves PhD-hallgató (Kórleltani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Békésiné Kallenberger Heléna, II. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Pammer Judit, II. éves PhD-hallgató (I. sz. Belklinika) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Kilián Balázné dr. Raics Katalin, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Tóth Mónika Ágnes, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Türmer Katalin Erzsébet, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Kis-Bicskei Nikolett, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Nagy Tünde, II. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. Egyben program- és témaváltoztatási kérelmet nyújtott be. Tanulmányait a dr. Kállai Tamás egyetemi tanár által vezetett programban szeretné folytatni „A nemhez kötött személyiségvonások szerepe a szívbetegségen átesett személyek rehabilitációjában, ezek összefüggése az életmód megváltoztatásában” témában. A kérelmet a két iskola-, program- és témavezető támogatja. A kérést a DHT támogatja.

Payrits Maja, II. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) a Debreceni Egyetem „Intracelluláris Ca^{2+} ” PhD-kursusán letett sikeres vizsgájáért kreditpont beszámítást kér. A DHT 2 kredit beszámítását engedélyezi.

Dr. Budán Ferenc, I. éves PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) tényleges témavezetője dr. Gyöngyi Zoltán tudományos munkatárs. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Avar Péter Ágoston, III. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) tényleges témavezetői dr. Márk László egyetemi docens és dr. Pirger Zsolt tudományos főmunkatárs. A kérést a DHT támogatja.

Bohonyi Noémi, II. éves PhD-hallgató (Szülészeti Klinika) tényleges témavezetői dr. Szabó István egyetemi tanár és dr. Helyes Zsuzsanna egyetemi tanár. Eddigi témájának változtatását is kéri. Az új téma címe: „Az endometriózishoz köthető krónikus kismedencei fájdalom molekuláris aspektusai.” Egyben képzési költségének a Farmakológiai Intézethez történő utalását kéri. A kérést a DHT támogatja.

PhD-felvételi: Az első éves állami ösztöndíjas hallgatók beiratkozása eredményesen lezárult.

Dr. Ricky Sahni az angol nyelvű képzésre szeretne jelentkezni (témavezetői: dr. Molnár F. Tamás egyetemi tanár és dr. Furák József egyetemi docens, SzTE). A kérést a DHT támogatja.

Elhussseiny Mohamed Mahmoud Abdelwahab, I. éves PhD-hallgató (idegen nyelvű képzés, Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék) tényleges témavezetői dr. Pongrácz Judit egyetemi tanár és dr. Bartis Domokos Gergely egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

2/b Önköltség (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Édel Zsófia, *dr. Ivanova Enikő*, *dr. Entz Bertalan* és *Kovács Nikoletta* levelezős hallgatók a tanulmányi kötelezettségüket nem teljesítették. A hallgatói névsorból 2014. szeptember 1-től törölnődök. A DHT *dr. Édel Zsófia* esetében – szoros kivételként – engedélyezi a tanulmányi kötelezettség 2015. január 31-ig történő teljesítését.

Dr. Tupicza Mihály (Kaposvár) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Tóth Kálmán egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetője: dr. Mezösi Emese egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Fazekas Gábor (Érsebészeti Tanszék) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezetői: dr. Jancsó Gábor egyetemi docens és dr. Menyhei Gábor egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Thurén Gergely (Pécs) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni az ifj. dr. Gallyas Ferenc egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetője: dr. Márk László egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Scheffer Dalma (Pécs) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Csernus Váler egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetői: dr. Rékási Zoltán egyetemi docens és dr. Czömpöly Tamás kutató). A kérést a DHT támogatja.

Somodi Klára (Angol Hallgatói Szolgáltató Iroda) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Kállai Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetői: dr. Füzesi Zsuzsanna egyetemi tanár és dr. Nyitrai Miklós egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Till Ágnes (Orvosi Genetikai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Melegh Béla egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz.

Dr. Ruzsics István (I. Belklinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Bogár Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetői: dr. Bogár Lajos egyetemi tanár és dr. Molnár Tihámér egyetemi adjunktus).

Dr. Ruzsa Beáta, levelező PhD-hallgató (I. Belklinika) 2014. szeptember 1-től nem kíván a doktori képzésben részt venni. A DHT tudomásul vette a bejelentést.

Dr. Balogh Teodóra, levelező PhD-hallgató (Szemészeti Klinika – Anatómiai Intézet) 2014. szeptember 1-től nem kíván a doktori képzésben részt venni. A DHT tudomásul vette a bejelentést.

Dr. Svraka Eszter, levelező PhD-hallgató (Bőrklinika) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gál Roland, levelező PhD-hallgató (I. Belklinika) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Németh Katalin, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Balogh Erika, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Kiss Anna Szidónia, levelező PhD-hallgató (Gyermekklinika) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Naszádos Gyula, levelező PhD-hallgató (Országos Onkológiai Intézet – Sebészeti Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Lengl Orsólya, levelező PhD-hallgató (AITI – Farmakológiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dobos András, levelező PhD-hallgató (Szentés – Farmakoló-

- giai Intézet) 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Ujjfalusi-Pozsonyi Kinga*, levelező PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szélig Livia*, levelező PhD-hallgató (AITI – Laboratóriumi Medicina Intézet) 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Gurdán Zsuzsanna*, levelező PhD-hallgató (Fogászati Klinika) 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szalai Zsuzsanna*, levelező PhD-hallgató (Győr – Sebészeti Klinika) 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szabó Tamás*, levelező PhD-hallgató (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Horváth-Sarródi Andrea*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Tóth Krisztina*, levelező PhD-hallgató (AITI – Szülészeti Klinika) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Toldi János*, levelező PhD-hallgató (AITI – Szülészeti Klinika) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Nagy Péter*, levelező PhD-hallgató (Budapest – Farmakológiai Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bakó Péter*, levelező PhD-hallgató (Fül-Orr Gégeklínika) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Moezzi Mehdi*, levelező PhD-hallgató (Bőrklínika – Biofizikai Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Buzási Péter*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Szirmai Mónika Diána*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Triphan Martin*, levelező PhD-hallgató (Németország – Biokémiai és Orvosi Intézet) 2014. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Vaszegi Dalma*, egyéni felkészülő (Bőrgyógyászati Klinika - Orvosi Genetikai Klinika) szigorlata 2014. szeptember 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

- Dr. Vámos Zoltán*, egyéni felkészülő (Kórélettani Intézet) angol nyelvvizsga teljesítése alóli felmentés kérése. A kérést a DHT támogatja. Nevezett benyújtotta értekezés-tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Fathi Khaled*, egyéni felkészülő (Gyermecklinika) benyújtotta értekezés-tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Tarjányi Zita*, egyéni felkészülő (I. Belklinika) benyújtotta értekezés-tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság ki-

jelölése megtörtént.

- Dr. Nemes Orsolya*, egyéni felkészülő (I. sz. Belklinika) benyújtotta értekezés-tervezetét. A fokozatszerzési eljárás elindítása a feltételek maradéktalan teljesítése után lehetséges.
- Dr. Péczely László Zoltán*, egyéni felkészülő (Élettani Intézet) benyújtotta értekezés-tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Kovács Judit Klára*, egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) benyújtotta értekezés-tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.
- Horváth-Kupi Tünde*, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) elkészítette értekezését. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Lempel Edina*, egyéni felkészülő (Fogászati Klinika) szigorlata 2014. július 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént.
- Dr. Szitter István*, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) szigorlatai 2014. július 4-én 100%-os eredménnyel megtörténtek.
- Hegedűs Gábor*, egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) szigorlatai 2014. július 10-én 66% és 73%-os eredménnyel megtörténtek.
- Dr. Mikolás Eszter Zsóka*, egyéni felkészülő (II. Belklinika – Nephrológiai Centrum) szigorlata 2014. augusztus 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént.
- Dr. Németh Adrienn Katalin*, egyéni felkészülő (Fül-Orr-Gégeklínika – Anatómiai Intézet) szigorlata 2014. szeptember 11-én 100%-os eredménnyel megtörtént.
- Dr. Kispál Zoltán Farkas*, egyéni felkészülő (Gyermecklinika) értekezésének védeése 2014. július 3-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.
- Csöngéi Veronika*, egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék – Orvosi Genetikai Intézet) értekezésének védeése 2014. július 7-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.
- Dr. Sütő Balázs*, egyéni felkészülő (SBO – Farmakológiai Intézet) értekezésének védeése 2014. július 10-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.
- Futó Kinga*, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) értekezésének védeése 2014. július 11-én 95%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.
- Czéh Árpád*, egyéni felkészülő (Soft Flow Hungary Kutató Fejlesztő Kft. – Biofizikai Intézet) értekezésének védeése 2014. július 11-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.
- Dr. Berta Gergely*, egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) értekezésének védeése 2014. szeptember 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

- **Dr. Melegh Béla** egyetemi tanár kreditpont-megállapítási kérése: a „Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napok – Genetikai kórkép a gyakorló orvosok számára a gyermekkor betegségeitől kezdve” továbbképzésen részt vett és eredményes vizsgát

tett hallgatók részére. A DHT 1 kredit beszámítását engedélyezi.

■ **Dr. Emőd Levente**, egyetemi tanár betöltötte 70. életévét. Az általa vezetett „Bakteriális fertőzések molekuláris pathogeneze” doktori program vezetését dr. Batainé dr. Kerényi Mónika habilitált egyetemi docens veszi át 2015. január 1-től.

■ **Dr. Csernus Valér**, egyetemi tanár a „Hormonanalógok és a szérumban található kismolekulák antiproliferatív hatásmechanizmusa” c. PhD téma társ-témavezetőjének dr. Rékási Zoltán egyetemi docens mellett dr. Czömpöly Tamás kutató (Immunal Kft.) kijelölését kéri. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Miseta Attila**, egyetemi tanár az általa vezetett programban témavezetőként szeretné szerepeltetni dr. Nagy Tamás egyetemi adjunktust. A témák címe: 1. Fehérjék poszt-transzlációs módosulásainak szerepe az élő sejt víztartalmának szabályozásában 2. Intracelluláris fehérje O-Glikozilációs mintázatok feltérképezése hematológiai kórképekben, flow-cytometriával. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Lénárd László**, egyetemi tanár az általa vezetett doktori iskolában törzstagként szeretné szerepeltetni dr. Ábrahám István egyetemi docent, doktori programjában témavezetőként dr. Var-

ga Csaba kutatót. A téma címe: Az entorhinális kérgi neuronhálozatok elektrofiziológiai és morfológiai vizsgálata. A kérést a DHT támogatja.

■ **Doktori Iskolák akkreditációja:** A PhD-képzésben résztvevők aktualizálják adataikat a adatbázisban. A doktori iskoláknak az önértékelésüket frissíteni kell. A törzstag tudományometriai adatainak el kell érnie az MTA Orvostudományok Osztálya által előírt MTA doktora követelményértékeket 2/3-át az IF, a közlemények száma, az idézettség tekintetében.

■ **TÁMOP 4.2.3.A Konferenciapályázat:** Dr. Kiefer Éva, irodavezető ismertette a korábban Faubl Nóra részére odaítélt ösztöndíj felhasználásának módosítását. A DHT a módosítást tudomásul veszi.

■ **Dr. Pintér Erika**, egyetemi tanár ismertette a TÁMOP 4.1.1.C pályázatot. A pályázati kiírást minden érdekelt e-mailben megkapta és a kari honlapon is olvasható.

Dr. Fischer Emil
egyetemi tanár

Baranyai Prima Díj – 2014

TÁM LÁSZLÓ kapta az idei év baranyai Prima Díját fotó kategóriában.

A hazánkban és külföldön is ismert pécsi fotóművész rendszeresen megtiszteli olvasóinkat fotóival, fotóösszeállításával, amit ezúton is hálásan köszönünk.

Gratulálunk a kitüntetéshez!

Pályázati kiírás Berde Botond ösztöndíjra

Egyetemünk díszdoktora, Berde Botond, bázeli professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának **2015. évi ösztöndíjára** pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikében: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámoló már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A pályázó írásban vázolja munkatervét (kísérleti terv, metodika elsajátítása, stb.).
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege **4000 svájci frank**, évente egy ösztöndíj adható ki.

Pályázatok benyújthatók a PTE, ÁOK Dékáni Hivatalába **2015. április 7-ig**.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadó intézmény címét és a fogadó fél nevét,
- fogadókétséget igazoló levél,
- a pályázó szakmai életrajza,
- munkaterv,
- nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond ösztöndíj kuratórium bírálja el. A sikeres pályázó tanulmányútját 2015. május 15. után kezdheti meg.

Dr. Schneider Imre s.k. professzor emeritus
a kuratórium elnöke

Közlemény az OTKA-törvény hatályon kívül helyezéséről

A T/1768. számú, „A tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról” szóló törvényjavaslat 2014. december 31-ig jogutóddal megszünteti az OTKA Irodát és hatályon kívül helyezi az OTKA-törvényt. A törvényi szabályozás szerint az OTKA programjait, a *futó pályázatok* ügyintézését és az *új pályázati felhívás* kezelését a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal veszi át. Az OTKA elnökeként, mióta 2014. október 7-én értesítettek a 2015. január 1-től tervezett változásokról, kötelességemnek tekintem, hogy mandátumom megszűnéséig a folyamatos kutatástámogatás érdekében irányítsam az OTKA-programok kezelését, segítssem az Iroda felkészülését az átalakulásokra és támogassam az OTKA szellemiségének továbbvitelét.

2014.10.28.

Kollár László Péter, az OTKA Bizottság elnöke

Forrás: www.aok.pte.hu

Díjak, elismerések a Magyar Tudomány Ünnepe 2014 alkalmából

Díjátadásokra került sor a Magyar Tudomány Ünnepe 2014 alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága (MTA, PAB) székházában, 2014. november 7-én, pénteken.

A PAB ezüst plakettjét kapta **Dóczi Tamás**, az MTA rendes tagja, a PTE, ÁOK egyetemi tanára. Az Idegsebészeti Klinika volt igazgatójának több évtizedes kiváló oktatói és kutatói munkája, a Nemzeti Agykutatási Program vezetésében játszott tudomány-szervezési tevékenysége jelentős mértékben járult hozzá a régió tudományos teljesítményéhez.

A Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt. és a PAB között létrejött megállapodás keretében a Zsolnay Gyár által alapított, évente egy alkalommal átadásra kerülő **Zsolnay-díjat**, olyan – a PAB régiójában dolgozó – kutató kaphatja, aki tudományos, szervezési munkáival a térség fejlesztésének elősegítésében kiemelkedő eredményt ért el. A PAB Elnökségének döntése alapján a díjat 2014-ben **Horváth Örs Péter** egyetemi tanár, a PTE, KK Sebészeti Klinikájának volt igazgatója kapta, aki az emésztőrendszeri sebészet és a hasüregi szervtranszplantáció megszervezésével Pécsnek és a régióknak országosan kiemelt tekintélyt szerzett, PAB szakbizottsági elnökként megszervezte az új akadémiai doktorok bemutatkozó előadás-sorozatát.

A kiemelkedő tudomány-szervező tevékenység elismeréseként a PAB és a Dél-Dunántúl a Tudomány Támogatásáért Alapítvány az idén 17. alkalommal adták át a **Tudomány-szervezési Díjat**. A díjat idén **Fenyvesi Csaba**, a PTE, ÁJK Büntető Eljárásjogi és Kriminológiai Tanszék egyetemi docense, a Gazdasági- és Jogtudományok Szakbizottság, Bűnügyi Tudományok Munkabizottság elnöke vehette át. Tevékenysége kapcsán jelentős tudományos ülések, konferenciák kerültek megrendezésre.

A vidéki tudományos élet kiemelkedő teljesítést nyújtó fiatal kutatói közül a szakbizottságok javaslatára a PAB Elnökség döntése alapján a **PAB Tudományos Díjat** kapták:

Dörnyei Ágnes, a PTE, Analitikai és Környezeti Kémia Tanszék adjunktusa, aki aktív résztvevője a műszeres analitika, elsősorban a mikrofluidika, valamint a tömegspektrometria egyetemi oktatásának különböző szakokon. Számos konferenciaszerepléssel és publikációval gazdagította régióknak tudományos eredményeit, illetve a PAB Kémia Szakbizottságán belül működő Analitikai Kémia Munkabizottság titkári feladatait is ellátja.

Tamás Andrea, a PTE, Általános Orvostudományi Kar egyetemi docense rendkívül aktív kutatómunkájáért, több

hazai és nemzetközi konferencia szervezéséért, valamint kimagasló oktatói tevékenységéért. Mindemellett a PTE-MTA „Lendület” PACAP munkacsoporton belül 5 főterület kutatását vezeti, illetve a PAB Biológiai Szakbizottságának titkára.

Varjú Viktor, az MTA, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézetének tudományos munkatársa és egyik főszervezője a „Perspective of Renewable Energy in the Danube Region” c. nemzetközi angol nyelvű workshopnak, mely keretében 2015 márciusában egy nemzetközi konferencia kerül megrendezésre. Ezen kívül a PAB Föld- és Környezettudományi Szakbizottság titkára.

A PAB a régiójában dolgozó kutatók részére 2007-ben egy új díjat alapított, amelyet Matyi Dezső, az Alexandra Kiadó igazgatója ajánlott fel, egy 100.000 forint értékű könyvutalvány formájában. A PAB Elnökség döntése alapján az **Alexandra Tudományos Díjat** 2014-ben **Bachmann Erzsébet**, a PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar, Belsőépítészeti és Környezet-tervezési Tanszék adjunktusa kapta a tudomány és művészet kölcsönösségét megjelenítő tevékenységéért, a PAB 45 éves történetét feldolgozó album elkészítéséért.

Az eseményen továbbá eredményt hirdettek a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara, a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Akadémiai Bizottsága, a Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara, a Pécsi Tudományegyetem és Dél-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség által közösen alapított Innovációs Díj és Megvalósítható Ötletek Pályázatán is.

Elismerő oklevélben részesítették:

Molvay Péter „Defektmentes gumiabroncs” és „Magyar crowdfunding közösség”;

valamint **Gyenis Gergely** „Vízierőmű zárt rendszerben” c. pályázatát.

Innovációs Díj kategóriában:

Első Díjat nyert **dr. Falussy Lajos**, „Szénszál erősítésű műanyag tipli” pályázatával;

valamint **Második Díjat** nyert **Vajda Róbert**, „KonvekPRO” pályázatával.

Pályázat kategóriában:

első helyezést ért el a **Balaton-Park 2000 Non-profit Kft.** a „LEDOLA lámpacsalád” pályázatával;

második helyezést ért el **dr. Falussy Lajos** az „Egy darabból fröccsöntött kerékpárvas szénszálas műanyagból” pályázatával.

A díjazottaknak ezúton is szívből gratulálunk!

Előterjesztés

a PTE, Egyetemi Doktori Bizottság 2014. szeptember 9-i ülésére Javaslat „Professor et Doctor Honoris Causa” cím adományozására

Tisztelt Egyetemi Doktori Bizottság!

A PTE, Klinikai Központ előterjesztéssel kíván élni az Egyetemi Doktori Bizottság és a Szenátus felé, melyben javasolja **Prof. Dr. Berthold Koletzko a müncheni Ludwig Maximilians Egyetem professzora, a Dr. von Hauner Gyermekkorház Metabolizmus és Táplálkozás Tanszékének vezetője tiszteletbeli doktorrá és professzorrá, „Doctor et Professor Honoris Causa” avatását.**

Indokolás:

Dr. Berthold Koletzko tanulmányait a Münsteri Egyetem Orvostudományi Karán végezte, majd a Baragwanath Kórházban (Johannesburg-Soweto, Dél-Afrikai Köztársaság), a Kilimanjaro Christian Medical Centre-ben (Moshi, Tanzánia), Detmoldban, a Düsseldorf Egyetemen (Németország), és a torontói The Hospital for Sick Children-ben (Kanada) dolgozott. Pályája ezután vezetett a Müncheni Egyetemre, amely tudományos és gyógyító tevékenységének 1992 óta folyamatosan a helyszíne.

Dr. Koletzko a 80-as évek közepe óta foglalkozik a zsírok szerepének kutatásával, különös hangsúlyt fektetve a többszörösen telítetlen zsírsavak szerepére a terhesség, a szoptatás és a korai gyermekkor idején. Kutatócsoportja főként a zsírsavkötő és transzportfehérjékkel, gén polimorfizmusokra vonatkozó zsírsavanyagcserével, és lipidológiai klinikai vizsgálatokkal, laboratóriumi elemzésekkel foglalkozik.

Dr. Berthold Koletzko többek között az Európai Gyermekgyógyászati Gasztroenterológiai, Hepatológiai és Táplálkozástudományi Társaság (ESPGHAN) elnöke, a Korai Táplálás Akadémia (ENA) ügyvezető elnöke, a Német Gyermekgyógyászati Társaság Táplálkozástudományi Bizottságának (DGKJ) elnöke, a Német Gyermekkegészségügyi Alapítvány elnöke, a Német Kutatói Tanács (DGF) Orvostudományi Ösztöndíj Bizottságának tagja, az Európai Unió Gasztroenterológiai Köztudületének (UEG) tagja, a Nemzetközi Gyermekgyógyászati Gasztroenterológiai, Hepatológiai és Táplálkozástudományi Társaság (FISPGHAN) tanácstagja.

Koletzko professzor számos tudományos kitüntetésben részesült, így tiszteletbeli tagja a svájci Gyermekgyógyászati Társaságnak és a Lengyel Gyermekgyógyászati Gasztroenterológiai és Táplálkozástudományi Társaságnak is. A Görög Gyermekgyógyászati Társaság Konstantin-Horemis-díjának és az Európai Gyermekgyógyászati Gasztroenterológiai, Hepatológiai és Táplálkozástudományi Társaság Jean Rey díjának birtokosa, a Brüsszeli Szabadegyetem Orvostudományi Kar tiszteletbeli elnöke.

Dr. Koletzko az *Annals of Nutrition and Metabolism* szerkesztőbizottságának elnöke, valamint a *Monatsschrift Kinderheilkunde* (a Német Gyermekgyógyászati Társaság lapja) és a *Current Opinion in Clinical Nutrition and Metabolic Care* szerkesztője, rovatvezetője.

Nevéhez 736 folyóiratcikk (12543 citáció, H-index 57), 190 könyvfejezet és 29 könyv/mono-

gráfia kötődik.

Világ színvonalúan jelentős oktatói és kutatói tevékenységet fejtett ki az elmúlt évtizedekben a gyermekgyógyászati táplálkozástudomány témakörében. Publikációkban is testet öltő szakmai együttműködése a PTE, KK Gyermekgyógyászati Klinikájával egészen 1992-re nyúlik vissza, mely a kölcsönös szakmai munkán túl, oktató- és kutatócserékben, valamint az Európai Unió együttműködési keretek kétoldalú kihasználásában is megmutatkozik. A dr. Berthold Koletzko által vezetett intézet és a PTE, KK Gyermekgyógyászati Klinika összesen 4 FP nagyprojektben vett együtt részt. Egyetemünkről rendszeresen utaznak ki PhD-tanulmányaik keretében fiatal kutatók 1-6 hónapos tanulmányútra a müncheni intézetbe. Egyetemünk hallgatói, doktoranduszai és kutatói nemcsak résztanulmányokat és kutatómunkát folytathatnak a Ludwig Maximilians Egyetemen, hanem német publikációs lehetőséget kapnak, valamint nemzetközi projektekben történő együttműködési lehetőség is nyílt számukra. A müncheni és a pécsi gyermekgyógyászati klinikák az évtizedes szakmai együttműködése eredményeként 65, a Medline adatbázisában fellelhető közös közleményt publikáltak.

Az előterjesztést a Klinikai Központ Tanácsa egyhangúan támogatja.

Mindezekre tekintettel, tisztelettel kérem az Egyetemi Doktori Bizottság tagjait az előterjesztés támogatására és elfogadására.

Pécs, 2014. augusztus 28.

Dr. Decsi Tamás
főigazgató

A Magyar Tudomány Napja alkalmából tartott ünnepi szenátusi ülést a PTE november 3-án a Halasy-Nagy József Aulában. Doctor et Professor Honoris Causa címet vehetett át Hans-Heino Ewers professzor, a frankfurti Goethe Egyetem igazgatója és **Berthold Koletzko** professzor (a kép jobboldalán), a müncheni Ludwig Maximilians Egyetem professzora. Doctor Honoris Causa címet vehetett át Boris Anatolyevich Yakimovich professzor, az Izsevszki Állami Műszaki Egyetem rektora, valamint Török Ádám professzor, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára. Bódis József a következőkkel zárta az ünnepséget: *Legyenek barátai a mi szeretett intézményünknek!*

Díszdoktoravató Ünnepi Szenátusi Ülés

Az ülés elején **dr. Bódis József**, a Pécsi Tudományegyetem rektora köszöntötte a megjelent díszvendégeket, az avatandó díszdoktorokat valamint a város és az egyetem képviselőit. Ezt követően **Tóth Kálmán professzor**, a Pécsi Tudományegyetem tudományos és innovációs rektorhelyettese osztotta meg a gondolatait a **Magyar Tudomány Ünnepe** alkalmából.

A Pécsi Tudományegyetem Doktori Szabályzatában foglalt előírásoknak megfelelően az Egyetem Szenátusa tiszteletbeli doktortá avatja azokat a bel- és külföldi személyeket, akik:

- több évtizeden keresztül kiemelkedően művelték tudományterületüket,
- nemzetközi elismerésre tettek szert,
- szoros kapcsolatot tartanak fenn a Pécsi Tudományegyetemmel,
- komoly szolgálatot tettek az egyetemnek illetve a magyar tudománynak és művészetnek
- és honoris causa doktori címmel történő elismerésük a Pécsi Tudományegyetem megbecsültségét emeli.

Doctor et Professor Honoris Causa címet vehetett át:

■ **Professor Hans-Heino Ewers**, a frankfurti Goethe Egyetem igazgatója;

■ **Professor Berthold Koletzko**, a müncheni Ludwig Maximilians Egyetem professzora.

Doctor Honoris Causa címet vehetett át:

■ **Professor Boris Anatolyevich Yakimovich**, az Izsevszki Állami Műszaki Egyetem rektora;

■ **Török Ádám Professzor**, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára.

Balog Zoltán, Magyarország emberi erőforrások minisztere a Magyar Pedagógus Szolgálati Emlékérem kitiüntetését adományozta:

■ **Tóth Lászlónak**, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docensének, valamint

■ **Varga Lajosnak**, a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar főiskolai tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa kimagasló szakmai életútja, emberi és tanári hozzáállása, valamint építészeti munkássága elismeréseként, 2014. december 8. napjától a Professor Emeritus címet és az Egyetem címerével ellátott arany kitűzőt adományozza:

Kistelegdi István professzornak, a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa a gyógytornász-képzésben tanúsított kiemelkedő vezetői, vezető oktatói feladatai, magas szintű, példamutató ellátásáért 2014. október 3. napjától a Professor Emeritus címet és az Egyetem címerével ellátott arany kitűzőt adományozta:

Kránicz János professzornak, az Egészségtudományi Kar egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa szerteágazó tudományos tevékenységéért, oktatói munkájáért, a nyelvi humor pragma-

lingvisztikai elemzésében, a lefordíthatatlan nyelvi elemek fordításméleti tanulmányozásában elért eredményeiért, 2014. szeptember első napjától a Professor Emeritus címet és az Egyetem címerével ellátott arany kitűzőt adományozta:

Lendvai Endre professzornak, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa a felsőoktatás területén végzett elvülhetetlen érdemeiért, iskolateremtő munkájáért, műemlékvédelmi missziójáért, 2014. szeptember első napjától a Professor Emeritus címet és az Egyetem címerével ellátott arany kitűzőt adományozta:

Visy Zsolt professzornak, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa egyetemi magántanári címet, és a PTE címerét ábrázoló ezüst kitűzőt adományozta:

Gasztonyi Beátának, a Zala Megyei Kórház osztályvezető főorvosának.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusának döntése értelmében címzetes egyetemi tanári címet, valamint az egyetem címerével ellátott ezüst kitűzőt vehet át:

Gerhard Dieter Seewann, a Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Intézet tudományos tanácsadója;

Martsa Sándor, a Bölcsészettudományi Kar, Anglisztika Intézet egyetemi docense.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusának döntése értelmében címzetes egyetemi docensi címet, és az egyetem címerével ellátott ezüst kitűzőt vehet át:

Győrffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke;

Nátrán Roland, a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. és a Magyar Export-Import Bank Zrt. elnök-vezérigazgatója;

Sövényi Ferencné, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara országos hivatalvezető-helyettese;

Szemelyácz János, az INDIT Közalapítvány intézetvezető főorvosa.

Habilitált doktori oklevelet vehet át a nyelvtudományok területén:

Peter Canisius, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense,

Győri Gábor, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense,

Reder Anna, a Bölcsészettudományi Kar adjunktusa;

A filozófiai tudományok területén:

Patsch Ferenc, a római Pontificia Universita' Gregoriana Egyetem adjunktusa,

Zuh Deodáth, a Bölcsészettudományi Kar tudományos segédmunkatársa;

Az építőművészetek területén:

Kertész András, a Kertész Építész Stúdió Kft. vezetője;

A zeneművészetek területén:

Tóth Péter, a Szegedi Tudományegyetem főiskolai docense.

Születésnapi köszöntő

Jobst Kázmér akadémikus 90. születésnapjára

Jobst Kázmér 1924-ben született. 1942-1946 között a Budapesti Műszaki Egyetemet, majd 1946-1952 között a Pécsi Orvostudományi Egyetemet végezte el. Első munkáiban az izolált DNS fibrillumok és a szöveti nukleinsavak polarizációs optikai analízisét végezte el. 1960-ban Romhányi Györggyel közösen az első európai hisztokémiai kongresszuson Párizsban a kötőszövet és intercelluláris anyag polarizációs optikai hisztokémiai elemzéséről számoltak be. 1957-ben alapvető munkájában mutatta ki a Feulgen-reakció intenzitási görbét és az optikai depolimerizációs görbét összehasonlítva, hogy a Feulgen-reakció a maximumot jóval előbb éri el, mint az optikai depolimerizáció. Kimutatta, hogy a szöveti nukleinsavak rezisztenciája konstans a Feulgen-reakció során. A toluidinkék precipitációs módszert, a rivanol festési reakciót elsőként alkalmazta a nukleinsavak hisztokémiai tanulmányozásában. Polarizációs optikai módszerekkel analizálta a DNS bázispárok térbeli helyzetét, s kimutatta, hogy azok egymásra merőlegesen helyezkednek el. Egyik mesterével, Romhányival együtt felfedezte és elemezte a nyugalmi magvak kettőstörését előzetes tripszin kezelés utáni hiszton eltávolítást követően. Kimutatta a NaCl-dal előkezelt, majd rivanollal festett metszetek Feulgen-reakciójáról, hogy a rivanol anizotropia 20%-os csökkenése a puringyűrű felszakadásával hozható összefüggésbe, amely során apurinsav keletkezik. 1963-ban eredményeit Gießenben Walter Sandritter (1920-1980) intézetében, Humboldt-ösztöndíj keretében citofotometriai vizsgálatokkal igazolta.

Jobst Kázmér módszertani sokoldalúságát jelezte, hogy polarizációs optikai eredményeit citofotometriai mérésekkel is igazolta. Elemezte a nukleoproteidek toluidinkék- és galocyaninchromalaum festékkötődését. Alapvető dolgozatokban analizálta a Feulgen-reakció kinetikáját a meghosszabbított (elhúzódó) hidrolízis során. Tanítványával, Kellermayer Miklóssal együtt tanulmányozta a kromatin kettőstörését. Együtt leírták, hogy az ún. sódiszociációs módszerrel a kromatin kettőstörése váltható ki. A továbbiakban leírták, hogy a szacharóz médiumban izolált magvak Hank-, illetve Tyrode-oldatban topo-optikai reakciókkal intenzív kettőstörést mutatnak. Vizsgálataik alapján a nukleoluszhoz kötődő kromatin cirkulárisan rendezett formában van jelen, topo-optikai reakciókkal az egyszálú DNS-t szelektíve mutatták ki a formalinfixált sejtmagvakban. Az acridinorange festéssel elért szerkezeti analízis egyik csúcsteljesítménye a **citoszkeleton** 1975-ben történő leírása HeLa sejtkultúrákban. A magvak körül nem ionos detergenssel történő kezelést követően acridinorange festéssel fluoreszcens mikroszkóppal vizsgálva, rendezett, filamentózus struktúrát találtak, amely azonosnak bizonyult a Mary Osborn és Klaus Weber által később 1977-ben leírt citoszkeletonnal.

Jobst professzor nevéhez kapcsolódik az Europa-szerte

Dr. Jobst Kázmér

ismert Labor-kémiai Intézet megszervezése a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, melynek első tanszékvezetője volt 1992-ben (ma Laboratóriumi Medicina Intézet). Európa hasonló intézményeit a pécsi intézet alapján szervezték meg. 1985-ben jelent meg a Kemodiagnosztika című alapműve, ebben a műfajban a legjobb kézikönyvek egyike.

1990-1995 között az MTA Orvostudományi Osztály elnöke. Az utóbbi években a magyar laborkémia kiemelkedő személyiségeivel foglalkozik, azok életét és munkásságát írja le nemzetközi folyóiratokban. Ma is aktív, részt vesz a tudományos utánpótlás kiképzésében és nevelésében. Számtalan kitüntetés mellett ebben az évben vehette át a Magyar Tudományos Akadémia 185. közgyűlésén az Akadémia Aranyérmét

Hadd idézzem a jubilánst a Pathológiai Intézet valamikori múzeológusaként (1961/1962): „Hitvallásom a megbízhatóság. Minden mozdulatomban, cselekedetemben, kapcsolatomban megbízhatónak kell lennem”.

Tisztelt Akadémikus Úr, kedves Kázmér, személyesen engeddd meg, hogy születésnapodon sok szeretettel és tisztelettel köszöntselek, további működésedhez tiszta szívvel jó egészséget kívánhassak!

Makovitzky József (Heidelberg/Freiburg)

This year, Professor Dr. med. Levente Emődy – known for his charisma, steadfastness, creativity, and his special attitude to people and scientific problems – celebrates his 70th birthday

Levente Emődy's career is closely connected with the University of Pécs, where he studied medicine, graduated and qualified as a professor of medical microbiology. He was the director of the Department of Medical Microbiology and Immunology at the University of Pécs from 1993 until 2003 and even as a professor emeritus he still continues with his successful scientific work.

The work on the molecular pathogenesis of *Enterobacteria-ceae* and on clinical microbiology accompanied his scientific work throughout his scientific career. Although uropathogenic *Escherichia coli* were his main working horse, he also investigated pathogenicity factors and traits of other pathogenic microbes including *Proteus* spp., *Klebsiella* spp. and was always open for microbiological problems concerning other clinically relevant microbes such as *Salmonella*, *Yersinia*, *Shigella*, *Staphylococcus*, *Pseudomonas*, and *Candida albicans*.

Applying and combining molecular biology, *in vitro* and *in vivo* studies, he successfully worked on the impact of haemolysins on enterobacterial virulence. Together with his colleagues, he discovered the effect of haemolysins on leukocytes and their contribution to intravascular haemolysis in patients. The structural variability of alpha-haemolysin in uropathogenic *E. coli*, differences in their expression and their function have also been studied by his group. It is important to emphasize the contribution of Levente Emődy to different aspects of the interaction of various pathogens with host structures including the characterization of fimbrial adhesins of pathogens. For example, his team and a Danish team discovered pyelonephritis-associated fimbria (P fimbria) at the same time.

Scientific cooperation with international partners played and still plays an important part in Levente Emődy's scientific work. Stays in Canada, Sweden and repeated stays as a visiting scientist in Germany characterize his scientific life. He passed on this idea of international scientific exchange to members of his group and many of his students worked on their dissertation at least in part in different laboratories abroad.

In a very fruitful cooperation with researchers of the University of Würzburg (Germany), Levente Emődy and his group made significant contributions to the characterization and function of pathogenicity islands of uropathogenic *E. coli*. Fundamental aspects of bacterial genome plasticity and the impact of horizontal gene transfer on enterobacterial virulence have been addressed. At the same time, several enterobacterial virulence factors including LPS, the capsule, toxins and adhesins have been functionally characterized, and the regulation of virulence gene expression in different enterobacteria has been inves-

tigated in this framework. Some projects, e.g. studies on the role of the transcriptional antiterminator RfaH for LPS expression in enterobacteria demonstrated applicability for vaccine development.

Levente Emődy is a gifted and motivated teacher, who is highly estimated by his students. Not surprisingly, Levente was awarded the „Master Tutor” by the University of Pécs in 1995.

Dr. Emődy has supervised more than 20 diploma workers and additional 10 students of him were members of the student scientific circle. He was the supervisor of 16 PhD students and even after his retirement he is still active in teaching and supervising dissertations.

His scientific achievements are greatly acknowledged within and outside of Hungary. Besides his own seminal scientific work he has been - and still is - a very active member of different scientific societies and organizations, highly dedicated to the advancement of medical microbiology and infection biology field. He is a Member of the Microbiology, Epidemiology and Vaccine Committee of the Hungarian Academy of Sciences, a Member of the General Microbiology Committee and its Advisory Board of the Hungarian Academy of Sciences as well as a Member of the Management Board of the Hungarian Society for Microbiology.

On the international level he acted as Executive Board Member and Member of the External Advisory Board of the ERA-NET Pathogenomics, as a Member of the European Network of Excellence „EuroPathoGenomics” (NoE EPG), and as a partner of ERA-NET Pathogenomics consortia in the first („Deciphering the intersection of commensal and extraintestinal pathogenic *Escherichia coli*”) and second call („UTI Interference”).

Dr. Emődy's scientific work resulted in more than 100 publications in internationally renowned scientific journals. Levente

Emődy is Member of the Editorial Board of the 'International Journal of Medical Microbiology'. He is also editor or author of several chapters in the practical guide „Clinical and Epidemiological Bacteriology” and the co-editor of the book „Genes and Proteins underlying microbial urinary tract virulence“ (Kluwer Academic Press). Together with other colleagues of the institute, Levente has actively participated in writing of the first modern Hungarian „Textbook of medical microbiology” and its subsequent editions.

We remember with great pleasure the FEMS supported Symposium on „Genes and Proteins underlying Microbial Urinary Tract Virulence” (16.-19.09.1999 in Pécs) and the FEMS, NoE EPG, ERA-NET conference „Pathogenomics” (22.-24.04.2010 in Pécs). Both international meetings were

organized by Levente and his colleagues and it was obvious to all the participants how much he enjoyed to welcome colleagues and scientists in Pécs and to introduce us to the Transdanubian and Hungarian culture, history and *savoir-vivre*.

With his great expertise, his friendly and modest nature Levente Emődy significantly stimulated and contributed to the field of medical microbiology and infection biology. I am convinced that he will also do so in the future. At his age of 70 years he retains great creative enthusiasm, and I wish him all the best and much success in his further plans and his research endeavours.

Prof. Dr. Ulrich Dobrindt

Institute of Hygiene, University of Münster (Germany)

Tisztelt Kollégák!

Ezúton értesítjük Önöket, hogy a PTE, ÁOK Nemzetközi Oktatási Központja elköltözött. A továbbiakban a Dohány utca 1-3. alatt, az épület 3. emeletén állunk szíves rendelkezésükre. Az irodák és az oktatótermek a Tudásközpont közelében, a Rektori Hivatal mellett, attól nyugatra álló épületben található. További elérhetőségeink – telefonszámok, e-mail címek – nem változtak.

Központvezető: *Álmosné dr. Kajdy Ella* (22120)

Orvos előkészítő program: *Dr. Reza Hemmati* (22120)

Angol program: *Kolos Lilla* (22058), *Wittmann Katalin* (22135), *Nagy Rita* (22135)

Magyar program: *Dr. Pelcz Katalin* (22114) *Fodor Janka* (22130)

Üdvözlettel,

A PTE, ÁOK, NOK munkatársai

Pécsett jött létre a nagy presztízű Cochrane Együtműködés magyar tagozata

A visegrádi országok közül először Magyarországon alakult meg az orvostudományos kutatások eredményeinek összegyűjtését és minél szélesebb körben való elfogulatlan ismeretetését célul kitűző Cochrane Együtműködés helyi tagozata. A modern egészségügyben világszerte egyre fontosabb szerepet játszó szervezet átfogó és elfogulatlan tudásbázist kínál az orvosoknak és egészségtudatosságot a pácienseknek.

„A világnak szüksége van Magyarországra, Magyarországnak pedig szüksége van a világra” – mondta *Prof. Dr. Gerd Antes*, a Németországi Cochrane Központ igazgatója a szervezet magyarországi tagozatának megalapulása alkalmából rendezett szimpóziumon október 16-án Pécsett. A magyar tagozat igazgatója Dr. Decsi Tamás, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központjának főigazgatója.

Az 1993-ban létrehozott Cochrane Együtműködés a neves skót doktrorról, Archie Cochrane-ról nyerte a nevét, aki a véletlen besoroláson alapuló klinikai tesztek és a bizonyítékokon alapuló orvoslás fontosságát hangsúlyozta pályafutása során. A Cochrane Együtműködés elsődleges célja az orvostudományi adatok, információk minőségbiztosítása, annak érdekében, hogy a tudományos eredmények áttekinthető, ellenőrzött módon jussanak el az egészségügyi szereplők részére, mondta a magyar ta-

gozat megalakulása alkalmából annak igazgatója, *Dr. Decsi Tamás*. A rohamosan fejlődő, emellett pedig nem egy esetben jelentős gazdasági nyomásnak kitett modern egészségügyben egyre nagyobb szükség van egy olyan szervezetre, ami a különböző tudományos eredmények rendszerezését és részrehajlás nélküli ismertetését tűzi ki céljául. A Cochrane Együtműködés jelentőségét jól mutatja, hogy 2011-ben a Nemzetközi Egészségügyi Világszervezettel is partneri megállapodást kötött, amely keretében az Együtműködés tanácsokkal segíti a Világszervezetet az egyes döntések meghozásában.

Az elmúlt évtizedek során a Cochrane Együtműködés több regionális központot is létrehozott, a visegrádi térségben elsőként Magyarországon. A helyszín kiválasztásakor azért esett a választás Pécsre, mert az egykori Pécsi Orvostudományi Egyetemen, illetve a PTE Általános Orvostudományi Karán nagy hagyománya van a bizonyítékokon alapuló orvoslásnak.

A magyar tagozat feladata a szervezet által létrehozott tudásanyag megosztása lesz a magyar egészségügy szereplőivel, illetve a lakosság egészségtudatosságának javítása megalapozott információk közzélése révén. Decsi Tamás mindezt az egészségügyi kormányzattal és az egyes szakmai szervezetekkel szoros együttműködésben kívánja megvalósítani.

PTE sajtóközlemény

Forrás: Intranet

Tudományos díjakat is átadtak a pécsi Szentágothai-napokon

A Pécsi Tudományegyetem Szentágothai János Kutatóközpontja megalakulása óta minden évben, a névadó Szentágothai János születésnapjára emlékezve, tudományos ünnepséget tart. Idén immáron harmadik alkalommal rendezték meg a két napos tudományos ünnepet, a Szentágothai Napokat 2014. november 10-11. között.

A III. Szentágothai Napokon az idei évben is színvonalas előadásokat hallgathattak meg a tudományok iránt érdeklődők. Az ünnepélyes megnyitót követően dr. *Jakab Zsuzsanna*, a WHO Európai Regionális igazgatója tartott előadást a WHO európai régióban elért eredményeiről, feladatairól és kihívásairól. Ezt követően dr. *Balla György* egyetemi tanár, a Debreceni Egyetem Gyermekklinikájának igazgatója, a Szentágothai János Kutatóközpont Nemzetközi Tudományos Tanácsadó Testület új tagja „Hemproteinek szerepe az érbetegségek patogenezisében” címmel tartott előadást.

Idén is átadták a tavalyi évben először odaítélt Szentágothai és Junior Szentágothai Díjakat. 2014-ben a Szentágothai Díjat dr. *Melegh Béla*, a PTE Általános Orvostudományi Karának egyetemi tanára, a Humángenetikai és farmakogenomikai kutatócsoport vezetője vehette át. A Junior Szentágothai Díjat idén dr. *Takács Attilának*, a PTE Természettudományi Kara tudományos munkatársának, a Zöldkémiai Kutatócsoport tagjának ítélték oda. Mindketten kiemelkedő tudományos munkájukkal érdemelték ki a megtisztelő elismerést a Szentágothai János Kutatóközpont Tudományos Tanácsától.

A III. Szentágothai Napokon ezúttal is részt vettek a Nemzetközi Tudományos Tanácsadó Testület és az Ipari Tudományos Tanácsadó Testület tagjai. Együttel a rendezvény keretein belül a kutatócsoportok teljesítették beszámolási kötelezettségüket, és bemutatották az elmúlt egy évben elért tudományos eredményeiket.

astellas-díj

Vajon kik lesznek idén a világ legkedvesebb gyermekorvosai?

Immár harmadszor indult útjára a kiváló hazai gyermekorvosok áldozatkész munkája, helytállása valamint hivatás- és gyermekszeretete előtt tisztelgő *Astellas Gyermekrajz Pályázat*. A nemes megmérettetés keretében idén is az 5-12 éves korosztályba tartozó gyermekek mesélhetnek rajzos formában kedvenc doktor néniükről, doktor bácsiükről. A gyerekek kedves szavai és a legemlékezetesebb pillanatokot megörökítő alkotások a köszönet legszebb és legőszintébb megnyilvánulásai. Az elmúlt két pályázati esztendőben beérkezett 719 rajzon keresztül összesen 373 gyermekorvost ismerhettünk meg. Az alkotások közül a zsűri és a nagyközönség együttesen eddig 37-et emelt a díjazottak közé.

Az idei pályázat egyik újdonsága, hogy a meghirdetők köre az Astellas Pharma és a 2013-ban csatlakozott Móra Könyvkiadó mellett az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel tovább gazdagodott. A pályaművek beküldési rendje is némiképp változott, érdemes erről a pályázat weboldalán tájékozódni: www.astellasdij.hu/gyermekrajz. **A nevezési határidő 2015. február 5., 24.00 óra.**

Az idei pályázatra beérkező alkotásokat 2015 februárjában **héttagú zsűri** értékeli majd, melynek tagjai: *Janikovszky János*, a Móra Könyvkiadó elnök-vezérigazgatója, *Bartos Erika* meseíró és -rajzoló, *Varga Edit*, az MTVA szerkesztő-műsorvezetője, dr. *Hauser Péter* gyermekonkológus szakorvos, dr. *Badacsonyi Szabolcs*, a Gyermekgyógyászati Továbbképző Szemle szerkesztőbizottsági elnöke, *Urbán Szabó Krisztina*, a Heim Pál Gyermekkorház Mentálhigiénés Központjának gyermekpszichológusa, valamint a számos hazai gyermekkönyv illusztrátoraként ismert *Kalmár István*. Az Astellas Gyermekrajz Pályázat tavaly óta az **MTVA médiatámogatását** is élvezi. Őszintén bízunk benne, hogy a megmérettetés híre idén minden korábbinál messzebbre eljut és ismét rekordszámú rajz érkezik majd.

További információk:

Morva Gábor pályázati programvezető
Tel.: (30) 330 3000, (1) 9200 620
E-mail: gyermekrajz@astellasdij.hu

Egészségnevelés a debreceni menekülttáborban

A mint már korábban beszámoltunk róla (Orvoskari Hírmondó, 2014. március, 14. o.), 2013 tavaszán a PTE, ÁOK, Művelti Medicina Tanszék, Migrációs-egészségügyi Tanszékcsoportjának munkatársai átfogó kutatási programot indítottak, melynek során végiglátogatták a hazai menekülteket befogadó állomásokat, egyes őrzött szállásokat és schengeni határállomásokat. A kutatások célja a hazánkat érintő, egyre fokozódó nemzetközi migrációval kapcsolatos közegészségügyi kockázatok felmérése és az egészségügyi ellátórendszer részéről szükséges válaszleptékek azonosítása volt. A kutatás részeként a meglátogatott három befogadó állomás mindegyikében fókusz-csoport-felmérést végeztünk a táborban élő migránsokkal (afgán, pakisztán, szír, bangladesi, algír, nigériai és ghánai menekültekkel), melynek során feltérképeztük a hazai egészségügyi ellátórendszerrel kapcsolatos tapasztalataikat (pl. szűrővizsgálatok hiányosságai a táborba történő felvételkor), illetve az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésükkel kapcsolatos nehézségeiket. A feltárt hiányosságok vezérelték egy, a menekültek számára összeállított információs-egészségnevelési program kidolgozását és bemutatását 2014 nyarán a debreceni menekülttáborban¹. A program célja olyan prezentáció kidolgozása, amely naprakész információkkal szolgál a menedékkérők és menedéktáborosok egészségügyi jogairól és kötelességeiről, segíti eligazodásukat a hazai egészségügyi ellátórendszerben, valamint hasznos tanácsokkal látja el őket a leggyakoribb hazai és európai fertőző betegségek megelőzéséről. Fontos a program fenntarthatósága érde-

kében, hogy a teszt-előadásokat követően a személyes tapasztalatok és a hallgatói visszajelzések alapján az anyagot továbbfejlesztjük és a tábori dolgozók (egészségügyi alkalmazottak és szociális munkások) részére bocsássuk további felhasználás, megismétlés céljából. Ezen túlmenően az elkészített anyagok a közeljövőben több nyelven az interneten is elérhetőek lesznek az érdeklődők számára. A teszt-előadásokra 2014 augusztusában került sor, melyeken összesen 103 menedékkérő vett részt. A nyelvi akadályok áthidalására a magyar ill. angol nyelven tartott előadásokat farszi, arab, albán, szomáli és francia tolmács fordította. A táborlakók számára 6 nyelvre lefordított, egészségnevelő szóróanyagokat és fali plakátokat vittünk, és nagy sikert aratott a gazdagon illusztrált tartalmas előadásunk is. Bízunk abban, hogy kezdeményezésünkkel eredményesen hozzájárulunk a hazánkban tartózkodó menedékkérők, menekültek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek javításához, valamint hosszútávon a sikeres magyarországi integrációjukhoz.

Dr. Marek Erika
Művelti Medicina Tanszék

Fertőző betegségek megelőzése (farszi nyelven)

¹ Nemzeti Kiválóság Program keretében: 'Improving irregular migrants' access to the health care in Hungary.'

A kutatás az Európai Unió és Magyarország támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú „Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program” című kiemelt projekt keretei között valósult meg”.

Az európaiak genetikai felépítése

Nemzetközi kollaboráció keretein belül összehasonlították az ősi vadászó-gyűjtögető és a korai gazdálkodó életmódot folytató emberek DNS állományát a mai ember genomjával. A kutatás szerint a mai európaiak őseit 3 ősi populációhoz lehet visszavezetni. A felfedezést a tudományos világ egyik vezető folyóirata, a Nature magazin, borítólapos kiemelés mellett közölte (Nature 2014;513(7518):409-13), melyben az Orvosi Genetikai Intézet két munkatársa is közreműködő volt.

A mezőgazdaság és az állatok háziásításának a kezdete, ami a Közel-Keleten 11 000 évvel ezelőtt kezdődött, óriási hatással volt az életmódra. A vadászó-gyűjtögető embereket folyamatosan gazdálkodók váltották fel, a populációk mérete nőtt, ami megalapozta a nagyobb városok és komplexebb társadalmak létrejöttét. Régészeti bizonyítékok azt mutatják, hogy az átmenet a gazdálkodó élet felé kb. 7500 éve történt Közép-Európában, a vonaldíszes kerámia kultúra (linearbandkeramik, LBK) megjelenésével egyidejűleg, ami egy helyhez kötött gazdálkodó kultúra volt. Régóta vita tárgyát képezi, hogy ehhez a megélhetési stratégiaváltáshoz a Közel-Keletről érkező tömeges vándorlás vezetett-e, ahonnan az emberek innovatív technológiákat és háziállatokat hoztak Európába, vagy a szomszédos populációktól terjedtek át a kulturális szokások. Az ősi vadászó-gyűjtögető és a korai gazdálkodók maradványain végzett legújabb genetikai vizsgálatok azt sugallták, hogy az emberek Európába történő tömeges vándorlása egybeesett a gazdálkodás elterjedésével. Azonban azon genetikai elemeknek a mérete és eloszlása, melyek hozzáadódtak az őshonos európai vadászó-gyűjtögetőkhöz, még tisztázatlan.

A Tübingeni Egyetem és Harvard Orvostudományi Egyetem kutatói által vezetett nemzetközi konzorcium három ősi emberi genomot vizsgált: egy kb. 7000 éves korai gazdálkodóét az LBK kultúrából, Stuttgartból, Dél-Németországból, egy kb. 8000 éves vadászó-gyűjtögetőét a luxembourgi Loschbour barlangból és hét kb. 8000 éves vadászó-gyűjtögetőét a svédországi Motala-ból. Ahhoz, hogy összehasonlítsák az ősi embereket a mai emberekkel, a kutatócsapat teljes genomális adatot gyűjtött 2400 embertől, majdnem 200 különböző populációból világszerte.

A kutatások felfedték, hogy szemben az eddigi elképzelésekkel, a mai európaiak származásuk alapján három és nem csak két ősi csoporthoz tartoznak. Az első az őslakos vadászó-gyűjtögetők, a második a közel-keleti gazdálkodók, akik 7500 éve vándoroltak Európába és a harmadik egy sokkal rejtélyesebb populáció, amely átível Észak-Eurázián és genetikailag összekapcsolja az európaiakat és az amerikai őslakosokat. „Nagyon meglepő volt számunkra a felfedezés, hogy az európaiak nem csak két, hanem három ősi populációtól származnak” mondta David Reich a Harvard Orvostudományi Egyetemről, aki az egyik vezető ebben a kutatásban. „Korábban már találtunk egy ősi genetikai kapcsolatot a mai európaiak és az amerikai őslakosok között”, tette hozzá Nick Patterson a Bostoni Broad Institute-ből. „Meglepetésünkre ez a komponens nem volt jelen sem az ősi vadászó-gyűjtögetőkben, sem az első európai gazdálkodókban”.

„Most már tisztán látszik, hogy a harmadik népcsoport, amely az európaiakat az amerikai őslakosokkal összekapcsolja, a korai gazdálkodók után érkezett Közép-Európába”, magyarázza

Johannes Krause a Tübingeni Egyetemről, aki a jénai Max Planck Történelem és Tudományok Intézetének igazgatója. „Viszont jelenleg még nem vagyunk teljesen biztosak az észak-eurázsiai komponens Közép-Európába való bekerülésének időpontjában”.

A mai emberekből, valamint az ősi emberekből származó nagyméretű adathalmazok segítségével a kutatók képesek voltak a mai európaiakban található leszármazási komponensek arányának kiszámítására. „Szinte minden európai ember ebből a három ősi csoportból származtatható le”, mondja Iosif Lazaridis a Harvard Orvostudományi Egyetemről. „A különbség köztük a bennük lévő egyes ősök relatív arányának tulajdonítható. Az észak-európaiak inkább vadászó-gyűjtögető ősökkel rendelkeznek – a litvánoknál ez egészen 50%-ig is kiterjedhet –, míg a dél-európaiak több gazdálkodó őssel rendelkeznek”: Viszont figyelmeztet: „Még a korai gazdálkodók is rendelkeztek bizonyos mennyiségű vadászó-gyűjtögető őssel. Ők azoknak az eredeti közel-keleti bevándorlóknak a keveredett leszármazottai, akik a gazdálkodást honosították meg Európában.” Még mindig tisztázatlan, hogy miként került az észak-eurázsiai komponens az európaiakba: „Európában mindenütt az észak-eurázsiai származás arányaiban a legkisebb, sosem több mint 20%, viszont szinte minden általunk vizsgált európai, valamint kaukázusi és a közel-keleti populációban megtaláltuk. Az alapvető életmódbeli átalakulás Nyugat-Euráziában valószínűleg a neolitikus forradalom után történt.”

A csoport a kutatás során olyan géneket is vizsgált, melyek

ismert fenotípussal köthetők össze. Megállapították, hogy néhány vadászó-gyűjtögető valószínűleg kék szemű és sötétebb bőrű volt, míg a korai gazdálkodók világosabb bőrűek és barnás szeműek lehettek. Mind a vadászó-gyűjtögetők, mind a korai gazdálkodók genomjai magas kópiaszámban tartalmazták az amiláz géneket, amely arra enged következtetni, hogy mindkét populáció már alkalmazkodott a keményítőben gazdag étrendhez. Viszont egyik ősi embercsoport sem alkalmazkodott még a tejcukor felnőttkori megemésztéséhez.

A kutatók képesek voltak a mai és az ősi emberekből származó genetikai adatokat egy egyszerűsített genetikai modellbe helyezni, mely segítségével rekonstruálni tudták az Afrikán kívül élő mai emberek részletesebb történelmét az elmúlt 50 000 évben. Míg a modell azt sugallja, hogy a ma élő európaiak legalább három különböző ősi népcsoport leszármazottai, arra is enged következtetni, hogy a korai közel-keleti gazdálkodók olyan genetikai anyagot is hordoztak, melyek kívül esnek a nem-Afrikai

variánsokon. „Kutatásunk legnagyobb meglepetése egy olyan ősi vonal felfedezése, amely minden európai és közel-keleti emberben megtalálható, viszont sehol máshol Euráziában. Izgalmas lesz további ősi DNS mintákkal kutatásokat végezni, hogy megértsük azokat a régészeti kultúrákat amik ehhez az ősi vonalhoz kapcsolódnak” mondja *David Reich*. „Még csak most kezdjük megérteni őseink komplex genetikai kapcsolatát” – teszi hozzá *Johannes Krause*. „Csupán több ősi emberi maradványból származó genetikai adatok fogják lehetővé tenni számunkra az őskori múltunk kibogozását”.

Tekintettel arra, hogy Magyarország valódi kincsesbánya, a neolitik korból gazdag leletek tucatjai állnak rendelkezésre, a további finomabb elemzésekben változatlanul részt veszünk.

Dr. Melegh Béla egyetemi tanár
Dr. Bene Judit

Egészségnap Beremenden, pécsi orvostanhallgatók közreműködésével

2014. október 18-án, szombaton a munkanap (és a Beremendi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) hívásának engedve sokadmagammal nekivágtunk, hogy egy egészségnapon szerepelve prevenció előadásokkal boldogítsuk az apróbbakat (és nem annyira aprókat). Az iskola életében már hagyománynak számító programra, mint órartartók jelentkezhattunk, ki-ki tapasztalatainak és érdeklődési körének megfelelően. A teljesség igénye nélkül tágitottuk az általános iskolások fejét drog- dohányzás- és tumorprevenció, egészségfejlesztés, obezitásprevenció, AIDS és más szexuális úton terjedő betegségek megelőzése céljából, a Teddy Maci Kórház keretein belül.

Ami viszont a száraz tényeknél sokkal fontosabb, az a fogadtatás. Vegyünk egy rakás orvostanhallgatót szombat reggel, tegyük be őket egy kisbuszba majd Beremenden „hajnali” 8 óra környékén próbáljuk kitalálni mire is vágynak. Az iskola minden várakozásunkat felülmúlva kávé- és teatergerrel, egy város ellátásához elegendő pogácsafelhozattal és csupa baráti mosollyal fogadott.

Az előzőleg gondosan egyeztetett órarendeknek megfelelően délután 2-ig a legkisebbektől egészen a nyolcadikosokig mindenkihez ellátogattunk, a szünetekre külön helyiséget kaptunk, a technikai háttér pedig minden esetben hibátlanul működött. Az óda is indokolt lehetne a szervezőkhöz, köszönjük a profi feltételeket – innentől már csak az volt a kérdés, hogy mihez is kezdünk a hallgatóságunkkal.

A gyerekek nagyon jól fogadták a felbukkanásunkat és a tényt, hogy 45 percig nincs menekvés, mi stand-upolunk, ők pedig nagyon figyelnek. Jómagam a dohányzás- és dropprevenció csoport képviselőjeként egy diasorral, egy teszttel meg a jól bevált megvesztegetés (alias csoki) eszköztárral készültem. A kisebbek egymás szavába vágva sztorizgattak a „bűdös bagósokról” és a daganatos betegségekről a családjaikban, a nagyobbakat főleg a droggal kapcsolatos témák és az épp aktuális fűhasználatra vonatkozó jogszabályok érdekelték. A különböző érdeklődésű és korú gyerekeknél egy közös minden osztályomban megvolt: mosolyogva jelöltem vissza őket a Facebookon este – remélve, hogy ha a nevemre emlékeztek, akkor csak megmaradt valami a mondandómból. Az egyik nagyhangú fiú azzal a kérdéssel indított a 30. másodpercben: tulajdonképpen hogyhogy mi tanítunk? Kötelező? Első körben jeleztem hogy én a kaja miatt jöttem, de aztán a hitetlenkedés miatt mégis válaszoltam:

„Azért elég jó érzés, amikor úgy hagylak itt titeket, hogy a következő szünetben esetleg az én béna prezentációm miatt nem fogtok rágyújtani. Ez is valami.”

Árkus Vanessa
hallgató

9th International Conference of Anticancer Research

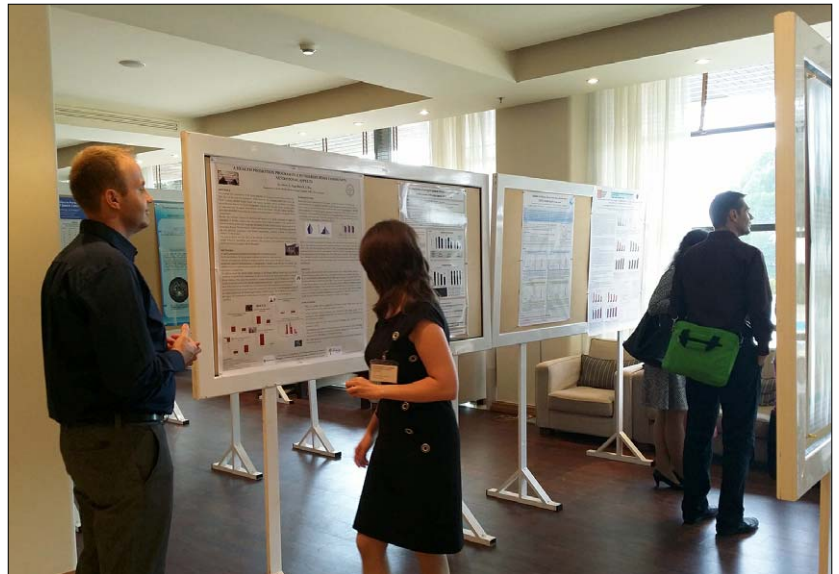
Anticancer Research (IIAR, <http://www.iiar-anticancer.org>) által szervezett 9th International Conference of Anticancer Research (<http://www.iiar-anticancer.org/conference/>) 2014. október 6-10. között több mint 1000 kutató részvételével került megrendezésre Görögországban (Sithonia, Porto Carras), kitűnő lehetőséget kínálva a legújabb tudományos eredmények megismeréséhez. A daganatok megelőzéséhez és hatékony terápiájához elengedhetetlen az interdiszciplináris megközelítés, melyet a konferencia hat párhuzamos szekcióval, szimpóziumokkal, 524 előadással és 224 poszterprezentációval biztosított a rákkutatás különböző területein élenjáró szakemberek és tizenkilenc nemzetközi tudományos társaság részvételével. Az absztraktok az ANTI-CANCER RESEARCH folyóirat Special Issue Vol. 34, No. 10., 2014 októberi számában kerültek publikálásra. A konferencia helyszínéül a mesés Sithonia félszigetén olajfaligetekkel és pálmafákkal körülvett Porto Carras Grand Resort-ot választották, mely az egyik legnagyobb és leghíresebb üdülőhely Görögországban.

A konferencián előadásokat hallgathattunk többek között a különböző daganatok molekuláris elváltozásairól, tumor-szuppresszorgének, onkogének, növekedési faktorok szignalizációs útvonalairól, epigenetikai szabályozási folyamatokról, keringő tumorsejtekről. Helyet kaptak a tudományos programban a legújabb daganatdiagnosztika metodikák, a kemoterápiás szerek, immunoterápiás módszerek, a daganat mikrokozmetéjére ható terápiás módszerek, stb. is. A daganatok szintetikus, terciér, preventív lehetőségei mellett számos előadás mutatott be érdekes és ígéretes eredményeket különböző fitokemikáliák és bioaktív komponensek kemopreventív hatásáról.

Intézetünk három előadással (*dr. Kiss István* egyetemi tanár, *dr. Szendi Katalin*, *dr. Rákósy Zsuzsa*) és négy poszterprezentációval (*dr. Orsós Zsuzsa*, *dr. Gombos Katalin*, *dr. Gőcze Katalin*, *dr. Tibold Antal*) szerepelt a konferencián. *Dr. Szendi Katalin* kolléganőmmel a PTE Kutatási Alapítvány pályázatán nyert támogatásból finanszíroztuk a részvételi költségeinket. Intézetünk régi jó kapcsolatát ápol az Institute of Anticancer Research vezetésével, *dr. Kiss István*, intézetvezető egyetemi tanár a szervezőbizottság tagja. Eredményeimet október 9-én az említdaganat szekcióban prezentáltam, lehetőséget kapva az eredetileg megadott 10 perces programtól eltérően 15 perces előadás megtartására. Az előadásomban az amerikai H. Lee Moffitt Cancer Center-ben elkezdett kutatásaim részeredményeit mutattam be az eritropoietin-terápiának, illetve az eritropoietin-receptornak az említdaganat progressziójára gyakorolt hatásáról. Beszámoltam a kutatásaink során azonosított EpoR variánsról, valamint a receptorvariáns overexpressziójának *in vitro* és *in vivo* hatásáról.

Dr. Gombos Katalin kolléganőmmel (balra) George Tossikian klasszikus gitárkoncertje után.

A kollégák és a különböző kutatási témák megismeréséhez kiváló lehetőséget biztosítottak a színvonalas társasági programok, kötetlen, baráti atmoszférát teremtve meg a tudományos eszmecserekhöz és új hazai és külföldi kollaborációs kapcsolatok kiépítéséhez. Ennek köszönhetően egy pécsi és egy University of Maryland School of Medicine kutatócsoporttal születtek közös kutatási projekttervek.

John Delinasios, a konferencia főszervezője nemcsak kiváló és világszinten elismert kutató, de rendkívül sokrétű, humánus és intelligens ember. Kiváló személye fémjelezte a konferenciát, amelyre a magas szintű tudományos ismeretterjesztésen túl könnyed, jó hangulatú, támogató légkör volt jellemző, ami igencsak ritka nemzetközi konferenciákon.

Dr. Rákósy Zsuzsa
egyetemi adjunktus
Orvosi Népegészségtani Intézet

Gyermekdiabetológusok országos kongresszusa Pécsen

(2014. október 9-11).

A Gyermekklinika munkatársai, Dr. Erhardt Éva adjunktus vezetésével Pécsen, a Palatinus szállóban rendezték meg a magyar gyermekdiabetológusok XXXI. országos kongresszusát, amelyen mintegy 200 gyermekdiabetológus, szakdolgozó és dietetikus vett részt.

A Magyar Diabétesz Társaság és a Magyar Gyermekorvosok Társasága közös Gyermekdiabetes Szekciójának egyik kiemelt célja az, hogy a diabéteszes gyermekek ellátása az egész országban azonos elvek szerint és lehetőleg azonos színvonalon valósuljon meg. Ennek érdekében országos kongresszusán a legújabb gyógyítási és kutatási eredmények kerülnek megvitatásra, továbbképző jelleggel.

A rendezvény nyitó előadásában – a hagyományok szerint – a szekció égisze alatt működő Gyermekdiabetes Epidemiológiai Munkacsoport számolt be a legújabb országos incidenciadatakról. Hazánkban 1989 óta minden újonnan diagnosztizált diabéteszes gyermek adatai (a 27 gyermekdiabetes-gondozó önkéntes adatszolgáltatásának köszönhetően) a Pécsi Gyermekklinikán lévő országos regiszter adatbázisába kerülnek. Az adatok gyűjtése és feldolgozása az EURODIAB nemzetközi munkacsoport standardjainak megfelelően történik (a nemzetközi munkacsoportot 1999 és 2010 között a Pécsi Gyermekklinika koordinálta). A gyermekkori, 1-es típusú diabétes incidenciája Magyarországon az elmúlt 25 esztendőben közel háromszorosára növekedett. Hazánkban jelenleg mintegy hatszáz, 15 évesnél fiatalabb gyermekre jut egy diabéteszes, és a betegség egyre fiatalabb életkorban manifesztálódik.

A terápia alapja az inzulinkezelés, és bár az elmúlt években nem kerültek bevezetésre újabb inzulinkészítmények a gyermekek kezelésére, számos munkacsoport számolt be a glycaemiás helyzet javítását célzó törekvéseiről (inzulinpumpa-kezelés, folyamatos szövetházi glukózérzékelő és szenzor-augmentált pumpa).

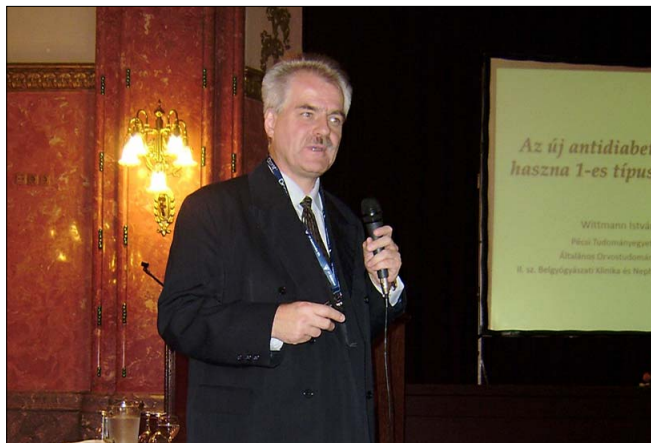
Előadásokat hallhattunk a diabéteszes komorbiditásokról, a két legfontosabb akut szövődményről (hypoglycaemia és ketoacidosis), az időjárás frontok glycaemiás hatásáról, a diéta kezeléséről és a speciális diabéteszformákról.

A hatásos és sikeres diabéteszgondozás szerves része a páciensedukáció, ami gyermekek esetében a szülők és pedagógusok folyamatos és ismételt képzését is jelenti. A szekció tevékenységei között nagy hagyományai vannak az országban számos helyen szervezett nyári edukációs táboroknak. A győri munkacsoport beszámolt egy, már tíz éve minden évben megrendezett speciális edukációs tevékenységről („Törp-tábor”), amelynek során csecsemő- és óvodáskorú diabéteszes gyermekeket nevelő családok edukációja történik háromnapos, bentlakásos, intenzív tanfolyam keretében. Más gondozók a pedagógusok csoportos képzésével kapcsolatos tapasztalataikról tartottak előadást.

Az idei kongresszus meghívott belgyógyász előadója, *Wittmann István* professzor, a II. sz. Belklinika igazgatója volt, aki „Az új antidiabétikumok lehetséges haszna 1-es típusú cukorbetegségben” címmel tartott nagyszerű referátumot.

Dr. Soltész Gyula

emeritus professzor, Gyermekklinika

Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napok

Idén hatodik alkalommal rendeztük meg a *Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napok – Genetikai kórkép a gyakorló orvosok számára a gyermekkor betegségeitől kezdve* című tanfolyamot, amely idén, immáron negyedik éve Méhes Károly professzor nevét viseli.

A rendezvénynek idén is a pécsi *Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont* adott otthont. A résztvevők köre a genetikusoktól és a genetikai diagnosztikai szakemberektől indult, majd az évek során tovább bővült. Az idei előadások belgyógyászati, csecsemő-gyermekgyógyászati, endokrinológiai és gyermekneurológiai témájúak voltak. Résztvevőknek a gyermeksebészet, háziorvostan, klinikai genetikai, klinikai onkológia, neurológia, molekuláris genetikai diagnosztika valamint orvosi laboratóriumi szakorvosok jelentkeztek. Az eddigiekhez hasonlóan a megcélzott közönség az előbb említett orvoscsoportok mellett a Pécsi Tudományegyetem hallgatói, PhD-felkészülői, a genetikai területén szakdolgozók és azon más szakorvos-képviselői voltak, akik érdeklődést mutatnak a genetikai iránt. Külön nagy örömmel szolgált, hogy az idei Továbbképző Napokon 182 fő vett részt.

A konferenciát az Orvosi Genetikai Intézet igazgatója, *dr. Melegh Béla* egyetemi tanár és a PTE, Egyetemi Könyvtár főigazgatója, *dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes* nyitotta meg. A To-

vábbképző Napokon 8 szekcióban összesen 44 előadás hangzott el. A kurzuson szindromatológiai „esetbörzét” is rendeztünk, amelyen eddig nem azonosított eseteket mutatattunk be és vitattunk meg.

Dr. Kövesdi Erzsébet

MUT – 2014

2014. október 16-18. között Siófokon került megrendezésre a Magyar Urológus Társaság XIX. Kongresszusa. Klinikánk 14 előadással és 1 poszterprezentációval képviseltette magát a rendezvényen. *Farkas László* „Post kemoterápiás RLA szerepe a heredaganatos betegek ellátásában” címmel tartott felkért előadást. *Pusztai Csaba* „A nephrectomia score rendszerek haszna a szervmegtartó műtétre alkalmas vesedaganatos esetek kiválasztásában”, *Szántó Árpád* „A nocturia és a BPH valóban összefonódó kapcsolat?” és *Fábos Zoltán* „Az urológiai osztályok finanszírozási lehetőségei 2014-ben” címmel szintén felkért előadást tartottak. *Villányi Kinga*, a Magyar Urológia főszerkesztője „A Magyar Urológiai folyóirat jelene – látható-e fénysugár az éjszakában?” címmel szintén felkért előadást tartott. Szántó Árpád szabad előadást prezentált „LHRH agonista terápia előrehaladott és kasztrációrezisztens prosztatarákban” és „VESOMNI – fix dózisú kombináció a BPH terápiájában” címmel. *Bányai Dániel* „A mélyen infiltráló endometriosis minimál invazív kezelése multidiszciplináris együttműködésben a Pécsi Tudományegyetemen”, *Jávornágyi András* „Laparoszkópos ureterocutaneostomia”, *Balló András* „Bladder Cancer Index életminőség kérdőív magyar változatának validálása: keresztmetszeti kérdőív vizsgálat húgyhólyagdaganatos betegek körében” *Damási Miklós* „A humán papillomavírus kóroki szerepe a hímvessző daganatokban a Pécsi Tudományegyetem Urológiai Klinikájának beteganyagán (2002-2012)” és *dr. Pytel Ákos* „Kihívások az OAB és BPH kezelésében” címmel tartottak előadást. *Molnár Ágnes* „Ritka érfejlődési rendellenesség (Diótörő szindróma – Nutcracker syndrome) esete fiatalkori vérvezelés háttérben” című poszterét mutatta be. Szakdolgozóink közül *Bódis Jánosné* „Urosztómás betegek ápolása – gondozása” és *Meiszter Péterné* „Nozokomiális fertőzések kezelése az urológiai betegellátásban” címmel tartottak előadást.

Dr. Jávornágyi András

HOSPICE-dal

10. születésnapja és a Hospice Világnapja alkalmából a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány október elején színes rendezvénysorozatot szervezett érintetteknek és érdeklődőknek egyaránt. Az alapítvány a Virágmandula Kft-vel közösen október 7-én a Művészetek Házában „Csak hull a könnyem” címmel **könyvbemutatót** tartott. A gyászról szóló könyv egyik amerikai írója, *Frank D. Herris* mellett *Ungi Szilvia* klinikai szakpszichológust és *dr. Csikós Ágnes*t, alapítványunk elnökét szólaltatta meg igen gyakorlatias kérdéseivel *Balogh Robert* író, az est moderátora. Az ismeretlen szerzőktől a tabutémát feldolgozó könyv bemutatására a vártnál többen jöttek el. Ez jó jelnek számít, talán nyitottabbak lettünk, és tenni akarunk lelki fájdalmaink szakszerű feldolgozása érdekében. Ezt jelezték a kérdések is, melyeket a szakemberek tettek fel az érdeklődők. Balogh Robert provokatív kérdéseit követően, a bemutató zárásaként felkonferált egy fiatal lányt, aki szerényen felállva elmondta: alapítványunk ápolta édesapját, melynek köszönhetően méltóságteljes életvégi állapotot tudott számára biztosítani. Közel fél éve, egy tanulási időszakának zárasaként, gyakorlati ismereteinek megszerzése közben gondolt egyet és gyűjtést szervezett. A befolyt összeget e rendezvényen adta át az alapítvány elnökének, Csikós doktornőnek. Az est végén – a könyvkiadó gálans gesztusaként – egy kis fogadás köze-

pette folytatódtak az immáron személyes diskurzusok, a könyvvásárlás és dedikálás.

Hagyományörző rendezvényünket, a **Méltóság Mezejét** három nap múlva, egy gyönyörű, napos délelőtt tartottuk. Kiemelt támogatónk, a Magyar Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezete volt. Elnöke, *Lénárd László* professzor úr igen bensőséges nyitóbeszédével minden jelenlét megérintett. Nagy örömmel szolgált, hogy e jeles napon több, új művészeti egyesület és iskola is részt kívánt venni önálló műsorblokkal. Ennek eredményeként nemcsak több vendégünk volt, de látványosabb, a megszokottól eltérő produkciók is szórakoztatták a jelenlévőket. Őszi programunk – szokásainknak megfelelően – a gyógyíthatatlan, daganatos betegek és ápolóik szimbólumául szolgáló nárcisz virághagymáinak elültetésével zárult.

Születésnap rendezvénysorozatunk méltó csúcspontja, az immáron 2. alkalommal megrendezett **Hospice Hangja Jótékonyági Est** volt a PTE, ÁOK Aulában, melyet a PTE, ÁOK Családorvostani Intézetének támogatásával szerveztünk. A rendezvényhez 14 cég, civil szervezet és magánszemély csatlakozott, akik segítségével e program nem jöhetett volna létre. Ugyanígy köszönet illeti azt a nyolc kórust is, melyek az est nélkülözhetetlen fellépői voltak. Az általános iskolásoktól a nyugdí-

Az esten fellépő és a Hospice dalt éneklő kórusok: Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusa (kórusvezető: *Gálfiné Magyar Ibo-ly*), PTE, Babits Mihály Gyakorló Gimnázium Vegyes Kara (karvezető: *Balásy Szabolcs*), PTE, I. sz. Gyakorló Általános Iskola, Campanella Gyermekkar (kórusvezető: *Schóber Tamás*), PTE, I. sz. Gyakorló Általános Iskola Cantissimo Szülők Kórusa (kórusvezető: *Horváth Krisztián*), Testvérvárosok Terei Általános Iskola Kórusa (kórusvezető: *Taschnerné Sértő Ágnes*), Wing Singers Gospel Kórus (karnagy: *Balásy Szabolcs*), Voisingers (művészeti vezető: *Balásy Szabolcs*).

jas korosztályig a legismertebb pécsi amatőr kórusok kérésztültek az itteni fellépésre. A rendezvényt az alapítvány marketing menedzsere szervezte, a művészeti vezető *Balásy Szabolcs* volt.

Két meglepetéssel is készült az alapítvány. Az egyik hazánk első **hospice dala** volt, melynek szövegét Méltóság mezeje címmel *Moravetz Levente* írta. Tartalmát jól példázza, hogy két zeneszerzőt is meghíletett. Így *Schóber Tamást* (PTE, 1. sz. Gyak. Ált. Isk., Campanella Gyermekkar vezetője), aki egy lírai sanzont írt rá, és *Balásy Szabolcsot* (PTE, Babits M. Gimn., zenetanár), akinek a művét *Horváth Krisztián* (PTE, 1. sz. Gyak. Ált. Isk., Cantissimo Szülők Kórusának vezetője) hangszerelte. Előbbi dal az est nyitó programjaként vált ismertté, utóbbi az est végén, az összes fellépő kórus közel 300 fellépője által nyerte el a közönség tetszését.

Másik ajándékunk a közönség részére a **VIVÁT Bacchus Énekegyüttes** volt. Az est folyamán elhangzott 10 produkció a közönség legnagyobb meglepetésére olyan magával ragadó, sokszor kifejezetten vidám hangulatú volt, hogy ezzel is sikerült meglepnünk őket.

Rendezvényünk fókuszában *dr. Csikós Ágnes* elnökasszony beszélt az elmúlt 10 év kapcsán az alapítvány és a hospice-munka fejlődéséről, arról, hogy az egyetemen közösen, országosan hány új hospice-palliatív szolgáltatás, oktatás, stb. válhatott valóra elsők között Pécsen. Prezentációja látványos, közérthető és az est hangulatába szervesen illeszkedő volt. Ugyanúgy, mint a nyitóbeszéd: *Miseta* dékán úr, *Lénárd* professzor úr illetve a pécsi önkormányzatot képviselő *Kövári János*, bizottsági elnök részéről.

Az est méltó keretbefoglalásáról egyik alapító tagunk, *Sólyom Katalin* Jászai-díjas színésznő gondoskodott. Konferanszként szerepelt, aki az elmúlt 10 év során színvonalas műsoraival több rendezvényünk támogatója is volt.

Jótékonyági estünk sikerét mutatja, hogy teltház előtt léphetek fel a kórusok, és a helyszínen több mint 300 ezer forint adomány gyűlt össze, melyet alapítványunk a már elhasználdott gyógyászati segédeszközök megújítására fordít. Az otthoni hospice-szakellátáshoz ilyen eszközöket igénylő betegeknek ezeket is térítésmentesen biztosítjuk.

Bár a belépés ingyenes, az adományozás pedig egyéni döntés volt, mi a hálánk jeléül azoknak, akik támogatást kezdeményezésünket, a „Csak hull a könnyem” című könyvet adtuk ajándékként.

Köszönjük mindenkinek, akik a fenti rendezvényeinken bármilyen formában részt vettek azt a támogatást, amit lehetőségük szerint adni tudtak! Ezzel alapítványunk szellemiségét, munkáját, betegek színvonalasabb ellátását segítették, a hospice tevékenység elismertését növelték.

Helschtáb Klára
marketing manager
Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány

További információk: www.pecshospice.hu

JOHN D. MARTIN

ÉS FRANK D. FERRIS

Csak hull a könnyem

A gyász és feldolgozása

Annyira nehéz, amikor meghal valaki, aki nagyon közel állt hozzánk...

Szeretteink halála mindent elsöprően fájdalmas gyászreakcióval jár. Környezetünk ugyanakkor gyakran irreális módon – kimondva-kimondatlanul – elvárja a gyászolótól, hogy a lehető leggyorsabban gyógyuljon meg, s mielőbb vegye fel ismét a hétköznapi „normális” ritmusát. A *Csak hull a könnyem* című könyv arra mutat rá, hogy a gyász fájdalmas, de természetes és szükséges folyamat, s egyes stációinak megélése nélkülözhetetlen a szeretett személy halála okozta traumából való felépüléshez. A könyvben számos olyan ember szólal meg, aki elvesztette közeli rokonát vagy szerettét. Tapasztalataikon, elbeszéléseiken át közelebb juthatunk annak megértéséhez, hogy a megfosztottság élménye milyen hatással van a családdal és a barátokkal való kapcsolatra, az életmódra, a munkahelyi szokásokra és a jövőbe vetett reményre.

Ez az emberséges, megértő hangnemben íródott, szeretetteljes kalauz abban kíván segítséget nyújtani, hogy a gyászoló túl tudjanak jutni az élet e nehéz szakaszán, meg tudjanak békélni a veszteséggel, majd sikeres lépéseket tessenek az elvesztett személy nélküli életük újrarápításában.

A könyv megvásárlásáról tájékoztató kérhető az Alapítványnál.

Beszámoló grazi tanulmányútról

(2014. október 5-8.)

Az ÁOK, NKB által kiírt pályázat során a Grazi-i Universitátsklinika für Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde Klinika dento-alveoláris sebészeti tanszékét látogathattam meg. A kapcsolatot *Norbert Jakse* tanszékvezető egyetemi tanárral vettem fel először, aki lehetőséget adott az itthoni kutatásaink előadásos bemutatására a kollégái számára.

Ezután azokkal a kollégákkal sikerült beszélgetnem, akik vagy hasonló témában publikáltak vagy pedig lehetőséget látnak bizonyos együttműködésre. A megbeszélések alapján dr. Kimbauerrel úgy tűnik, sikerül közös kutatást indítanunk, hiszen jelezték, hogy igényt tartanának tapasztalatainkra a bölcsességfogak röntgen- és CBCT-képeinek elemzésénél. Mivel MRI-felvételeket is irigylésre méltó könnyedséggel tudnak pácienseikről készíteni, ezért a lehetséges n. alveolaris inferior idegsérülések műtét előtti megítélhetőségének non-invazív MRI-vizsgálatával új kutatási irányt is találtunk. E kutatás kidolgozása pár nappal hazatérkezésem után már elkezdődött.

Professzor úr lehetőséget biztosított a műtéteik látogatására, mely során betekintést nyerhettem a mikroszkópos szájsebészeti műtétek szépségeibe. Emellett meglepő volt látni a „kemény“ lézerek (csont BION-nekrózis eltávolítástól a legegyszerűbb lágyszövetplasztikáig) és az endoszkópos technikák mindennapos szájsebészeti használatát.

A műtéti eljárásbeli különbségeket átbeszéltük, és így rengeteg tapasztalattal érkeztem haza, mely tapasztalatok átvételét és saját megvalósítását sajnos leginkább a műtéti finanszírozási okok itthon jelentősen korlátozzák.

Meglepő volt látni a páciens-felvilágosítás és műtéti beleegyezés igényének ilyen magas szintjét (beavatkozásokra specializált, akár 4-5 oldalas, színes képekkel illusztrált, műtéti felvilágosítók), amelyek – szerintem – a klinikánkon sem jelentősenek vállalhatatlan plusz költséget.

Professzor úrral átbeszéltük a rövidtávú postgraduális képzések, tapasztalatszerzések kétoldalú megnyitását, illetve kölcsönösen kifejeztük a vendégoktatás lehetőségét a graduális és posztgraduális képzésben. Emellett a 2015-ben Pécsen, tanszékünk által rendezendő *10. Nemzetközi Danubius Szájsebészeti Konferencia és a Magyar Arc-, Állcsont- és Szájsebészeti Társaság XIX. Nemzeti kongresszusra* *Jakse* professzor úr előadás tartásával elfogadta a meghí-

Graz

Az ambuláns szájsebészeti „kisműtő”

Prof. Jakse és jómagam műtét után

vásomat. Ezen időponthoz csatolva tervezzük professzor úr meghívását az ÁOK és az OEC szakosztályi előadásra is.

Dr. Szalma József

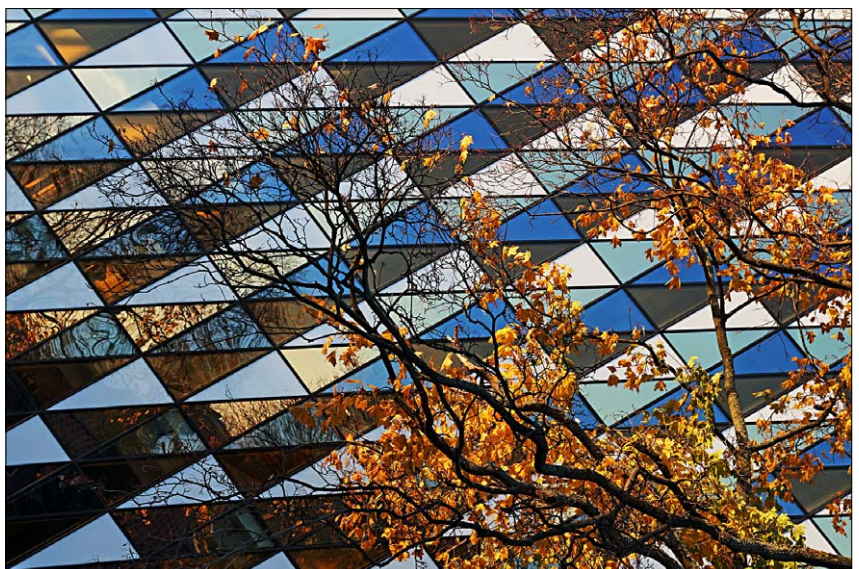
Demonstrátori ösztöndíjnyertesek

A PTE, ÁOK felhívására a 2014-15-ös tanévi demonstrátori ösztöndíjfelhívásra beérkezett pályázatokat a kar TDK-vezetősége az SZMSZ-nek megfelelően értékelte és rangsorolta. A beadott pályázataik alapján az alábbi hallgatók nyertek demonstrátori ösztöndíjat:

Név	(Fokozat)
Sárvári Katalin	(I.)
Petrovics Laura	(I.)
Nádasdi Gergő	(II.)
Szekeres Eszter	(II.)
Kalinics Péter	(III.)

Egy darabka Izrael Stockholmban

Az Európai Citoszkeletális Fórum (ECF) konferenciáknak már közel 30 éves múltja van. Az idei a „System-Level View of Cytoskeleton Function” alcímet kapta. Minden évben más intézet, kutatóközpont vállalja a házigazda szerepét (2012-ben Pécs volt a szerencsés). Idén Izrael tervezett ott-hont adni a találkozónak. A szervezés már tavasszal elindult, a résztvevők regisztráltak. Sajnos a közben kitörő háború meghiúsította mind a szervezők, mind a résztvevők terveit. Egy kis ideig bizonytalanná vált a megrendezés lehetősége is. A Karolinska Intézet azonban a szervezőcsapat segítségére sietett, így a konferencia áttette székhelyét Stockholmba, ahol az előadásokat az orvosi Nobel-díj prezentációjának is helyet adó Aula Medica-ban hallgattuk. A Biofizikai Intézet sok projektje fókuszál az aktin-alapú citoskeleton részleteinek megismerésére, ezért intézetünkől *Nyitrai Miklós* egyetemi tanár, *dr. Barkó Szilvia* és jómagam vettünk részt az érdekesnek és tartalmasnak tekinthető konferencián. Intézetünk munkáiból három posztert is bemutatunk. Az egyiket a Miozin 16B, a fejlődő idegsejtek sejtmagjában funkcionáló, aktinhoz kötődő motorfehérjéről, amely membránkötő doménjével (ankyrin-domén) jelentős eltérést mutat a többi miozintól. A másik poszter a viszonylag új területnek tekinthető bakteriális sejtvázszerendszer egyik alkotóeleméről, a MreB-ről szól. E fehérje megismerése a jövőben új fényben világíthatja meg mindazt, amit eddig a kutatótársadalom a citoskeletonról gondolt. A fehérje expresszállása, tisztítása, fizikai, kémiai tulajdonságainak megismerése kihívásokkal teli. Szerencsére volt alkalmunk beszélgetni a témában járatos senior kutatókkal. A harmadik poszter az idegsejtekben és vörösvértestekben fontos membrán-szkeletonhálózatot koordináló adducin autoregulációs mechanizmusának feltérképezéséről szól. Bár e fehérje egy fontos aktinszabályozó, kiemelt jelentőséget foglal el a memória-kutatásban is.

Csaknem egy hetet töltöttünk el a hűvös, de ragyogó napfényben fürdő skandináv fővárosban. Bár a konferencia szervezői és résztvevői egyaránt sajnálták az izraeli politikai helyzet alakulását, mindannyian egyetértettek abban, hogy akárhol is, de találkozni, egymást meghallgani rendkívül fontos.

Dr. Bódis Emőke

Kutatók Éjszakája Pécsen

(2014. szeptember 26.)

A Kutatók Éjszakája az ország egyik legjelentősebb tudományos ismeretterjesztő eseménye. A rendezvény országsszerte 33 városban és 101 intézményben illetve 32 európai országban zajlik párhuzamosan. Rekordszámú, összesen 2344 program között válogathattak országsszerte a Kutatók Éjszakája 2014 látogatói – ez a tavalyihoz képest 160-nal több programot jelentett. Az előző évhez hasonlóan idén is körülbelül hetvenezen voltak kíváncsiak a bemutatókra, előzetesen pedig több mint 30 000 fő regisztrált. A legnépszerűbb tudományterületek idén a biológia, fizika, kémia, informatika és robotika voltak.

Pécsen szeptember utolsó péntekén négy helyszínen 177 program zajlott a Kutatók Éjszakáján. Ismét fesztiválkötösbe öltözött a tudomány – idén a szokásos Ifjúság úti campus közelében új helyszíneként a Szentágotthai János Kutatóközpont valamint az ÁOK, Gyógyszerészeti Szak Rókus utcai és Szigeti úti intézetei is megnyitották kapuikat, a Tempus Közalapítvány központi helyszíne pedig a Zsolnay Negyed volt. A PTE szekszárdi Illyés Gyula Karán 7 program zajlott le sikeresen. A Pécsi Tudományegyetem, a Tempus Közalapítvány és a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. célja idén is az volt, hogy a három intézmény hírnevére építve, országosan is láthatóvá tegyék a pécsi tudományos és kutatói életet, az egyetemet és Pécs városát.

A fiatalok érdeklődésének felkeltésére külön hangsúlyt fektettünk, speciálisan a középiskolás célcsoportra fókuszálva a Tempus Közalapítvány utazási támogatásának segítségével az eseményeken több szervezett iskolás csoport is részt vett, a pécsiekén kívül Dombóvárról, Szentlőrincről is érkezett diákcsoport tanári és szülői kísérettel. Ezen a napon a Tempus Közalapítvány – a Campus Hungary Program keretében – ösztöndíjas börzére és hallgatói tréningekre is várta a PTE hallgatóit. A Pécsi Tudományegyetem a Rektori Hivatal Tehetséggondozási Csoport költségvetéséből 500 eFt-tal járult hozzá a rendezvények dologi költségeinek fedezéséhez. A résztvevő karok ezt kiegészítették az anyagigényes laborbemutatók sikeres megvalósításához. A Tempus Közalapítvány az Európai Unió támogatását, az Európai Szociális Alap társfinanszírozását használta fel.

A késő estebe nyúló délutánon minden korosztály számára izgalmas és érdekfeszítő előadásokon, laboratóriumi bemutatókon vehetett részt iskolás, felnőtt és nyugdíjas. A „Gyógyszerkészítés története”, az „Online gyógyszer: a gyógyszerkészítés jövője”, vagy a „Gyógynövények izvilága” mind olyan témák, amelyek fontosságát fiatalok és idősebbek egyaránt kiválóan felismerik. A kémia színei, a növények színei vagy a vetítések színei csak látszólag hasonló témák, valójában egymástól távoli tudományterületekhez tudunk rajtuk keresztül elkalandozni. A „Modern MR-

képalkotás”, a „Kőkorszaki szex” vagy éppen a „Csokoládé édes tudománya” címek is jelzik, hogy a biológia, bölcsészet, fizika, földrajz, informatika, gyógyszerészet, kémia, matematika, orvostudomány, sport területein mennyi hihetetlenül lebilincselő és meghökkenítő jelenség, folyamat található, amelyek mind-mind részei életünknek. Nagyon fontos kiemelni, hogy a Kutatók Éjszakája olyan alkalom, ahol az adott szakterület hozzáértő, tudományos ismeretekkel rendelkező specialistáitól kapunk hiteles információkat. Nem az áltudomány, a látványos, ám tudománytalan fantáziálás, hanem a korunknak megfelelő, modern tudással ismerkedés estéje ez. Emellett természetesen a legfontosabb az, hogy a fiataloknak, a jövő szakembereinek, tudósainak villanthatjuk fel azt a világot, melynek elmélyült ismerete nélkül nem működik a modern civilizáció.

A Kutatók Éjszakáján a PTE Átütő Tehetség ösztöndíjasai közül is többen bemutakoztak. Elmondták, hogyan is lettek sikeresek, ki és mi segítette tehetségük kibontakozását, hogyan érték el

nemzetközileg kiemelkedő eredményeiket. A számtalan esemény közül 104 a Nyugati Campuson, 73 pedig a Zsolnay Negyedben várta a közönséget. A PTE és a Tempus Közalapítvány is kiemelt figyelmet biztosított a pécsi programoknak, így nagy médiamegjelenést kaptak, nyomtatott, audiovizuális és online médiumok, rádiók is foglalkoztak vele. Hat héten keresztül buszreklám hirdette az eseményt, és az Új Dunántúli Naplóban fél oldalas, színes hirdetés hívta fel az olvasók figyelmét az eseményre. Számítások és becslések szerint a rendezvényre Pécssett közel 7000-en voltak kíváncsiak. A pécsi programok részleteit a következő internetcímen találhatják az érdeklődők:

http://www.kutatokejszakaja.hu/2014/esemenynaptar/index.php?menu_id=4&hely=12

Ezúton is köszönjük a Pécsi Tudományegyetem lelkes és önkéntes előadóinak, hogy előadásaikkal, bemutatóikkal hozzájárultak az országos viszonylatban is kiemelkedő, színvonalas és színes rendezvény létrejöttéhez Pécssett. Köszönjük továbbá a Tempus Közalapítvány és a Zsolnay Kulturális Negyed munkatársainak segítő munkáját. Úgy véljük, a részvétel, a visszajelzések, valamint a médiamegjelenések is igazolják, hogy eredeti célkitűzéseinket teljesítettük: országosan is láthatóvá tettük a pécsi tudományos és kutatói életet, a Pécsi Tudományegyetemet és Pécs városát! Találkozunk jövőre is a Kutatók Éjszakáján!

A visszajelzésekből:

Nagyon színvonalas, érdekes programok voltak, köszönjük a szervezőknek! – *Radnay Ivette*, látogató

Csatlakozni tudok csak az előttem szólóhoz! Remek volt minden! Az 5 évesőtől a 75 évesig egyaránt élvezhetőek, érthetőek voltak az előadások, látványos, szórakoztató elemekkel tarkítva. Óriási volt az érdeklődés és ennél nagyobb dicséret és elismerés nem is kell, azt hiszem! Köszönet érte! – *Lyllia Lilla*, látogató

Szuper volt! Köszönjük! – *Kis-Halasz Judit*, előadó

Köszönjük a rengeteg segítséget és támogatást. Reméljük továbbra is együttműködhetünk az ÉlményMűhely keretében. Fantasztikus volt a rendezvény! – *Szabó Ildikó*, műhelyvezető, ÉlményMűhely

Dr. Erostyák János
rektori szaktanácsadó

A képen balról jobbra: *Uzsák Zénó Dániel* (ÁOK), *Kovács Zsófia* (TTK), *Józsa Edina* (TTK), *Nagy Gabriella* (ÁOK)

Kiállítás

Az Orvoskar által támogatott Medgyessy Terenc Művészeti Műhely, az évenkénti, a karnak ajándékozni szánt képekből, az Orvoskar Szigeti úti galériáján, 2014. december 1-22-ig kiállítást rendez, ahova minden Oktatót, Dolgozót, Hallgatót és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Európai szintű tanácskozás a romák egészségügyi helyzetéről Pécsen

Az Egészségügyi Világszervezet képviselői, a szociális és egészségügyi terület európai szaktekinélyei gyűltek össze Pécsen, hogy megtárgyalják a romák egészségügyi problémáit, felzárkóztatási esélyeiket. Nem véletlen, hogy épp a baranyai megyeszékhelyen tartották a háromnapos rendezvényt. A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karán immár nyolc éve foglalkoznak migrációs egészségügyi kérdésekkel, a Műveltségi Medicina Tanszék migrációs munkacsoportjában nemcsak a kutatások terén, de az oktatásban is megjelenítik ezen témák fontosságát. A munkacsoport vezetője, egyben az egyetem migrációs és kisebbségi-etnikai egészségügyi programjainak irányítója dr. Szilárd István professzor, tudományos főtanácsadó.

– **A legfrissebb adatok szerint miként alakul ennek a népcsoportnak a születéskor várható élettartama?**

– Ezt még kimondani is nehéz. Az uniós átlaghoz képest 10-15 évvel rövidebb ideig élnek, ami azt jelenti, hogy az idősebb életkorra elfogynak.

– **Vannak-e olyan betegcsoportok, amelyek kimondottan rájuk jellemzőek?**

– Vannak olyan betegségek, melyek a szociális helyzetükből fakadóan köztük messze gyakoribbak, és vannak olyan betegcsoportok is, melyek az életmódjukkal függenek össze. Ilyenek például a keringési rendszerrel összefüggő betegségek, mint például a szívinfarktus vagy a 2-es típusú diabétesz.

– **Mely okok vezettek a romák esélyegyenlőtlenségéhez az egészségügyi ellátás területén?**

– A szociális háttér, a szegregáció, a többségi társadalommal, az egészségüggyel való kommunikációs nehézségek – zömében ezek jelentik a gondot. Ezeknek a megoldása nélkül nem várható, hogy az egészségügyi állapotban közösségi szinten javulás történjen. Ahhoz pedig, hogy ennek a népcsoportnak az egészséghez való hozzáállása változzon, meg kell találnunk a hozzájuk vezető utat. Azaz az elveket úgy kell tolmácsolni nekik, hogy aztán azokat a magukénak érezzék, az ő egészségképükhöz, egészségkultúrájukhoz, tradícióikhoz igazítottan. Az Egészségügyi Világszervezetnek két évtizede létezik egy nagyon eredményes mozgalma, mely az egészségfejlesztésen alapul. Ennek lényege, hogy ugyan az egészség az egyén felelőssége, de az egyén mögött ott áll egy erős, támogató közeg. A társadalom ezeket az egészséggel kapcsolatos ismereteket, szokásokat, értékeket sajátjának vallja, és közösen akar tenni érte. Az egészségügy tehát csak a többi szektorral együtt működtethető jól, az Egészségügyi Világszervezet is ezt a közös munkát tűzte zászlajára. A többségi társadalomban működő egészségkép nem azonos a roma társadalmon belül élő képpel. Hangsúlyozom tehát, hogy nekik nem ezt a többségi képet kell átvenniük, hanem nekünk kell megtalálni a módot, ahogyan az ő egészség-

képükhöz igazítani tudjuk a miénket, hogy aztán ezt a sajátjuknak vallják.

– **Ez a szemlélet miként jelenik meg az orvostudományban?**

– Szerencsére a pécsi egyetem ebben élen jár. Tudjuk, hogy az egészségügyi szolgálatnak kulturálisan kompetensnek kell lennie, vagyis igazodnia kell ahhoz a kultúrához, melynek a segítséget nyújtani akarja. Kell tudnia kommunikálni vele, ehhez pedig elengedhetetlen a felkészítés. Ebben az évben indult 12 európai egyetem részvételével az a munka, melynek során feltérképezzük, hogy s mint lehet az orvostudományban ezeket a szempontokat megjeleníteni. Olyan képzési területeken, mint a családorvostan, a foglalkozás-egészségügy, vagy az alapellátás, már szerepelnek ezek a szempontok, és választható témaköröket is ajánlunk a hallgatóknak.

– **Hogyan képzik a külső szektorok, a partnerek bevonását ebbe az együttműködésbe?**

– Nagyon fontos olyan partnereket találnunk, akik a roma közösségen belül élnek. Számukra kell olyan speciális képzést adni, ami az egészség értékrendszerével és a kommunikációval kapcsolatos ismeretekkel vérteli fel őket. Ez a folyamat olyan, akár a hólabda, kezdődik kis közösségekben, aztán gyűrűzik tovább, míg majd kiterjed az egész közösségre. Jelenleg éppen egy ilyen program elindításán dolgozunk, amit a roma közösségért tenni akarók számára tervezzük.

– **A pécsi orvoskar ebben és hasonló témákban folytatott több éves tevékenységét az Egészségügyi Világszervezet is elismeri, olyan nyira, hogy hamarosan együttműködési megállapodás is születik Önök közt.**

– Így van, ez keretmegállapodás lesz, ami az eddigi közös munkának nemcsak formális keretet, de súlyt is ad. Ennek fókuszában a migrációs és etnikai-kisebbségi egészségügy áll. Azt, hogy ez az együttműködés már régóta fennáll, példázza egyrészt ennek a szimpóziumnak a megrendezése az Egészségügyi Világszervezet Európai Irodájával karöltve, másrészt pedig az, hogy a Világszervezet elektronikus újságját, ami a migráció egészségügyi problémáival foglalkozik, a pécsi egyetemen szerkesztjük.

– **Mennyire hosszú távú ez a program, ez a sokszereplős munka, vajon hány év kell ahhoz, hogy eredmény is születessen belőle, azaz a romák születéskor várható élettartama növekedjen?**

– Nagyon hosszú távon kell gondolkodnunk. Amit jelenleg is mérni lehet, és eredményként el lehet könyvelni, az az, hogy ezek a programok elindulnak. Egyik oldalon feltétlenül szükséges a társadalmi szolidaritás, a felzárkóztatás, a szociális segítségnyújtás, a másik oldalon azoknak a szakembereknek a képzése, akik ezt a problémát értik, megfelelő attitűddel rendelkeznek, és a mindennapokban ezt érvényesíteni tudják.

Schweier Rita

Fiatal Patológusok Találkozója

2014. október 3-4-én került sor Tiszafüreden a kétévente megrendezendő Fiatal Patológusok Találkozására. Intézetünkben négy fiatal kolléga vett részt előadással a találkozón.

Dr. Pap Anita családi halmozódást mutató myofibromatosis rendhagyó eseteit ismertette egy kisgyermekpár kapcsán.

Előadásának címe: „Szöveti és genetikai vizsgálatok egy testvérpár infantilis myofibromatosis kapcsán”. *Dr. Czina Márton* „Malignus gliomák epigenetikai szabályozásának vizsgálata” címmel tartott előadást, amelyben a különböző glioma típusok epigenetikai szabályozása és azok biológiai viselkedése közti összefüggést foglalta össze. *Dr. Vida Livia* „Célzott terápia előrehaladott nyálmirigy ductalis carcinomában: mit tehet a patológus?” címmel tartott esetbemutatót, amivel egy rosszindulatú nyálmirigydagányos beteg sikertörténetét ismertette, mely Herceptin kezelés hatására következett be. *Dr. Fincsur András* „Intrahepaticus cholangiocarcinoma rendhagyó esete” címmel mutatott be egy különleges esetet, és ennek kapcsán a máj epeútrájának májcirrhosisal való kapcsolatára, ill. a jó- és rosszindulatú epeút-szaporulatok differenciáldiagnosztikai aspektusait elemezte. *Dr. Vida Livia* a klinikopatológia szekció második helyezettje lett, *Dr. Pap Anita* pedig az elméleti blokk harmadik helyét érte el.

A tiszafüredi találkozón sor került a Magyar Patológus Társaság éves közgyűlésére is, ahol a magyar patológia helyzetéről tartott beszámolót *Dr. Matolcsy András* leköszönő elnök, és programbeszédet mondott *Dr. Méhes Gábor* (DEOEC) hivatalba lépő megválasztott elnök. A közgyűlés szavazott a 2016-18-as időszak leendő elnökéről is. Egyhangú döntéssel *Dr. Sági Zoltánt* (SE, II. sz. Patológiai Intézet) választotta az MPT Közgyűlése leendő elnöknek.

Dr. Vida Ildikó előadását tartja

Dr. Fincsur András
Fotó: **Dr. Méhes Gábor** (DEOEC)

Gertjan van Dijk professzor látogatása

Az Élettani Intézet vendége volt 2014. szeptember 17-én *Dr. Gertjan van Dijk*, az “Integrative Neurobiology of Energy Balance and Behavioral Energetics, Center for Behavior and Neuroscience” professzora a Gröningeni Egyetemről (Gröningen, Hollandia). *Gertjan van Dijk* professzor itt tartózkodásának napján érdekes előadást tartott “Interactions between stress and nutrition in the development of the metabolic syndrome” címmel a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Élettani Intézetének, a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Akadémiai Bizottsága Neurobiológiai Munkabizottságának (PAB NBM), és a Magyar Elhízástudományi Társaságnak (MET) a szervezésében, az “Idegtudományi szemináriumok” sorozat részeként megrendezett “Bohus Béla Emlékelőadás” keretében.

A téma aktualitását jelzi, hogy előadásán nemcsak az orvoskar, illetve a Természettudományi Kar különböző intézetei képviselték magukat, hanem orvostanhallgatók is szép számmal voltak jelen. Az előadás végén kialakult gondolatébresztő vitában kutatók és diákok egyaránt részt vettek. Látogatása során *Dr. Gertjan van Dijk* megtekintette intézetünk laborjait, ahol lehetőség nyílt a jövőbeli kollaborációkat is előkészítő intenzív tudományos eszmecsere.

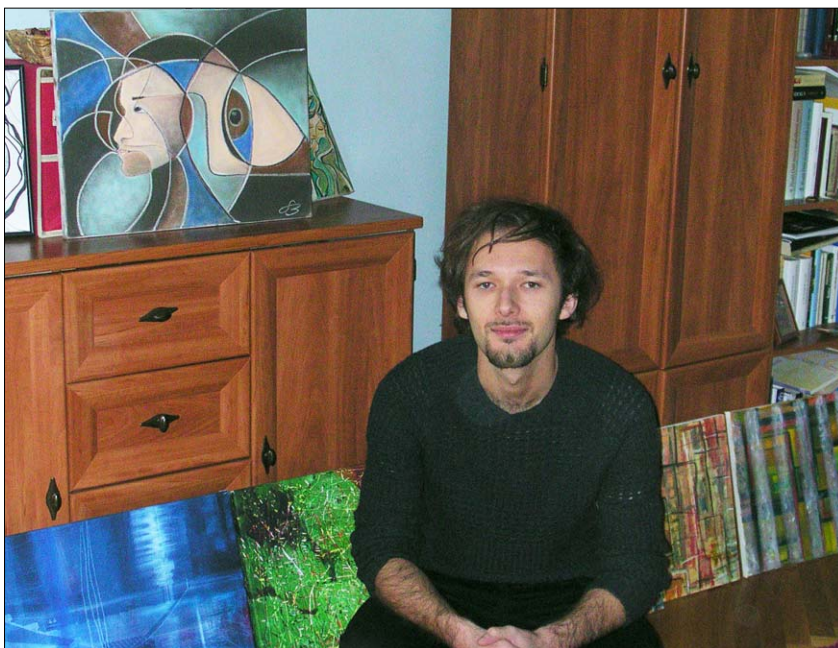

Dr. Péczely László Zoltán

Kombinált művészet – fotók a festményekben

Beszélgetés dr. Simán Benedek pécsi fogorvossal művészetről, hivatásról

Amerre a szem ellát, mindenütt festmények: a falakon, a polcokon, a padlón, a széken, a folyosón, a szobában, a konyhában – akár egy lakásgalériában. Alkotásai szerves részei mindennapjainak, csomagoltan, csomagolatlanul vele él négy év munkája. Női alakok sajátos felbontásban, gyümölcsök érzéketlen színekben és megvilágításban, nonfiguratív alakzatok pacázott köntösben, virágszirmokkal, fűszerekkel teliszórtan. Különös harmónia egy különlegesen szimpatikus fiatalember otthonában.

– A Nádor Galériában volt nemrégiben tárlata, hogyan fogadta a megkeresést?

– Óriási megtiszteltetésnek érzem, hogy az egyetem támogat, és elismerendőnek tartja a munkáimat. Ez volt eddig a harmadik tárlatom, és talán a legjobb. Az első bemutatkozásra a Fogorvos Szaknapok programsorozata nyújtott lehetőséget az egyetemen, a másodikra pedig Ócsa, a Budapesthez közeli település. Oda is úgy ajánlott az egyik ismerősöm, aki a képeimet nyomtatja.

– Egy-egy kiállítás során kap visszajelzéseket?

– Ahhoz képest, hogy hányan vesznek részt a tárlaton, sajnos, alig akadnak, akik el is mondják a véleményüket, pedig fontos lenne nekem. Nagyon érdekes érzés egy-egy ilyen megnyitó kapcsán jelen lenni, és átélni azt, hogy akik eljönnek, belém látnak. Az alkotások által lemeztelenedem, és ezt még szoknom kell.

– Sikerült már el is adnia a képeit?

– Szerencsére igen, eddig ötöt vásároltak meg. Ennek nagyon örülök, ugyanakkor tudom, hogy nem feltétlen van összefüggés a képek eladása és a művészi értékük között. Az az álmom, hogy egyszer legyen egy saját galériám, ahol megmutathatom az alkotásaimat, crossover programokkal, sok performance-szal színesítve. Emellett persze, a fogorvoslás is fontos számomra, jelenleg a Fogászati Klinikán dolgozom, valamint a Lánc utcai ifjúságfogászati körzetben. A művészet és az orvoslás együttesen töltik ki az életem.

– Kihúzó tehát majdan egy fogat, aztán elmegy igazgatni a galériáját, nem mellesleg megszervez néhány programot, melyeknek házigazdája is lesz.

– Igen, leginkább így tudom elképzelni a jövőmet.

– Mindezt Pécsen tenné? Ez a város ideális hely a jövőbeni terveihez?

– Nem, sajnos, Magyarországon csak a főváros jelentheti művészeti szempontból a perspektívát, vagy a külföldi országok valamelyike. Már a következő kiállításomat sem tudom ebben a városban elképzelni, a Nádort ilyen összefüggésben is a csúcspontnak tekintem. A tudományos munkásságom ugyanakkor ide köt, szeptemberben elkezdtem a hároméves PhD-képzést, és az már

látszik, hogy fogorvosként Pécsen meg tudnék élni. A következő évek megadják majd a választ arra a kérdésre, évek múlva hol folytatom.

– Egyébként honnan jött Pécsre tanulni?

– Zalaegerszegről. Azonnal ide adtam be a jelentkezésem, szó sem esett más városról, ide akartam jönni. Életem egyik legjobb döntése volt, mert minden engem igazolt, ami az egyetemi éveim alatt történt. Az egyik legmeghatározóbb élményem a Confabula című egyetemi magazin szerkesztése volt, erre egyébként én magam jelentkeztem, már a gólyatáborban. Elsőrendűen fotósként akartam dolgozni benne, aztán később néhány cikk is született, a címlapsztorik, az írást is élveztem.

– Már gyerekként érdekelte a fotózás?

– Biztosan szunnyadt bennem valami, hiszen édesapám az orvosi hivatása mellett fotóművész, édesanyám pedig tanárként festget, ezt láttam gyerekkoromban. Azt hiszem, igazán a Confabulával kezdődött a valódi érdeklődés. Akkoriban szükségem volt a határidőkre, hogy időre elkészüljek a munkákkal. Ebből alakult ki a későbbiekben az igény, hogy magamtól is kattintgassak. Ahogyan visszaemlékszem, érettségire értem meg annyira, hogy felismerjem a valós igényt magamban, addig éltem a kamaszok bohém életét. A szüleimnek nehéz dolguk volt velem, mert nem érdekelt a tanulás, csak a gördeszka, meg a bulik.

– Ki volt az az ember, aki megerősítette abban, hogy jó az, amit csinál?

– Elsőkörös mentoraim a szüleim voltak, de fontos volt a hozzám közel állók, a barátok véleménye is. Másodéves lehettem, amikor dr. Tóth Pál tanár úr, anatómus professzor figyelt fel rám, és megtisztelt a dicséretével. Ez is nagy erőt adott a továbblépéshez.

– Hogyan kezdett el a festeni?

– Ez tényleg a véletlennek köszönhető. Balatonyörökön nyaral-

tam a barátaimmal, ahol egy vándorkiállítás rendeztek, amire mi is kíváncsiak voltunk. A képek kurátora kitalálta, hogy az, aki benéz a tárlatra, festhet is. Emlékszem, egy 10x10-es kis lapra festettem egy képet, ami nagyon megtetszett ennek az embernek, sőt, azt hitte, hogy én kimondottan ezzel foglalkozom. Ez a mozzanat indított el ezen az úton 2010-ben.

– **Mi hívta elő azt, hogy ezt a két művészeti ágat párosítsa?**

– Édesapám számos alkalommal egyesíti a fotóit, az ötlet tőle jött. Egy természetfotó és egy akt egymásra vetüléséből érdekes kompozíciók születnek. Valójában egy digitális képalkotásról van szó, de a program csak eszköz az alkotásra. A festmények alapja sokszor egy fotó, ami aztán tovább variálódik, akár más anyagokkal is. A különféle materiák használata egyébként egy viszonylag új irány nálam, a festményeken megjelenő részletek a gesztusfestészet elemeit képezik. Ennek lényege, hogy az érzelmek irányítása alatt, azok hatására születik meg a kép. Ilyenkor előkerülnek a virágszirmok, a fűszerek, és ezekkel teleszórom a festményeimet.

– **Harmóniát sugároznak a képei, még akkor is, ha néhol harsányabb színeket használ, olyan érzésem van, hogy békében születtek.**

– Csak kipihenten tudok alkotni, a hétköznapi terheket ilyenkor lerakom, kikapcsolok, talán ezt érzi. Számomra akkor készül el egy kép, ha harmonikusnak látom, vizuális élményt nyújt. Vannak olyan munkáim, amelyek a mai napig nem készültek el, és lehet, hogy nem is fognak, vagy csak évek múlva. Sokat át is festek közülük.

– **Hogyan telik egy átlagos napja? Van-e elég ideje a művészet-re?**

– Reggel nyolc órára járok dolgozni, hetente két alkalommal végzek délután négykor, a többi nap este hat-hét óra tájban. Ilyenkor többnyire már nem alkotok. Az igazi elmélyültséghez egy hosszú hétvége kell, vagy egy hosszabb szünet. Előfordul, hogy éjszaka is előveszek egy képet, de ez nagyon ritka. Nekem jókedv és sok érzélem szükséges ahhoz, hogy igazán jó alkotás szülessen, és ez többnyire már az első néhány percben eldől.

Schweier Rita

Fiatal tehetségek tartottak előadást az I. Astellas Ifjú Kutató Szimpóziumon

2011-től kezdődően az Astellas Pharma kezdeményezésére három, hazai, orvostudományi képzést folytató egyetemen indult el olyan ösztöndíjprogram, amely alap- és PhD-képzésben részt vevő fiatal kutatók számára biztosít nemes megmérettetési lehetőséget, a díjazottakat pedig saját kutatási terveik megvalósításához segíti hozzá. A kezdeményezés mára beérett, az elmúlt három év legkiválóbbnak ítélt pályázói most közös konferencián mutathatták be kutatásaikat és elért eredményeiket.

A 2014. szeptember 24-én a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Dékáni Tanácstermében megrendezett I. Astellas Ifjú Kutató Szimpózium keretében három, hazai orvostudományi képzésben érintett egyetem (Pécs, Debrecen és a Semmelweis Egyetem) összesen 13 fiatal tudósa tartott előadást. Az orvostudomány számos területét átölelő prezentációk között a Pécsi Tudományegyetemről *Borbély Éva* farmakológiai, *Kolláth Dóra* immunológiai, *Nádasdi Gergő* biológiai, *Meggyes Máttyás* immunológiai tárgyú kutatásait mutatta be, Debrecenből *Gaál Zsuzsanna* genetikai, *Szalóki Gábor* biofizikai vizsgálódásait prezentálta, míg a Semmelweis Egyetemről *Bogáthy Emese* gyógyszerhatástani, *Czobor Nikoletta* magatartástudományi, *Fekete Laura* humánmorfológiai, *Kellermayer Dalma* kardiológiai, *Varga Regina* őssejtgenetikai, *Huszár István* biofizikai és *Kovács Dániel Tamás* genetikai kutatásait ismerhették meg a jelenlévők.

„Nagy öröm és büszkeség számunkra e fiatal kiválóságok kiemelkedően értékes tudományos tevékenységével, kutatásaival megismerkedni, a pálya iránti elhivatottságuknak szemtanúja lenni.” – hangsúlyozta a rendezvényen *dr. Nyitrai Miklós* professzor, a PTE, ÁOK tudományos dékánhelyettese, majd hozzáfűzte: „Érdeemes abba belegondolnunk, hogy egy ilyen fórumon nemcsak a magyar orvostudomány jövőjének lehetséges letéteményeseivel ismer-

kedhetünk meg, de talán a jövő leendő magyar Nobel-díjasaival is.”

„Büszkék vagyunk arra, hogy három orvosegyetem legígéretesebb fiatal tudósait egy helyen, egy ilyen program keretei között köszönthetjük, és még nagyobb öröm számunkra, hogy a jövő évi szimpóziumon várhatóan a Szegedi Tudományegyetem tehetségeit is körünkben üdvözölhetjük. E hallgatók tudásszomja, szorgalma a gyakorló szakemberek számára is példaértékű lehet, kutatásaik pedig remekül fémjelzik a hazai egyetemeken zajló oktatás magas színvonalát, a témavezetők kiváló munkáját. Az összefogásért, a hallgatói munka odaadó támogatásáért szeretnék köszönetet mondani mindhárom egyetem vezetőinek, továbbá mindazoknak, akik az elmúlt időszakban részt vettek az együttműködés kialakításában, a gyakorlattá érlelés folyamatában.” – hangzott el *dr. Molnár Gábor*, az Astellas Pharma értékesítési vezetőjének beszédében.

Morva Gábor programszervező
Astellas Ifjú Kutató Program

Szent Sebestyén Napok Pécsett, immáron negyedszer...

A traumatológia és általában a sürgősségi orvoslás ezredforduló utáni hazai átstrukturálódásával a torzó (mellkas és has) áthatoló és tompa sérüléseinek ellátása, az úgynevezett ellátási kompetenciák (tudja valaki pontosan, hogy ez a szép bikkfanyelvi fordulat mit fed?) senki földjére került. Az általános sebészet és benne a mellkasebészet onkológia központjává vált, és a minimális invazivitás lázában ég. A traumatológia az európai trendeknek megfelelően, a brüsszeli központú „UEMS” kurrikulum-kritériumait követve akut ortopédiába hajlik. Kihalóban van a „klasszikus (böhléri, osztrák illetve poroszos iskolázottságú)” all-round traumatológus. Az általános mellkasebészet, akár csak az egyre specializáltabb sebészet többi ága, érthetően az elektív beavatkozásokat preferálja: a mindenért csak töredékesen fizető társadalombiztosítás pedig úgy tűnik ezt végképp az ingyenkonyhára utalja. A helyzet – különböző mértékben bár – de éppúgy sújtja a nyugat-európai modelleket is, mint minket, és nem maradnak érintetlenek a folyamatoktól azon más közép-európai ellátó struktúrák sem, ahonnan pedig hiányzik a paraszolvencia embertelen és immorális torzító hatása. Hazánkban a sürgősségi torzósérülések ellátásában nemcsak a manuális szakmák művelőinek száma, korfájuk tragikus szerkezete korlátozó tényező, de az igen aszimmetrikus jog-kötelezettség-viszonyok, a protokollok hiánya vagy gyatra minősége illetve a tárgyi feltételek (eszközpark, harc a műtőért) rendszerszerű hiánya is. A műtősnői és ápolói, gyógytornászi deficitről itt szólni sincs hely.

E felismert helyzeten a magunk képességei és lehetőségei szerint igyekeztünk enyhíteni, és 2010-ben Pécsett, orvoskari keretekben megkezdtük e sérülésfajták modern kezelési formáinak kutatását és ismertetését. Évente megtartjuk a Szent Sebestyén Napokat, melyre a kezdeti tízegynéhány résztvevőhöz képest idén száznál is többen jelentkeztek. A szervezést a Művelési Medicina Tanszék végezte, az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, a Sebészeti Klinika és oktatókórházunk, a győri Petz Aladár Kórház sebészeti osztálya együttműködésével. A hangsúlyosan interaktív előadásokat az adott kérdés kiemelkedő hazai, nem ritkán nemzetközi szakértője exponálta, majd hozzászólások, viták következtek. Tavaly kezdtük a résztvevők saját eseteinek megbeszélését is, míg az idén először volt külföldi előadónk, *Federico Gonzalez* ezredes, sebész és mellkasebész (Francia Hadsereg) személyében. Kezdetől fogva része volt a Szent Se-

bestyén Napok programjának a polgári orvoslás mellett a hadszíntéri illetve a szélsőséges (műveleti és polgári) helyzetekben alkalmazott modern sebészi módszerek ismertetése is. Tavaly Győrben kezdtük az elméleti blokkok kiegészítését gyakorlati (modell) elemekkel (hands on experience, workshop jelleg), melyet idén a Sebészeti Oktató és Kutató Intézettel való együttműködés részeként egy egész délutáni programmá fejlesztettünk.

Október 2-án, csütörtökön a program Szt. Sebestyén alakjának felidézésével kezdődött, illetve modern megfelelőjére, Apor Vilmos báró-püspök mártíriumára emlékeztünk, akit elődeink *Jung* és *Petz* doktorok operáltak... Francia katonaoorvos előadónk a damage control surgeryt ismertette, afganisztáni esetbemutatókkal. A modern traumatológiai elveket, hazai megvalósulásukat *Naumov* főorvos úr fogta át. A hasi, mellkasi sérülésekkel kapcsolatos igazságügyi orvosi teendőket után a torzó áthatoló sebeinek

mikrobiológiájáról volt szó. A triage, a tompa és áthatoló sérülések intenzív aneszteziológiája, a vérzés- és fájdalomcsillapítás kérdéseiről két előadás is szólt.

Pénteken a mellkas, a szív-sérülések, a hasíri sérülések (külön a máj, a pancreas) a retroperitoneum és a vese valamint az érrendszer sérüléseit tárgyaltuk. Minden előadás kifejezetten gyakorlatközpontú volt a damage control koncepció hangsúlyozásával. Néhány esetmegbeszélés egészítette ki a programot, melyek közül különösen a helyszíni (mentő) ellátás és a kórházi teendők közötti viszony keltett élénk vitát. Délután az állatműtőben a drainage, a varrógépek és a különböző vérzéscsillapító módszerek technikai részleteit mutattuk be, gyakoroltuk.

Szombaton a damage control koncepcióról volt átfogóan szó, majd az utókezelés részleteit – különösen a pulmonalis szövőd-mények elkerülését – tárgyaltuk. Külön hangsúlyt kaptak a technikai részletek (behatolások, sebésztechnika, szívások). A reszuscitáció modern elveiről külön előadás szólt. Az utolsó témák az irodalmi tájékozódást, a szakirodalom forrpointjait részletezték, illetve a saját anyag, tapasztalat publikálásának mikéntjére, csapdáira tartalmaztak ajánlásokat. A 4. Szent Sebestyén Napokat tesztvizsga zárta. A résztvevők írásos véleményét, ajánlatát is begyűjtöttük, hogy a következő, a jövőre megrendezendő 5. Szent Sebestyén Napok sikere ne maradjon el az ideitől. Külön kérdeztük egy esetleges kézikönyv szükségességét, potenciális hasznát.

A konferencia a kérdéskör komplex, rendszerezett, multidiszciplináris áttekintésén és a szervesen illeszkedő gyakorlati útmutatáson túl a legmodernebb elméleti problémákra is kaput nyitott, így vált lehetővé, hogy azt az előadók tudományos minősítési profilja alapján PhD-programokra is akkreditálták. A tudományos eseményt az MTA, Pécsi Akadémiai Bizottság Orvosi Bizottsága szervezte, ez is adott otthont számára. A nagy intenzitású szakmai továbbképző eseményt a sebészeti, mellkassebészeti, érsebészeti, intenzív aneszteziológiai és az igazságügyi szakvizsga kötelező szintentartó tanfolyamának fogadták be az érintett szak-

mai kollégiumok. A résztvevők közül másnap tíznél többen vettek részt sikeresen a Magyar Szakvizsgabizottság és a GYEMSZI által szervezett mellkassebészeti traumatológiai licencvizsgán. A konferencia szervezői, dr. Rendeki Szilárd (Pécs), dr. Szántó Zoltán (Pécs), dr. Zsoldos Péter (Győr), a fáradhatatlan segédmunkatárs Széll Katalin, és az elnök, dr. Molnár F. Tamás egyetemi tanár célja egy, a hazai ellátásban mostohán kezelt és a mindennapokban fájdalmasan fontosnak bizonyuló ügy szolgálata, a tudás transzlációja révén pedig a sérültek túlélési esélyeinek növelése volt. Az más kérdés, hogy – hasonlóan egyéb hazai szakmai konferenciákhoz – a résztvevők átlagéletkora (akárcsak a hazai orvostársadalomé) elkésérítő képet festett a közeljövőről. A profiljukban érintett klinikák és a régió kórházainak fiatal orvosai nemigen találtak időt és energiát, hogy legalább egy-egy előadásra benezzenek.

A tapasztalatok megbeszélésével (debriefing) már az ötödik Szent Sebestyén Napokra készülnek a szervezők. Nagyobb kaput kívánunk nyitni a prehospitális szakasz kérdéseire (Combat Casualty Care, Police Medic stb.) itthoni és külföldi résztvevőkkel, miközben a hangsúly továbbra is a klinikai kérdéseken marad. A Skill Labor-ra is számítunk, és folytatjuk a gyakorlati képzést is.

Prof. Dr. Molnár F. Tamás, PhD, DsC, FETS

III. Egészségügyi Fotópályázat

Helyezettek:

Portré

- I. Matthias Horst
- II. Christof Schneider
- III. Scheili Eszter: Monis

Sport

- I. Rab Virág Júlia: Repülés
- II. Nagy Zsófia: Irány a Badacsony
- II. Scheili Eszter: Mozdulat

Kórházi életképek

- I. Scheili Eszter: Szerelem a hőségben
- II. Sinkó Bianka 400 ágyas

Természet

- I. Sekk Patrícia Angry Bird
- II. Somoskeőy Tamás: On the age
- III. Kovács László Ragaszkodni minden áron

■ Az újság borítója és középső színes oldalai (kivéve a sűrű alap képeit) a fotópályázat anyagából készültek.

Innovatív amblyopia-szűrővizsgálati módszert fejleszt az Élettani Intézet kutatócsoportja

Térlátásunk teszi lehetővé, hogy a jobb és bal szembe érkező különálló képek helyett háromdimenziós világot lássunk. A látórendszer természetes látási körülmények között képes egyszerre statikus és folyamatosan mozgásban lévő képekkel dolgozni. A térlátás alapfeltétele, hogy az agy a két szem által látott – a szemek egymáshoz képest eltérő helyzetéből adódóan – enyhén különböző képi információt (ún. diszparitást) arra tudja használni, hogy a tárgyak mélységét valamint a térbeli, háromdimenziós mozgásirányukat kiszámolja.

Az agy látóközpontjai az élet első pár évében a környezetből minket érő ingerek hatására fejezik be érésüket. Ha ez a folyamat bizonyos okok, leggyakrabban kancsalság és fénytörési hiba miatt elégtelenül megy végbe, amblyopia, köznyelven tompalátás fejlődik ki. A tompalátás fő jellegzetessége az egyik szem szemüveggel nem korrigálható látáscsökkenése, és ennek következtében a 3D mélységérzékelés, azaz sztereolátás hiánya, mivel ehhez a két szem jó látásélessége és kooperációja szükséges. A tompalátás az esetek többségében tüneteket nem okoz, ezért csak célzott, kétszemes látás fejlődésében bekövetkezett zavart speciálisan vizsgáló szűrőmódszerekkel mutatható ki. A klinikumban a jelenleg elfogadott módszerek nem elég specifikusak és nem alkalmasak a látásdefektusok finomabb, célzott kiszűrésére, amelyekre viszont a legújabb kutatási eredmények alapján szükség lenne. A tompalátás a 40 év alatti korosztályban a maradandó látásvesztés vezető oka, prevalenciája 5-10% körüli. Népegészségügyi szempontból azért is bír kiemelt jelentőséggel, mert a korai, a látásfejlődés lezárulását megelőző életkorban megkezdett terápia még teljes gyógyulást hozhat.

Funkcionális szempontból, a tradicionális nézet szerint amblyopiában a fő látáspanasz a hierarchikusan alacsonyabb rendű agyi területekhez köthető, ami a kontrasztérzékenység és az éleslátás csökkenését okozza. Az újabb eredmények szerint azonban a látás folyamataiban részt vevő agyi pályarendszerek szelektív rendellenességei is jelentősen hozzájárulnak a látási tünetegyütteshez. Ebből kifolyólag károsodhat a globális mozgásérzékelés, ami az ingert körülvevő zaj mennyiségére érzékeny folyamat, illetve a ventrális pályákhoz köthetően az alakfeldolgozás. A két pályán áramló információ integrációja is fontos a térlátásban, ami szintén zavart szenvedhet.

Mindezek alapján nélkülözhetetlennek tűnt egy olyan módszer kifejlesztése, mely a tompalátás agyi mechanizmusaival kapcsolatos legújabb ismereteket figyelembe veszi, és így egy célzott, megbízható és költséghatékony megoldást kínál. Az Élettani Intézetben működő Humán Elektrofiziológiai Kutatócsoportunkban a sztereolátás idegi mechanizmusainak vizsgálatán túl egy korszerű, a legújabb kutatási eredményeken alapuló innovatív amblyopia-szűrővizsgálati eljárás kidolgozásával is foglalkozunk. Szűrővizsgálati módszerünk tablet-alapú és a sztereopszis mechanizmusait a Julesz Béla által kifejlesztett véletlen pont

sztereogramok (RDS: Random Dot Stereogram) és véletlen pont korrelogramok (DRDC: Dynamic Random Dot Correlogram) továbbfejlesztett változatával vizsgáljuk. Ezek speciális, random elhelyezkedésű pontokból álló ún. dichoptikus mintázatok, melyeknek egy szemmel nézve nincs nyilvánvaló szerkezetük, de két szemmel, vörös-zöld szemüveggel nézve, egészséges sztereopszis esetén mélységérzékelést váltanak ki, úgy, hogy az egyén a monitor síkjától elkülönülő alakzatot lát.

A szűrővizsgálat jelen stádiumban tartalmazza a szakmai irányelvek szerinti vizsgálatokat: a monokuláris visus felvételét Kettesy-féle látásvizsgáló táblával, kancsalsági tesztek, nevezetesen corneafényreflex, Brückner- és takarásos tesztek, illetve a gyakorlatban hagyományosan elterjedt Lang II sztereotáblákat. A vizsgálat kiegészül az általunk kifejlesztett dinamikus sztereo teszttel, amelyet egy hordozható tableten jelenítünk meg. A teszt gyors, objektív, korszerű, és a binokuláris látás megléte esetén könnyen kivitelezhető egy játékos óvodai foglalkozás keretében. Ha a gyermek a tesztet nem tudja végrehajtani, akkor valószínűsíthető, hogy térlátása károsodott, a két szem együttműködése nem tökéletes. Az amblyopiára hajlamosító eltéréssel rendelkező gyermekeket részletes gyermekszemészeti szakorvosi vizsgálatra irányítjuk, így korai életkorban megelőzhető, illetve sikeresen kezelhető a népbetegségnek számító tompalátás.

Kutatásaink jelen fázisában vizsgáljuk a DRDS-E sztereotesztet 4-6 év közötti óvodás populációban, azzal a céllal, hogy visus vizsgálattal kiegészítve önálló szűrőeljárásként teszteljük a módszer létjogosultságát, megbízhatóságát. Adataink hozzájárulnának az amblyopia jobb megértéséhez, ill. a terápia szükségességének időben való felismeréséhez. A módszer nagy előnye, hogy a 3-7 éves gyermekek szisztematikus felkeresésével mindegyikükhöz eljuttatható a teszt, így a jelenleg Magyarországon hiányosan megoldott szemészeti jellegű szűrést pótolni tudná. A terv keretében megvalósuló kutatás egy régi probléma innovatív, multidiszciplináris megközelítése modern módszerekkel és eszközökkel, amely elméleti és klinikai kutatási vonalakat kapcsol össze, ezáltal új kollaborációkat segít elő és potenciálisan nagy fontossággal bírhat a translációs medicina területén.

A kutatás az Európai Unió és Magyarország támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú „Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program” című kiemelt projekt keretei között valósult meg.

Dr. Nemes Vanda
PTE, ÁOK, Élettani Intézet
Humán Elektrofiziológiai Labor

Könyvtárunk nyitvatartása vizsgaidőszakban

Könyvtárunk nyitvatartása a vizsgaidőszakra tekintettel, a szokásokhoz igazodva megváltozik.

2014. november 24 – 2015. január 22.

Hétfő-Vasárnap: 8:00-24:00

BELLA – minőségmenedzsment az egészségügyben

Szabályozó rendszer a betegellátók mindennapi munkájának megkönnyítése és a nagyobb betegbiztonság érdekében.

A BELLA (Betegellátók Akkreditációja a biztonságos betegellátásért) akkreditációs programot gyakorló orvos és gyógyszerész szakemberek fejlesztették a GYEMSZI irányításával, a magyarországi betegellátás biztonságosabbá tételéért. Miért szükséges ez? Veszélyes feladatokat, veszélyes eszközökkel végeznek mindazok, akik nap mint nap a gyógyulásunkért dolgoznak. Elég egy apró figyelmetlenség, ami akár végzetes következményekkel is járhat. Egészségügyi szakemberek olyan működési szabályokat dolgoztak ki nemzetközi minták alapján a hazai kórházakra, rendelőintézetekre és gyógyszerházakra, amelyek segítenek elkerülni a hibákat és az intézmények költséghatékony működését is elősegítik.

A program a TÁMOP – 6.2.5./A „Szervezeti hatékonyság fejlesztése az egészségügyi ellátórendszerben – Egységes külső felülvizsgálati rendszer kialakítása a járó- és fekvőbeteg szakellátásban, valamint a gyógyszerházi ellátásban” elnevezéssel, uniós támogatásból valósul meg.

Betegellátó pillér

Mi az a BELLA?

Az Unió támogatással megvalósuló TÁMOP – 6.2.5./A „Szervezeti hatékonyság fejlesztése az egészségügyi ellátórendszerben – Egységes külső felülvizsgálati rendszer kialakítása a járó- és fekvőbeteg szakellátásban, valamint a gyógyszerházi ellátásban” című program a **BELLA** nevet kapta.

Magyarországon nemzetközi példák és elvárások alapján indult átfogó program a betegellátás biztonsága érdekében. A BELLA (Betegellátók **Akkreditációja a biztonságos betegellátásért**) akkreditációs rendszerben gyakorló szakemberek dolgoztak ki olyan működési standardokat, amelyek a betegellátás folyamatát szabályozzák, elősegítve ezzel nemcsak a beteg, hanem az ellátó biztonságát is.

A betegellátási tevékenység olyan alapvető működési folyamataira készültek standardok a BELLA programban, mint például a betegek felvétele, átadása, a betegellátás ismert kockázatainak kezelése, a nem várt eseményekkel kapcsolatos teendők, a gyógyszerelés rendje, a betegoktatás, előjegyzés működtetése. Ezek a standardok az ellátás biztonságának, eredményességének, átláthatóságának, hatékonyságának javítását segítik elő.

A fejlesztést a szakmai irányítók hazai gyakorló orvosokkal, szakdolgozókkal, gyógyszerészekkel végezték, ami biztosítja, hogy felhasználóbarát, az ellátók tevékenységét és működését megkönnyítő, támogató standardok készültek a projekt keretében.

A szabályozatlan, vagy a nem megfelelő szabályok mentén végzett ellátás a megfelelő szaktudás, a jó műszerezettség és a legjobb gyógyszerek mellett is veszélyes helyzeteket teremthet az egészségügyi ellátó rendszeren belül, ami károkat okozhat a betegeknek, dolgozóknak egyaránt. Felmérések bizonyítják, hogy a nemkívánatos események háttérben a leggyakrabban a működés gyengeségei állnak és nem az egészségügyben dolgozók személyes felelőssége. A standardok kidolgozása során ezért a közreműködő szakemberek először a hazai ellátásban előforduló gyengeségeket gyűjtötték össze és a standardokat ezek kiküszöbölése érdekében fogalmazták meg.

A BELLA rendszere ezáltal eredményesen segíti az orvosok, ápolók napi munkáját. További előny, hogy a biztonságosabb ellátással csökkenteni lehet azokat a költségeket, amelyek a hibák következtében keletkeznek. A kialakított standardok gyakorlati alkalmazhatóságát az is elősegíti, hogy a hivatalos kihirdetésük előtt több hazai kórház, szakrendelő is teszteli és véleményezi.

A programhoz való csatlakozás nem kötelező, de minden kórház és járóbeteg szakrendelő számára nyitott. A bevezetést oktatás, tanácsadás, kiadványok és a működést könnyítő szoftver

is segíti. A standardok szerinti működés értékelését egészségügyi végzettségű szakmai csoport végzi, az akkreditációs igazolás kiadásáról ad hoc bizottság dönt.

Gyógyszerészi pillér

Mi az a BELLA?

Az Unió támogatással megvalósuló TÁMOP – 6.2.5./A „Szervezeti hatékonyság fejlesztése az egészségügyi ellátórendszerben – Egységes külső felülvizsgálati rendszer kialakítása a járó- és fekvőbeteg szakellátásban, valamint a gyógyszerházi ellátásban” című program a **BELLA** nevet kapta.

Magyarországon nemzetközi példák alapján indult átfogó program a betegellátás biztonsága érdekében. A BELLA (Betegellátók **Akkreditációja a biztonságos betegellátásért**) elnevezésű program közfoglalmú gyógyszerházakra vonatkozó szabályrendszerének célja, hogy a gyógyszerészi gondozás gyakorlatán keresztül javuljon Magyarországon az alapellátásban a beteg- és gyógyszerbiztonság.

Az egészségügyi ellátórendszer egyik jelentős hatékonysági problémája, hogy a gyógyszeres terápia eredményessége nem éri el a kívánatos szintet a nem megfelelő gyógyszer alkalmazási, szedési gyakorlatok miatt. A nemzetközi tapasztalatok alapján erre jelent megoldást a gyógyszerészi gondozási tevékenység, amelynek szabályrendszerét a BELLA program keretében szakemberek dolgozták ki.

A program keretében a gyógyszerészi gondozáshoz kapcsolódó standardok, illetve gyógyszerészi gondozási szakmai irányelvek fejlesztése valósult meg, mind a vény nélküli és a vényköteles gyógyszerkiváltásokhoz, a nagy népegészségügyi jelentőségű betegségekhez kapcsolódva. A kialakított standardok és irányelvek, valamint az ezeket támogató szoftver a mindennapi munkafolyamatokhoz történő illeszkedés érdekében egy pilot program során kerülnek gyakorlati tesztelésre és szükség esetén módosításra.

A BELLA rendszeréhez csatlakozó patikák révén létrejövő gyógyszerészi gondozás, gyógyszereszedés helyes gyakorlatának támogatásával jelentősen hozzájárulhatnak a betegek biztonságosabb gyógyszeralkalmazásához. A BELLA programban résztvevő gyógyszerházakba betérők általánosságban is több tanácsot, tájékoztatást fognak kapni a megvásárolt gyógyszerekkel kapcsolatban.

A gyógyszerészet egészségügyi reintegrációját segíti, hogy a járó- és fekvőbeteg ellátás minőségfejlesztése mellett ugyanabban a programban került meghirdetésre a gyógyszerészi gondozási program is.

Az akkreditáció nem kötelező, de az eddigi tapasztalatok alapján bevezetése eredményes segítséget nyújt az optimális működés kialakításához és fenntartásához. A standardok segítik a kollégákat a napi gyakorlati munka, a feladatok, folyamatok tisztázásában.

Lakossági összefoglaló

Mi az a BELLA?

A BELLA (Betegellátók **Akkreditációja a biztonságos betegellátásért**) egy olyan akkreditációs rendszer, amelyet orvos és gyógyszerész szakemberek fejlesztettek a betegellátás folyamatának biztonságosabbá tétele érdekében, nemzetközi példákat alapul véve.

Miért van szükség a működést szabályozó rendszerre a betegellátás, így a betegek nagyobb biztonsága érdekében? Sokszor megfélekedünk arról, hogy az ellátórendszerben veszélyes feladatokat, veszélyes eszközökkel végeznek azok, akik nap mint nap a gyógyulásunkért tevékenykednek. Az ellátó rendszer folyamatai tehát önmagában véve veszélyeket hordoznak, ezért elég egy apró figyelmetlenség, ami akár végzetes következményekkel járhat. Ha megismerjük, miért fordulhat elő tévedés, tévesztés, tudjuk úgy szabályozni a napi feladatok végrehajtási módját, hogy ez ritkábban forduljon elő.

Éppen ezért gyakorló szakemberek olyan működési szabályokat – standardokat – dolgoztak ki a kórházakra, a szakorvosi rendelőintézetekre és a gyógyszertárakra szabva, amelyek amellel hogy segítenek elkerülni a hibákat, az intézmények költség-hatékony működését is elősegítik.

A BELLA akkreditációt megszerző intézményekben a dolgozók több figyelmet tudnak fordítani betegeikre, a betegek tájékoztatására, oktatására. Tudjuk, hogy az a beteg, akit pontosan tájékoztatnak az állapotáról, felírt gyógyszereiről, betartandó diétájáról, az sokkal együttműködőbb, ezért hamarabb épül fel betegségéből.

Nem is gondolnánk, hogy a kórházba kerülő betegek jelentős része a rosszul szedett vagy nem beszedett gyógyszerek miatt szorul ellátásra. Ezért a BELLA programban résztvevő gyógyszertárak az eddigieknél nagyobb figyelmet fordítanak az ellátásukhoz tartozó, általuk gondozott betegekre. Ennek jelentősége az, hogy a betegek részletesebb tájékoztatása következtében elkerülhetőek pl. azok a kockázatok, amik az együtt szedett gyógyszerek, az ellenkező hatású készítmények vagy rosszul alkalmazott szerek következtében léphetnek fel. A BELLA programban részt vevő, gyógyszertárakba betérve például a szív- és érrendszeri problémákkal küzdők, a cukorbetegséggel élők vagy épp a kismamák kiemelten részletes tájékoztatást és információt kapnak, hiszen állapotuk ezt megköveteli és ők igénylik is az adott gyógyszertár ilyen szolgáltatását.

A jövőben tehát a kórházi vezetők, az orvosok, az ápolók, a gyógyszerészek munkáját egy egységes, működést megkönnyítő rendszer fogja segíteni, amennyiben ezt a segítséget az ellátó intézmények igénybe veszik. Ehhez szükséges, hogy az egészségügyben dolgozók felismerjék a folyamatszabályozásban rejlő lehetőségeket, hiszen a szabályok követésével munkájuk kiszámíthatóbbá és biztonságosabbá válik.

Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (GYEMSZI)

Tisztelt Olvasók!

Az „Őszi erdőben” című vers fent és lent kavargó változásai elgondolkodtattak arról, hogy az emberrel milyen váratlanul megtörténhet bármi. 1956-ban például hirtelen hány meg hány embert taszított keserves mélységekbe a megtorlás. Megtorlás, ebben a durva hangzású szóban benne van halál, özvegység, árvaság, börtön, menekülés, életek hosszú sorának tönkretétele. Nem szabad feledni a bűnösöket és bűneiket sem, hogy azok ne ismétlődhesenek soha többé! Gloria victis!

*Kiss Tamás
könyvtáros*

Regele Tímea: Őszi erdőben

Halkan járó avarszőnyeg –
Zizeg felettem a hűvös csend –
Földillatú kérges alatt
Ragyog halvány fény odafent.

Csontujjú ágak ezerein
Napkoszorú még átdereng-
Utolsó csókjain nyirkos mohának
Simító kezem elmereng...

Óvatos léptem puhán súlyos:
Omló göröngyön levél jajdul.
Tomp nyögése őszi fáknak
Ölelő szélbe belesajdul...

Hanyatt zuhanok süppedő ágyába
Magasan kavargó fáradt juharnak;
Vércsepp szárny pillangók körbe-körbe-
Örvénylő táncukkal betakarnak.

Orromban érzem édes illatát
Borzongva elmúló rothadó nyárnak,
Porladó testébe a haldokló ősznek
Markolnak körmeim: fájnak...

Jeges kacagással gyengéd szellő
Még hajamba kap: hagyom.
Rám boruló erdő fakuló szívére
Pilláim rácsát ráhunyom.

Arnulf Øverland: Magyarország 1956-ban

(Sulyok Vince fordítása)

Ha elfeledjük Magyarországot, marad-e
jogunk élni,
s ki fog küzdeni majd
éppen miértünk?
Ki húzta meg a választóvonalat
a népek közé, hogy egyeseket észrevétlen eltiporhatnak,
míg másokat meg kell védeni minden áron?
– köztük Norvégiát is, természetesen?

Megint láttunk elvérezni egy népet.
Ismét kiabálhatjuk:
Nem küzdöttek hiába, nem pusztulhatnak el!
Szó, megszokott szó csak,
mialatt még dúl a harc,
piaci fecsegés csak,
szégyellni való szöbeszéd, amiben senki sem hisz!

Még senki se hallgat.
A kezeit mosó
ENSz-ben
határozatokat hoznak
egyre élesebb hangnemben.
– De valamit tenni is? Ugyan már, mit tehetnénk,
ha nem hallgatnak ránk az oroszok?

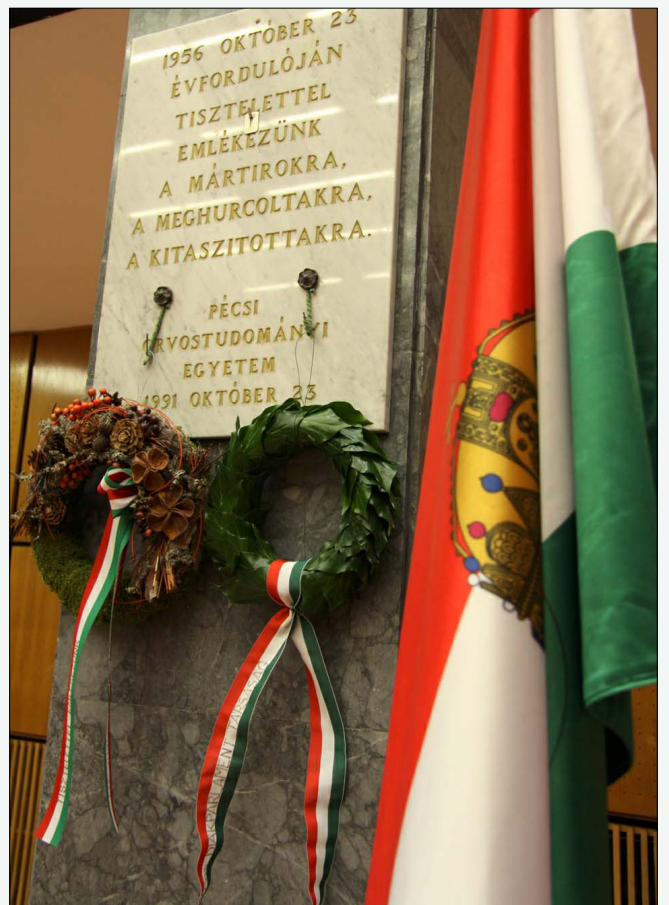
Hát ne nyugodjunk bele mindebbe?
Dehogynem!
Hagyjuk végre
a fecsegést az emberi jogról és becsületről!
Ne irkáljunk
az „élet tiszteletéről”!
Egy dologban egyek maradunk mégis.
– Hogy miben?
A rémületben és a szégyenben!

Vonuló felhők
borítják az éjszakai mennyboltot.
Ki fejt meg a csillagok írását?
Ki lesz majd a következő?

*Ole Peter Arnulf Øverland (1889. ápr. 27. Kristiansund,
1968. márc. 25. Oslo) norvég költő*

Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár / Gloria victis!

Megemlékezés az orvoskaron

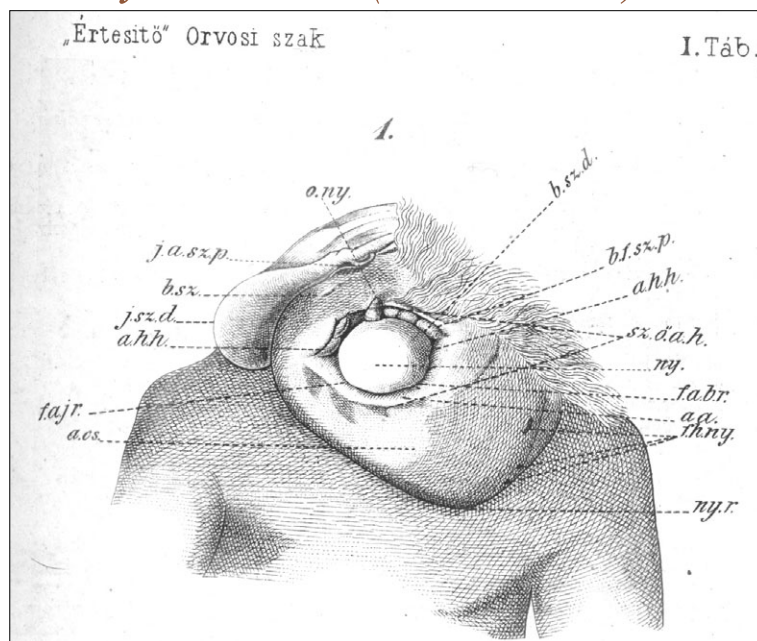
A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk Orvos-természettudományi Értesítő (1876-1946)

Az 1876-ban induló *Orvos-természettudományi Értesítő* megjelenése 1859 óta váratott magára. Ekkor alapították ugyanis az Erdélyi Múzeum-Egyesületet, melynek célkitűzései között szerepelt egy magyar nyelvű folyóirat kiadása. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc leverését követő időszakban erre azonban nem sok lehetőség kínálkozott. Csupán a kiegyezés utáni, kevésbé viharos esztendőkhöz tartozott meg a kívánt feltételek.

1872-ben – Magyarországon másodikként – Kolozsvárott egyetem alakult. 1875-ben ide nevezték ki *Högyes Endrét* (1847-1906) nyilvános rendes tanárnak. Már az első orvostudományi ülésen körösvényt indított: „Azok, akik itt Kolozsvárt egy, az orvos és természettudományokat művelő és terjesztő egyesületet akarnak alkotni, legyenek szívesek nevüket az ívre saját kezükkel feljegyezni.” [1]. Hatására 1876. január 1-én alakuló ülést tartott a Kolozsvári Orvos-Természettudományi Társulat. Üléseikről a *Magyar Polgár* című napilap mellékleteként megjelenő *Értesítő* hasábjain keresztül tájékozódhattak az érdeklődők.

Ezek a füzetek azonban nem a „könyvpiac számára, hanem tisztán a tagok magán használatára és azoknak még inkább összetartására” [2] szolgáltak. Högyes 1879-ben a szerkesztőbizottság nevében számolt be a kiadvánnyal kapcsolatos tervekről. Ezek szerint a periodikumnak állandó rovatai az „Eredeti közlemények”, a „hazai összes orvosi és természettudományi időközti irodalomnak ha bár csak bibliographicus szemmel tartására is egy kis külön rovat”, a harmadik rovat pedig a társulat, az „Erdélyi Múzeum-egylet természettudományi szakosztályának apróbb ügyeire vonatkozó vegyes közlemények”. Az 1. táblázat foglalja össze az 1879-es évfolyam felsorolt három rovatába tartozó cikkeket. Az illusztrációkat is tartalmazó *Értesítőt* a társulat tagjai tagdíj fejében kapták évente háromszor. A 2. táblázatban található az első ábrán látható rövidítések feloldásai.

A szerkesztőbizottságba orvosi szakra Högyes Endrét, a természettudományi szakra *Koch Antal* (1843-1927), a népszerű szakra *Entz Gézát* (1842-1919) kérték fel. Könyvtárunk állományában az alábbi kötetek találhatóak meg: 1879-1897, 1900, 1934-36, 1938-39 és 1943-44.

1. ábra Az Orvos- és Természettudományi Értesítő 1879. évfolyamában közölt első ábra „A torz fejcsontra s törzsének felsőrsze fél nagyságban.”

Eredeti közlemények

Szerző	Szerző adatai	Cím
Genersich Antal	1842-1918	Fejcsonkos torz (Akephalus, parakephalus, perokephalus, aprosopus)
Klug Nándor	1845-1909	Adatok a békaszív beidegzésének elméletéhez
Brandt József	1838-1912	Petefészektoémlő-kiirtásának gyógyult esete
Berks Lajos	1843-1918	A Herpes Iris et Erythema Iris egy esete
Högyes Endre	1847-1906	Közlemények a Kolozsvári m.k. tud.-egyetem általános kór és gyógyszer-tani intézetéből I-II.
Török Aurél	1842-1912	Közlemények a kolozsvári boncz-tani intézet koponya-gyűjteményéről
Ossikowszky József		A fahéj-aldehidről, mint a pankreas-fibrinémésztés terményéről
Török Aurél	1842-1912	A félkörös halánték vonalak különböző alakjairól
Góth Manó	1848-1895	Az assepticus eljárásról a szülészetben
Löte József	1856-1938	Közlemények a Kolozsvári m.k. tud.-egyetem általános kór és gyógyszer-tani intézetéből. Adatok a tengeri nyúl egyes szerveinek változását illetőleg inanitióban.

Hazai szakirodalom

Ajtai Endre		A magyar orvosi szakirodalom 1878-ban
Vegyesek		
Högyes Endre	1847-1906	A kolozsvári orvos-természettudományi társulat közgyűlése 1879. Jan. 26.
Szombathelyi Gusztáv	1822-1889	Kolozsvár város közegészségügyi állapotáról és népesedési mozgalmáról 1878-ban Szakosztályi ügyek

1. táblázat. Orvos- és Természettudományi Értesítő 1879. évfolyamában megjelent „Orvosi szak”-ra vonatkozó cikkei

Rövidítés	Rövidítés magyarázata
j. szd.	jobb szemdag
j. a. szp.	jobb alsó szempilla
b. szd.	bal szemdag
b. f. szp.	bal felső szempilla a külső szélén kinövő hajakkal
sz. ö. ah.	a szájjal összefolyt arczhasadás
a.a.	alsó ajkak
f. a. b. r.	felső ajak bal része
f. a. j. r.	felső ajak jobb része
a. h. h.	jobb és bal arczhasadási heg
o. ny.	ornnyujtvány
a. cs.	állcsúcs
ny. r.	nyak redő
f. h. ny.	baloldali fül nyomok, a két alsó pont szerü gödröcs míg a felső egy puha bőrszemölcs
ny.	nyelv

2. táblázat. Rövidítések feloldása eredeti szöveg szerint az Orvos- és Természettudományi Értesítő 1879. évfolyamának 1. ábrájához

[1] Péter M, Péter HM: Visszatekintés az Orvostudományi Értesítő múltjára a 75. kötet megjelenése alkalmából. Orvtud. Ért. 2002. 75.(1.)7-12.

[2] Hógyes E: Tájékoztatásul. Orvos- Természettudományi Értesítő. 1879. 4.(1.) III-VI.

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Thomas Mann: A varázshegy (szemelvények)

Szóllósy Klára fordítása

A HÓMÉRÓ

(...)

Következő vasárnap még meghallgatja a kéthetenként visszatérő hangversenyek egyikét, hétfőn pedig Krokowski doktor ugyancsak kéthetenként esedékes előadását – mondotta önmagának és unokaöccsének –, kedden vagy szerdán pedig elutazik, és magára hagyja Joachimot, szegény Joachimot, akire Rhadamanthys még ki tudja, hány hónapot rótt ki, s akinek szelíd, fekete szeme bánatosan elhomályosult, valahányszor Hans Castorp szélesbesen közeledő elutazásáról szó esett.

(...)

A helyzet tudniillik úgy alakult, mintha Hans Castorpnak hatalmas náthával kellene visszatérnie a sík földre. Megfázott, alighanem a fekvőkúránál, mégpedig – hogy újabb feltételezésbe bocsátkozzunk – valószínűleg az esti kinnfekvésnél, mert ezt talán egy hete úzta, a nyirkos, hideg idő ellenére, amely elutazása előtt, úgy látszott, sehogy sem akar megjavulni. Tapasztalta azonban, hogy rossznak az ilyen időt sem ismerik el, a rossz idő fogalma egyáltalában nem létezik idefenn (...) Komoly nátha készülődött benne, homloküregében ült, és majd szétfeszítette a fejét, nyelvcsapocskája úgy fáj, mintha kisebesedett volna, a levegő nem úgy közlekedett a természettől erre rendelt úton, mint máskor, hanem jéghidegen, reszelősen és köhögőgörcsöt okozón hatolt át rajta; hangja éjszakán át mintegy szesz italok mértéktelen élvezetétől elégett, siri basszussá változott, és saját bevallása szerint aznap éjjel a szemét sem hunyta le, mert garatjának fullasztó szárazsága minduntalan felriasztotta.

– Bosszantó, szörnyen bosszantó – mondta Joachim –, szinte kínos. Tudod, a meghűlést itt nem ismerik el, tagadják létezését, hivatalosan nem fordulhat elő a levegő nagy szárazsága miatt, az ember mint páciens ugyancsak rosszul járna Behrensnél, ha meghűléssel jelentkezne nála. Te persze más vagy, neked talán jogod van hozzá. Mégis jó lenne, ha el lehetne fojtani a hurutot, odalenn a sík földön tudják a módját, de itt... nem hiszem, hogy itt nagyon érdekelné az orvosokat. Beteg ne legyen itt az ember, senki sem törődik vele. Ez régi igazság, most a végén még te is megtanulod. Mikor idejöttem, egy hölgy egész héten át a fülét tapogatta. No és jajgatott fájdalomában, a végén Behrens megnézte, és ennyit mondott: „Legyen nyugodt, nem tuberkulotikus!” És ennyiben maradt a dolog. De lássuk, mit lehetne tenni az érdekedben. Reggel megmondom a fürdőmesternek, ha feljön. Ez a szolgálati út, ő majd továbbítja, és akkor talán történik valami az érdekedben.

Ekképpen okoskodott Joachim; és a szolgálati út csakugyan bevált. Amikor Hans Castorp pénteken reggeli sétája után visszatért szobájába, kopogtattak ajtaján, és a következő pillanatban az a szerencse érte, hogy megismerkedhetett von Mylendonk kisasszonnyal, vagy – ahogy a szanatóriumban nevezték – a „főnökasszony”-nyal; eddig csak távolról látta az örökké elfoglalt hölgyet, amint az egyik betegszobából jövet átvágott a folyosón, és eltűnt a szemben levő ajtó mögött, vagy futólag pillantotta meg az étteremben, s hallotta mekegő hangját. Most azonban személy szerint Hans Castorpnak szólt látogatása, hurutja tette szükségessé; keményen, kurtán, csontosan kopogott az ajtón, és belépett, jóformán mielőtt Hans Castorp kimondta a „szabad”-ot; a küszöbön még egyszer megállt, és kihajolt, hogy a szobaszámot ellenőrizze.

– Harmincnégy – mekegte cseppet sem tompított hangon. – Ez az. Emberfia, *on me dit, que vous avez pris froid, I hear you have caught a cold, vi kazsetszja, prosztugyilis, ich höre, Sie sind erkältet*, megfázott? Hogy beszéljek magával? Ahá, németül, már látom. Ahá, a fiatal Ziemssen látogatója, értem. Sietek a mütöbe. Ott fekszik egy beteg, aki kloroformot kap, és babsalátát evett. Ha az ember szeme nincs mindenütt... No és maga, emberfia, azt állítja, hogy meghűlt idefenn? (...) Szóval miféle meghülés ez, he? – kérdezte megint a főnökasszony, és megpróbálta tekintetét áthatóvá tenni, ez azonban nem sikerült, mert mindig elkalandozott. – Nem szeretjük az efféle meghülést. Gyakran szokott meghűlni? Az unokaöccse is gyakran hűlt meg? Hány éves? Huszonnégy? Ez a kritikus kor. És most feljön ide és meghűl? Ebben az esetben ne beszéljünk meghülésről, tisztelt emberfia, ez amolyan lenti lárifári. (A “lárifári” szó különösen kalandosan, fertelmesen szólt a szájából, ahogy alsó ajkával lapátolva kipréselte.) Gyönyörű hurutja van, a légutak hurutosak, ezt elismerem, látszik a szemén. (És megint megpróbált átható tekintettel a szeme közé nézni, de ezúttal se nagyon sikerült.) De a hurut nem a hidegtől jön, hanem fertőzés okozza, amire az ember hajlamos, most már csak az a kérdés, hogy ártatlan fertőzéstől van-e szó, vagy kevésbé ártatlanról, minden egyéb lárifári. (Már megint ez a fertelmes lárifári!) Lehet persze, hogy maga inkább az ártatlan fertőzésekre hajlamos – folytatta a főnökasszony, és ránézett az érett árpájával, Hans Castorp maga sem tudta, hogyan. – Tessék, itt van egy ártatlan fertőtlenítőszer. Talán használ. – Övén csüngő fekete bőrtáskájából kis csomagot vett elő, és az asztalra tette. Formamint volt. – Egyébként felhevültnek látszik: mintha láza volna. – És változatlanul az arcát kémlelte, de tekintete mindig félresiklott. – Megmérte magát?

Hans Castorp nemmel válaszolt.

(...)

Adj ide, előbb lerázzuk, lekergetjük... így, ni. – Kivette Hans Castorp kezéből a hőmérőt, többször is a levegőbe bökött vele, és még lejjebb hajtotta a higanyt, harmincöt alá. – Majd fölemelkedik, felvándorol Merkurius! – mondta. – Tessék, itt a szerzeménye! Tudja, ugye, hogy szokás minálunk? A tisztelt nyelve alá, hét percre, naponta négyszer, és jól összezárn körülvette a drágalátos ajkait. Agyó, emberfia! Szép eredményeket kívánok! – És már ott sem volt.

(...)

Nem látta mindjárt, hogy mit mutat, a higany fénye összeesett a lapítottan gömbölyded üvegeköpeny fényvisszaverődésével, hol igen magasnak látszott az oszlop, hogy úgy tetszett, mintha egyáltalán nem is volna; Hans Castorp szeméhez emelte az eszközt, ide-oda forgatta, és nem látott semmit. Végül, egy szerencsés fordulattal, megvilágosodott előtte a kép, igyekezett megrögzíteni, és agya lázas munkájával felfogni. Igen, Merkurius valóban kiterjedt, erősen kiterjedt, az oszlop eléggé magasra emelkedett, több tizedvonalkával állt a test normális hőmérsékletének határa felett: Hans Castorpnak 37,6-ja volt. 37,6 fényes délelőtt, tíz és fél tizenegy közt – ez sok, ez kétségkívül hőemelkedés, láz, fertőzés következtében, mely iránt fogékonynak mutatkozott; most már csak az a kérdés, milyen természetű ez a fertőzés. 37,6... többje Joachimnak sem volt, senkinek sem volt több, kivéve aki mint súlyos beteg vagy moribundus az ágyat nyomta, sem a pneumothoraxos Hermine Kleefeldnek, sem... sem Madame Chauchat-nak

(...)

– Egy kis hőemelkedés, vetette oda Hans Castorp. 37,6. Minimális.

Fölemelt mutatóujjakkal fenyegették – nagyon furcsa volt! Huncutul félrehajtották a fejüket, kacsintottak, s mutatóujjukat fülük magasságában mozgatták ide-oda, mintha pajzán, illetlen dolgok kerülnének napvilágra olyasvalakiről, aki eddig az ártatlant játszotta. “No, no, Castorp úr! – mondta a tanárnő, és pelyhes arca kipirult, ahogy mosolyogva fenyegette. – Szépeket hallunk itt magaról! No, megálljon!” – Frau Stöhr is megintette tömpe, vörös csutkaujjával, melyet orrához emelt. “Ejnye-bejnye, temperája van a vendég úrnak! Noiszen, maga is megéri a pénzét, maga korhely!” Még az asztal felső végén ülő nagynéni is tréfásan, cinkosan intett feléje, mikor eljutott hozzá a hír; a csinos Marusja, aki addig ügyet sem vetett rá, előrehajolt s úgy nézte kerek, nagy, barna szemével, narancskendőjét szájához szorítva, s ő is fölemelte mutatóujját; még Blumenkohl doktor sem zárkozhatott el a közhangulat elől, amikor Frau Stöhr elmondta neki a dolgot, ő is csatlakozott az általános mozdulathoz, igaz, anélkül, hogy ránézett volna Hans Castorpra eközben. (...) Hans Castorpnak hízelgett az incselkedés, de kötelességének érezte, hogy szerényen elhárítsa. “Ó, nem – mondotta. – Tévednek, az esetem a lehető legártatlanabb, náthás vagyok. Amint látják, könnyezik a szemem, hurutos a mellem, fél éjszaka köhögök, mondhatom, kellemetlen...” De asztaltársai nem fogadták el a mentegetőzést, nevettek, legyintettek, efféléket kiáltottak feléje: “Jó, jó, kifogás, szófiabeszéd, náthaláz, tudjuk, ismerjük!” Azután pedig valamennyien egyetértve követelték, hogy Hans Castorp haladéktalanul jelentkezék orvosi vizsgálatra.

(...)

Behrens az épületből jött, nyugán, görnyedten, keménykalapja tarkójára tolva, szájában szivar, kék arccal és könnyben úszó szemmel; nagy lendülettel jött – éppen magánpraxisára indult, látogatásokat készült tenni a telepen, miután – mint mondá – a mütöben elvégezte az napi teendőit.

– Jó étvágyat, uraim! – köszöntötte a két fiatalembert. – Örökké munkában? Mi hír odakint a nagyvilágban? Épp egy egyenlőtlen párviadalból jövök, késsel, csontfűrészsel... komoly ügy, kérem, bordareszekció! Azelőtt ötven százalék otthagya a fogát. Most már ismerjük a dörgést, de azért bizony akárhányszor megesisik, hogy *mortis causa* idő előtt össze kell pakolnunk. No, ez a mai értette a tréfát, az adott pillanatban derekasan állta a sarat... Pokoli dolog, kérem, egy ilyen emberi mellkas, amelyik már nem is mellkas, hanem lágyrész, tetszik tudni, nem valami díszes, az idea tompulata, hogy úgy mondjam. No és maga? Hogy szolgál becsessége? Jobb így kettecskén, mi, Ziemssen, vén róka? No és maga miért sírdogál, kéjutazó úr? – fordult hirtelen Hans Castorpphoz. – A nyilvános sírás nincs megengedve erre mifelénk. Tiltja a házirend. Jól néznék ki! – Ez csak a náthám, tanácsos úr – felelte Hans Castorp. – Igazán nem is tudom, hogy történt, de szörnyen megfáztam. Hurutos vagyok, köhögök, alaposan nyomja a mellemet. Úgy – mondta Behrens. – Nem ártana, ha egy értelmes orvost konzultálna.

Ezen jót nevettek, és Joachim válaszolt is rá, sarkát összezárván:

– Éppen ez volt a szándékunk, tanácsos úr. Holnap úgyis megyek vizsgálatra, és meg akartuk kérdezni, lenne-e olyan jó, és sorra venné mindjárt a bátyámat is. Tudniillik az a kérdés, hogy elutazhat-e kedden... – Öröme! – felelte Behrens. – Szíves ör-röme! Már rég kellett volna. Ha már itt van valaki, vállalja ezt is. De hát az ember nem szeret tolokodni. Tehát holnap kettőkor, mindjárt abrakolás után! – Tudniillik lázas vagyok – tette még hozzá Hans Castorp. – No, ne mondja! – kiáltott fel Behrens. – Azt kívánja, hogy meg-

lepődjem? Azt hiszi, nincs szemem? – És ormótlan mutatójával véraláfutásos, könnyben úszó, dülldő kék szemére mutatott. – No, és mennyi a láza, ha szabad kérdezni? – Hans Castorp szerényen megnevezte a számot. – Délelőttre nem is rossz. Kezdetnek nem is tehetségtelen. No hát akkor párosával sorakozz, holnap kettőkor! Megtiszteltetésül szolgál. Isten áldása legyen a táplálékfelvételükön! – Azzal hajlott térdekkel, karjával evezve nekiindult a lejtős útnak; szivarjából füstcsóva lengedezett hátrafelé.

(...)

– Tes-sék! – szólt ki Behrens, az első szótagot erősen megnyomva. A szoba közepén állt, fehér orvosi köpenyben, jobbában a fekete hallgatócső, mellyel combját ütögette. – Tempó, tempó – mondotta, könnyben úszó szemét az ingaórára függesztve. – *Un poco piu presto, signori!* Nem kizárólag nagyságtok kedvéért vagyunk itt! Az ablak előtt, a kettős íróasztalnál Krokowski doktor ült, arca viasz-sápadtan ütött el fekete lüszterzubbonyától, az asztal lapjára könyökölt, egyik kezében a tollat fogta, a másik a szakállába mélyedt; papírlapok feküdtek előtte, valószínűleg Joachim kórlapja. Tompán, részvétlenül pillantott a belépőkre, az olyan ember pillantásával, aki csak asszisztáló minőségben van jelen. – No, ide azzal a minősítőlap! – szólt a tanácsos válaszul Joachim bocsánatkérésére, s kivetete kezéből lázgörbőjét, hogy átnézze (...). Hét-hét, hét-kilenc, hét-nyolc – mormolta Behrens, a heti láztáblázatokat lapozgatva, melyekre Joachim hűségesen felrótta napi ötszöri mérésének eredményét. – Még mindig egy kicsit illuminált állapotban van, kedves Ziemssen, nem mondhatnám, hogy a múltkor óta szolidabb lett. („A múltkor”: ez négy héttel ezelőtt volt.) Még mindig nincs detoxikálva – mondta. – Hiába, ez nem megy máról holnapra, varázsolni mi sem tudunk. – No és hogy állunk azzal a szúrással a jobb hulusban, ahol mindig élesebben hangzott? Jobb? Jöjjön ide! Egy kicsit bekopogtatunk magához, ha szabad. – Azzal megkezdte mellkasának kopogtatását.

Behrens tanácsos szétvetett lábbal hátradőlve, hallgatócsővét hóna alá fogva látott neki a vizsgálatnak. Előbb fent kopogtatott Joachim jobb vállánál; csuklóból kopogtatott, jobb keze hatalmas középső ujját kalapácsnak használta, s balját támaszul alkalmazta. Aztán lement a lapocka alá, oldalt, közepén, alul kopogtatta végig a beteg hátát, s a jól idomított Joachim fölemelte a karját, hogy hóna alatt is megkopogtattassa magát. Majd ugyanez ismétlődött a bal oldalon, s mikor ezzel is elkészült, a tanácsos „fordulj”-t vezényelt, hogy a beteg mellét is végigkopogtassa. Fent a nyakánál kezdte, közvetlenül a kulcsfont alatt, azután végigment az egész mellen, előbb jobboldalt, aztán pedig baloldalt. Amikor megelégtelt a kopogtatást, áttért a hallgatózásra, hallgatócsővének felső végéhez illesztette fülét, s alsó végével végigjárta Joachim mellét, hátát, mindenütt, ahol az előbb kopogtatott. Joachim eközben felváltva hol mélyen lélegzett, hol parancsra köhögött, s ez nyilván nagyon megerőltette, mert kifulladt, és a szeme könnybe lábadt. Behrens tanácsos kurta, hátrázott szavakkal jelentette a Joachim mellkasában észlelteket az íróasztalnál ülő asszisztensnek, s Hans Castorpnak akarva, nem akarva a szabónál oly gyakran tapasztalt jelenet jutott eszébe, amikor a jól öltözött mester mértéket vesz az öltönyhöz, a mérőszalagot hagyományos sorrendben a megrendelő törzsének, tagjainak bizonyos pontjaihoz illeszti, és a görnyedten kuporgó segédnek tollba mondja az így nyert számokat. “Rövid – diktálta Behrens udvari tanácsos –, rövidült”... “Vezikuláris – mondotta, majd ismét: – Vezikuláris”: ez örvendetes volt, szemlélatomást. “Érdes – mondotta, és elhúzta az arcát. – Nagyon érdes... Zörej.” És Krokowski doktor mindezt följegyezte a kórlapra, mint a segéd a szabász adatait. (...)

– Jöhet a következő! – kurjantotta, de nem nézett Hans Castorpra, hanem a levegőbe. Eközben merev karral Krokowski felé nyújtotta hallgatócsővét; Krokowski felállt, és átvette tőle, hogy afféle asszisztensi utóvizsgálatot tartson Joachimnál. (...) hatalmas mancsával megragadta Hans Castorpot a felsőkarjánál fogva, eltolta magától, és élesen szemügyre vette. Nem az arcába nézett, ahogy emberre szokás, hanem a testére; aztán megfordította, ahogy az ember egy testet megforgat, és a hátát is megnézte. – Hm! – mondta. – No lássuk, mit produkál. – És megkezdte kopogtatását, mint az imént. Mindenütt megkopogtatta Hans Castorpot, ahol Joachimot kopogtatta, és néhány helyre többször is visszatért. Hosszabb ideig kopogtatott felváltva, összehasonlításuképpen balra fenn a kulcsfontnál és valamivel lejjebb.

Hallja ezt? – szólt oda eközben Krokowskinak... És Krokowski doktor, öt lépésnyire tőle az íróasztalnál ülve, feje bólintásával jelezte, hogy hallja (...) – Hát Castorp – kezdte, és először szólította a fiatal embert egyszerűen vezetéknevén –, a dolog többé-kevésbé úgy áll, ahogyan képzeltem. Kezdetől fogva kipécéztem magát, Castorp, hiszen most már megmondhatom... attól a pillanattól fogva, hogy abban a meg nem érdemelt kitüntetésben részesültem, hogy megismerkedhettem magával; mindig is sejtettem, hogy maga titokban idevalósi, és idővel majd belátja, mint ahogy már sokan belátták, akik tréfából jöttek fel ide, és magasan hordták az orrukat, amíg egy napon meg nem tudták, hogy jól tennék... mégpedig nemcsak „jól tennék”, értse meg jól, amit mondok!... ha letennének az előkelő idegen allűrjeikről, és kicsit hosszasan bekavartályoznák magukat ide. (...)

– És az édesmamája jól érzi magát? – Nem, meghalt. Meghalt, amikor még kicsi voltam. – Úgy. Miben? – Egy vérrög okozta a halálát, tanácsos úr. – Egy vérrög? Na, ez már régen volt. És a kedves papa? – Apám tüdőgyulladásban halt meg – felelte Hans Castorp. – És a nagyapám is... – tette hozzá. – Úúgy, ő is? No, ennyit a felmenőiről. Ami mármost magát illeti, mindig eléggé sápkóros volt, ugyebár? De a fizikai meg a szellemi munka nem fárasztotta. Vagy igen? Hát szívdobogása szokott-e lenni? Csak legújabbban? Szép. No és azonkívül nyilván erősen hajlamos a légszóhurtra. Tudja-e, hogy már azelőtt is beteg volt? – Én? – Igen, a maga becses személyéről van szó. Hallja a különbséget? – És a tanácsos balra fenn megkopogtatta Hans Castorp mellét, majd valamivel lejjebb kopogott, s ezt néhányszor megismételte. – Ott valamivel tompábban hangzik, mint itt – mondta Hans Castorp. – Nagyon jó. Pályát tévesztett: tüdőspecialistának kellene mennie. Itt tehát tompulat van, a tompulat pedig régi gócot mutat, ami már elmeszesedett, vagy más szóval elhegesedett. Régi páciens maga, Castorp, de ne vegyük rossz néven, hogy eddig nem tudott róla. A korai diagnózis nehéz ügy... kivált a síkföldi kolléga uraknak. Nem akarom azt állítani, hogy minékünk idefenn jobb a fülünk, ámbátor a gyakorlat is tesz valamit. De a levegő segít nekünk, hogy jobban halljunk, tudja, ez a ritka, száraz havasi levegő. – Hogyne, persze – hagyta rá Hans Castorp. – No, szép. És most nyissa ki a fülét, édes fiam, arany szavakat mondok. Ha egyébről nem lenne szó, mint arról, hogy odabenn az Aeolus-tömlőjén tompulatok mert hegek és meszesedések vannak, akkor szépen hazaküldeném *ad lares et penates*, és ennyit se törődnék magával tovább, megért engem? De ahogy a dolgok állnak, és amilyen a lelet, és mivelhogy már amúgy is itt van nálunk: nem érdemes hazautaznia, Hans Castorp, mert hamarosan úgyis be kellene megint vonulnia. – Mert a tompulatokon kívül – folytatta a tanácsos –, itt balra fenn, van egy érdeesség, ami már majdnem zörej, és kétségtelenül egy friss góctól ered... nem akarok beolvadásos gócról beszélni, de kétségtelenül egy puha góc, és ha így folytatja odalenn, kedvesem, akkor mirmix-dirmix az egész tüdőlebenyt elviszi az ördög!

– Objektív bizonyítékul pedig itt van a hőmérséklete – folytatta Behrens. – 37,6 reggel tíz órakor, ez többé-kevésbé megfelel az akusz-

tikai észleleteknek. – Én azt hittem – mondta Hans Castorp –, hogy a láz a hurutomtól ered. – És a hurut? – kérdezte a tanácsos. – Az honnét ered? Hadd magyarázzam el magának, Castorp... de jól figyeljen, hisz amennyire tudom, elegendő számú agytekevénnyel rendelkezik. Nos tehát, ez a mi hegyi levegőnk, ez jó a betegség ellen... ugye, így gondolja? És ez valóban így van. De jó a betegségnek is, értse meg jól, eleinte kedvez a betegségnek, forradalmasítja a testet, kitörésre hozza a lappangó betegséget, és a maga hurutja, tisztesség ne essék szólni, az egy ilyen kitörés... – idefenn mindenesetre már első nap belázasodott, és nemcsak a hurutja következtében... hogy őszintén kimondjam a véleményemet. (...) Valószínűleg mindjárt úgy érezte magát, mint aki becsípett – erősítette meg a tanácsos. – Ezek az oldódó mérgek, amiket a baktériumok létrehoznak, részegítő hatással vannak a központi idegrendszerre, érti, kérem, és akkor az ember megvidámul. Most tehát először is ágyba bújik, kedves Castorp; meg kell próbálnunk, hogy párheti teljes pihenéssel sikerül-e magát kijózanítanunk. – A többit majd azután. Mindenesetre csinálunk magáról egy szép enteriőrfelvételt... meglátja, milyen szórakoztató lesz, hogy így belelát saját magába. Arra azonban már most figyelmeztetem: az olyan eset, mint a magáé, nem gyógyul máról holnapra, reklámsikert, csodát nem várhatunk tőle. Mindjárt megláttam magán, hogy jobb páciens válnék magából, több tehetősége van a betegséghez, mint ennek a brigadérosnak itt, aki mindjárt meg akar lógni, mihelyt két tizeddel leszáll a hőmérséklete! Mint-ha a “feküdj” nem volna éppolyan jó vezényszó, mint az “állj”! Nyugalom az első polgári kötelesség, a türelmetlenség mindenkinek csak árt. Egyszóval ne okozzon nekem csalódást, Castorp, ne hazudtolja meg az emberismeretemet, kérem! Most pedig aló mars a remízbe.

– Ezzel Behrens tanácsos lezárta a megbeszélést, s íróasztalához ült, hogy – mint elfoglalt ember – írásbeli munkával töltse ki a szünetet a következő vizsgálatig. Krokowski doktor pedig felállt helyéről, odalépett Hans Castorphoz, fejét félre- és hátrahajtotta, bal kezét a fiatal ember vállára helyezte, és bátorítóan mosolyogva – hogy szakállából kivillantak sárgás fogai – szívélyesen megrázta Hans Castorp jobbját.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ A „Hetényi Géza” Endokrinológiai és Anyagcsere Osztály részéről a Pannon Endokrin Club Hétvége továbbképző tanfolyamon, október 3-4. között Bikalon, *Mezősi Emese* „Kétoldali mellékvese térfoglalások”, *Bajnok László* „Mit vizsgálunk PCOS (gyanúja) esetén?”, *Rucz Károly* „Túl a hypophysisen”, *Nemes Orsolya* „Traumás koponyasérülést követő hypophysis elégtelenség előrejelzői hosszú távú endokrin követés során” címmel tartott előadást.

■ *Bajnok László* 2014. szeptember 13-án Budapesten, a Hippocrates Családorvosi Szimpóziumon, „A kardiovaszkuláris rizikó csökkentése kardiometabolikus beteg esetében” címmel tartott előadást, a Magyar Atherosclerosis Társaság október 16-18. között, Sopronban rendezett, XX. Jubileumi Kongresszusán üléselelnöki tisztet töltött be és „Kardiovaszkuláris prevencióra D vitamin?”, valamint „Lipid irányelvek áttekintése” címmel, továbbá a Granum Családorvosi Folyóirat akkreditált rendezvényén november 6-án, Pécsen „Amit a sztatin terápia 2014-ben tudni kell” címmel tartott előadásokat

■ A munkacsoport részéről a Magyar Hypertonia Társaság XXII. Kongresszusán szeptember 26-án Siófokon, *Hussein Tamás*, *Mezősi Emese*, *Bódis Beáta*, *Bajnok László* „Renin és aldosteron vizsgálata hipertóniásokon” címmel tartott előadást.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ A 2014. szeptember 26-29. között Eszéken megrendezett Diabetes konferencián *Wittmann István* „Diabetes from nephrologist’s perspective” címmel tartott előadást.

■ Ugyanő október 11-én a Magyar Gyermekdiabetes Társaság Pécsen megrendezett konferenciáján „Az új antidiabetikumok lehetséges haszna I-es típusú cukorbetegségben” címmel tartott előadást.

■ Október 12-14. között Zágrábban került megrendezésre az EASD „Postgraduate Course on Clinical diabetes and its Complications” című rendezvénye, ahol *Wittmann István* „Microvascular complications and renal failure” címmel tartott előadást, valamint a Treatment of diabetic patients with multiple CVD risk factors című szekció üléselelnöke volt.

■ Az orvosnapok keretében a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum ismételt elnyerte a legjobb oktató klinikáknak járó kitüntetést. *Dr. Nagy Judit* részesült a legjobb előadónak járó kitüntetésben. *Dr. Fábíán György* klinikai főorvos dékáni dicséretben részesült. *Dr. Molnár Gergő Attila* kiváló gyakorlatvezetőnek járó kitüntetést kapott.

■ 2014. november 6-8. között Egerben került megrendezésre a Magyar Nephrológiai Társaság XXXI. Nagygyűlése. A rendezvényen *dr. Wittmann István*, munkássága elismeréseképp Korányi Sándor

díjat vehetett át. A díjátadás keretében „Mire tanítottak a vesebetegek?” címmel tartott előadást. Ugyancsak ő volt a „Quo vadis nephrologia?” című szekció üléselelnöke, a szekcióban részt vett az „És a fiatalok hová mennek? Kerekasztal a gyógyítás, oktatás, kutatás hármasságáról” című kerekasztal beszélgetésben. A „Diabetes a nephrologiában-nephrologia a diabetesben” című szekció üléselelnöke ő volt, és a „Hormonrezisztenciák a diabeteses nephropathiában” címmel tartott előadást a szekcióban. Az év legkiemelkedőbb nephrológiai tudományos közleménye (klinikai kutatás) díjat *dr. Halmai Richárd* kapta a „Smoking as the a potential link between Kimmelstiel-Wilson lesion and non-diabetic nodular glomerulosclerosis in male patients – a single center retrospective study” (Clinical Nephrology, Vol. 80. 1/2013.) című közleményéért. Szintén *Halmai Richárd* részesült a MANET Ifjúsági Bizottságának legjobb előadás/poszter különdíjában a MANET XXX. Nagygyűlésén elhangzott előadásáért, melynek címe „Amire evidence-based medicine adatok vannak a vesebiopszia területén” volt. *Nagy Judit* volt a „Klinikopathológia” című szekció üléselelnöke, melyben *dr. Kovács Tibor* „62 éves, 4 éve vesetranszplantált nőbeteg pancitopéniával, romló veseműködéssel” címmel tartott előadást. A „Határterületek a fókuszban – Képzővizsgálatok jelentősége vesebetegségekben” című szekcióban szintén ő elnökölt, valamint „Jódtartalmú kontrasztanyagok vesekárosító hatása” cím-

mel előadást is tartott. Az „Újdonságok a nephrologiában” című szekcióban *Molnár Gergő Attila* „Az erythropoetin-rezisztencia és az oxidált aminosav, az orto-tirozin összefüggése” címmel, *Mikolás Esztella* „Az orto- és meta-tirozin beépülés in vitro erythropoetin-rezisztenciához vezet”, *Sélly Eszter* „A GLP-1 analógok vese artériára gyakorolt hatása. Gázmolekulák jelátvivő szerepe” címmel tartott előadást. A „Klinikai nephrologia II” című szekcióban *Halmai Richárd* megtartotta „Nyaki fájdalom ritka oka krónikus vesebetegségben: Dense deposit disease és Takayasu arteritis társulása” című előadását. A szekcióban *Kun Szilárd* „Nem-diabéteszes szeptikus betegek inzulinterápiájának független prediktora a para-tirozin/fenilalanin hányados és a fenilalanin oxidált származékai” címmel tartott poszterprezentációt.

■ A *Diabetologica Hungarica XXII.* évfolyam 1. számában jelent meg A Magyar Diabetes Társaság 2014. évi szakmai irányelve „A diabetes mellitus kórismézése, a cukorbetegség kezelése és gondozása a felnőttkorban.” címmel, melyben *Wittmann István* társszerző volt.

A Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikáról

■ 2014. szeptember 9-12. között *dr. Lengyel Zsuzsanna* és *dr. Kinyó Ágnes* a European Society for Dermatological Research (ESDR) éves találkozóján vett részt Koppenhágában. *Lengyel Zsuzsanna* „Altered expression patterns of clock gene mRNAs and clock protein” címmel tartott előadást, és a fenti témában közölt publikációjáért az ESDR Eastern European Award díját vehette át, *Kinyó Ágnes* „A newly identified missense mutation of the EDA1 gene in a Hungarian patient with Christ–Siemens–Touraine syndrome” címmel mutatott be posztert.

■ 2014. október 8-10. között került megrendezésre a European Academy of Dermatology and Venereology (EADV) éves konferenciája, melyen *dr. Gyulai Roland*, *dr. Lengyel Zsuzsanna*, *dr. Moezzi Mehdi* és *dr. Kovács L. András* képviselte a pécsi Bőrklínikát. *Lengyel Zsuzsanna* „Melanoma and the circadian system: is there a connection?” címmel, *Kovács L. András* „Malignant leg ulcers” címmel mutatott be posztert.

■ 2014. november 6-9. között *Kinyó Ágnes* az Academy for Future Leaders in Dermatology találkozón vett részt Madridban, ahol „Gene expression profile of COPI and clock genes in normal human

skin and in psoriasis” címmel tartott előadást.

Az Élettani Intézetből

■ A Pécsi Tudományegyetem Tanévnyitóján és Ünnepi Szenátusi Ülésén, 2014. szeptember 1-jén a Pécsi Tudományegyetem Szenátusa a rector emeritus címet és a Pécsi Tudományegyetem pecsétgyűrűjét adományozta *Lénárd László* professzornak, intézetünk korábbi igazgatójának, a Pécsi Tudományegyetem korábbi rektorának a 2000-2007 között végzett kimagasló vezetői tevékenységé elismeréseként.

A Farmakognóziai Tanszékről

■ *Dénes Tünde* PhD-hallgató a Iasiban (Románia) 2014. szeptember 24-27. között megrendezett „XVth Congresul National de Farmacie din Romania” elnevezésű konferencián az alábbi munkával szerepelt: *Dénes Tünde és mtsai:* „Phytochemical analysis of polyphenols from *Ononis arvensis* L.”

■ *Farkas Ágnes* a 2014. október 15-én Harkányban megrendezett „Compass to Health; 1st International Conference on Leisure and Tourism” nemzetközi konferenciához kapcsolódó angol nyelvű PhD-kurzuson az ehető virágokról „Feasting on Flowers” címmel tartott előadást.

■ *Ács Kamilla* PhD-hallgató „Illóolajok antimikrobás hatásának vizsgálata multitidrog-rezisztens baktériumtörzseken” címmel előadást tartott 2014. október 27-én Budapesten, a Magyar Természettudományi Múzeumban, az MBT Botanika Szakosztályának és az MGYT Gyógynövény Szakosztályának közös előadói ülésén.

■ *Balázs Viktória* TDK-hallgató és *Filep Rita* PhD-hallgató „Növény contra növény: a csicsóka másodlagos anyagcsere-termékei” címmel 2014. október 30-án előadást tartottak az MBT Pécsi Csoportja 266. szakülésén.

■ *Papp Nóra* 2014. november 6-án „Etnobotanika és etnofarmakobotanika: múlt, jelen és jövő” címmel előadást tartott a Debreceni Egyetem Növénytan Tanszék Farmakognóziai Részleg Workshop-rendezvényén.

■ *Gyergyák Kinga* PhD-hallgató 2014. november 6-án „A kakukkfű fajok etnobotanikai és fitokémiai értékelése” címmel előadást tartott Budapesten, a Magyar Orvostörténelmi Társaság Népi Orvoslás Szakosztálya előadói ülésén.

A Fogászati és Szájsebészeti Klinikáról

■ A 2014. szeptember 4-6. között Ráckevén megrendezésre kerülő MFE Magyar Endodontiai Társaság és a Magyar Dento-Maxillo-Faciális Radiológiai Társaság III. Kongresszusán *dr. Krajczár Károly* szekcióelnöki feladatot töltött be. A klinikát előadásokkal az alábbi kollégák képviselték: *Deres Éva:* „A dentin permeabilitásának és a rezin monomerek diffúziójának vizsgálata”; *Kende Dóra:* „Rost megerősítésű gyökércsapok sikerességének rövid-, közép- és hosszú távú retrospektív klinikai vizsgálata”; *Krajczár Károly:* „Fraktúrált endodontiai műszerek eltávolítása mikroszónikus eljárással, az eredményességet befolyásoló tényezők”; *Lempel Edina:* „Mikrohibrid kompozit tömések 10 éves retrospektív követése – Endodontiai kezelés, mint a sikertelenségek egyik vezető oka”; *Nyeste Kornélia:* „Fogorvosok és fogorvostan-hallgatók által készített gyökértömések minőségének összehasonlítása”; *Sándor Balázs:* „A hypophysis adenilát cikláz aktiváló polipeptid-szerű immunoreaktivitás vizsgálata emberi pulpa mintákban”; *Schreindorfer Károly:* „Miller-tű alkalmazása betört műszer eltávolítása során”; *Szalma József:* „Az impaktált alsó bölcsességfogakhoz társuló gyökérsötétedési jel objektív pixel intenzitás mérése”; *Tordai Bálint:* „Betört gyökérkezelő műszer eltávolítását követően elkészített gyökértömések minőségének vizsgálata”. A kongresszus Fiala Kutatói díját *Tordai Bálint* vehette át.

■ *Dr. Olasz Lajos* 2014. szeptember 22-26. között részt vett a XXII. European Association for Cranio-Maxillo Facial Surgery kongresszusán Prágában. Felkért előadásának címe „An aesthetic reconstruction for through and through facial defects” volt

■ *Olasz Lajos* és *Szalma József* a 2014. október 4-6. között a Tapolcán megrendezésre kerülő Magyar Arc- Állcsont és Szájsebészeti Társaság XVIII. Nemzeti Kongresszusán szekcióelnöki feladatokat látott el. *Szalma József* a „Konstans nyomóerő hatása bölcsességfogak gyökérhártyájából származó sejtenyészetekben” címmel előadást is tartott.

■ *Olasz Lajos* előadást tartott a 2014. október 4-6. között megrendezett Magyarországi Fájdalom Társaság kongresszus és IV. Neurostimulációs Szimpóziumán Pécsen, „Perzisztáló dento-alveolaris fájdalom” című felkért előadásával.

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikáról

- *Dr. Gerlinger Imre* meghívott előadóként részt vett 2014 szeptember 12-én Budapesten, a Jahn Ferenc Kórházban megrendezett „A külső feltárású melléküreg műtétek szerepe és jelentősége a fül-orr-gégészeti gyakorlatban” című továbbképző kurzuson. Előadásának címe: „A külső feltárású melléküreg-műtétek történeti áttekintése”. Ugyanezen a kurzuson *dr. Orosz Éva* és *dr. Piski Zsolt* is részt vettek.
- *Gerlinger Imre* meghívott előadóként részt vett 2014. szeptember 18-19. között a Pest Megyei Flór Ferenc Kórház által Kerepestarcán szervezett „Az idegfunkció megőrzése és a rehabilitáció lehetőségei a fül-orr-gégészeti gyakorlatban” című továbbképző kurzuson. Műteti bemutatót tartott a n. facialis transzmaszoid és középső agyskálán keresztül történő feltárásáról, s előadást tartott a következő címmel: „A nervus facialis bénulásának electrodiagnosztikája, a műteti feltárások indikációja”. Klinikánkat *dr. Somogyvári Krisztina* és *dr. Révész Péter* is képviselte.
- *Gerlinger Imre* 2014. szeptember 25-én előadást tartott a plenáris ülés meghívott vendégeként Budapesten, az Informatio Scientifica Medicata (orvostudománnyal foglalkozó könyvtárosok szervezete) nemzetközi konferenciáján, a Balassi Intézetben. Előadásának címe: „Fül-orr-gégészeti vonatkozások a képzőművészetben” volt.
- *Dr. Járai Tamás* részt vett az Országos Onkológiai Intézetben 2014. szeptember 15-16. között „Breast and Face Symposia” címmel neves nemzetközi előadók meghívásával tartott szakmai továbbképzésen, melynek egyik fő témája az arc rekonstrukciós sebészet volt.
- 2014 szeptember 23-25. között Zürichben rendezték az Advanced Bionics által a négy hazai orvosegyetem szakembereinek meghirdetett szakmai továbbképzést és üzemlátogatást. Az Advanced Bionics a világ egyik legnagyobb cochleáris implantátumokat és hallásjavító készülékeket gyártó cége. Klinikánkat *dr. Szanyi István* képviselte.
- *Somogyvári Krisztina* részt vett Poznanban a 2014. október 1-3. között megrendezett 7th Annual EUROHNC nevű kurzuson. A szervezők és előadók többsége fej-, nyaksebész volt. Az előadók minden nap esetmegbeszélést tartottak, mely során interaktív módon tárgyalták a lehetséges diagnosztikai és műteti indikációkat saját eseteik kapcsán.
- 2014. október 9-11. között Balatonfüre-

den került megrendezésre a 12. Európai Balkán Kongresszus a Med-El implantátumgyártó cég rendezésében. Klinikánkról *Németh Adrienne* tartott előadást „„Kezdeti tapasztalatok a Bonebridge implantátummal Magyarországon” címmel. Intézetünket még a következő kollégák képviselték: *dr. Pytel József, Kellényi György, Tóth Tamás*.

■ 2014. október 15-18. között Tapolcán, a Hunguesthotel Pelion Hotelben rendezték meg a Magyar Fül-orr-gége és Fej-Nyaksebész Orvosok 43. Nemzeti Kongresszusát nyolc nemzetközileg is nagyra értékelt vendégprofesszor részvételével. A konferencia fő szervezője a Magyar Fül-orr-gégeorvosok Egyesületének elnöke, *Gerlinger Imre* volt, a szervezés egyéb teendőit a Pécsi Klinika kollektívája vállalta magára. A 460 regisztrált résztvevő 12 instrukciós kurzust, csaknem 200 előadást hallgathatott meg, a konferenciát 40 cég támogatta. A poszter szekcióban 27 pályamunka szerepelt. A konferenciát sikeres társasági programok (pl. középkori vacsoraest a sümegi várban, bordal est, kirándulás a Herendi Porcelán Manufaktúrában) tették emlékezetessé. Klinikánkról üléselőnöki feladatokat látott el *Gerlinger Imre, Pytel József* és *Lujber László*. Munkatársaink az alábbi előadásokat tartották:

Gerlinger Imre: „Omega konnektor, porc-papucs és Variac titán TORP - új lehetőség a »csak stapestalp« szituáció megoldására”; „A fülkürt endoszkópos ballonkatéteres dilatációja”; „Nyaki disszekciók indikációja rosszindulatú nyálmirigy daganatok eseteiben”; „Modern közép- és belsőfül implantátumok – kinek, mikor, melyiket?” (instrukciós kurzus); *Pytel József* moderátorként a szédülés témakörével foglalkozó szimpóziumot vezette és előadóként a „Klasszikus funkciómegőrző műtétek” címmel tartott előadást; *Lujber László*: „Nasopharyngealis juvenilis angiofibroma”; *Szanyi István* „Korai molekuláris biomarkerek vizsgálata malignus fej-nyaki daganatokban”; *Németh Adrienne* „A szédülés kezelése”, „Objektív hallásvizsgálatok szerepe a szédülés diagnosztikájában”; *Járai Tamás* „Calgranulinok (S100A8/A9) localis expressiójának vizsgálata fej-nyaki laphámcarcinomákban: tömegspektrometriás imaging vizsgálatok”; *Somogyvári Krisztina* „Rádiófrekvenciás lágyszájpad kezelés hatása a horkolásra és a beszédhangra”; *Révész Péter* „NITIBOND piston – a legújabb generációs stapes protézissel szerzett első tapasztalatok a PTE KK Fül-orr-gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikán”; *Burián András*

„Microscoppal végzett gégészeti beavatkozások gyakorlata a PTE KK Fül-orr-gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikán” és „Craniofacialis resectio helye az elülső koponyaalapot kiterjedten érintő malignus folyamatok terápiájában”; *Piski Zsolt*: „Biológiailag lebomló tampon (Nasopore™) alkalmazása endoszkópos melléküreg-műtétek kapcsán”; *Nepp Nelli*: „Rekonstrukciós lehetőségek a fej-nyaki tumorok kezelésében”; *Orosz Éva*: „Mesopharynx, hypopharynx daganatok és a peritumorális ép szövetek mikro-RNS expressziós mintázatának analízise”. *Barcsi Beatrix* pszichológus és *Cseh Ibolya* onkológiai szakápoló képviselte klinikánkat a 2014. október 31-én Budapesten, az Országos Onkológiai Intézetben megrendezett II. Test-Lélek Konferencián.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

- 53. éves ESPE (European Society for Paediatric Endocrinology) találkozót tartottak 2014. szeptember 18-20. között Dublinban, ahol *Molnár Dénes* „The metabolically healthy obese child” címmel előadást tartott.
- A Fiala Gyermekgyógyászok Kongresszusán *dr. Hau Lidia* és *dr. Major Judit* „A szekció első legjobb előadója” díjat nyerték.
- *Dr. Decsi Tamás* „Az anyatej pótolhatatlan összetevőinek (LCP és prebiotikum) szerepe az Early Life Programming-ban” címmel tartott referátumot a Milyen szerepe van a krónikus betegségek prevenciójában a jól vezetett csecsemő- és kisdedtáplálásnak? tudományos rendezvényen Budapesten, 2014. október 15-én; „History of Evidence Based Medicine in Hungary” címmel tartott referátumot a Magyar Cochrane tagozat megnyitása alkalmából rendezett tudományos szimpóziumon Pécsen, 2014. október 16-án; „A korai táplálási programozódás gondolatának kibontakozása a hipotézistől a táplálási ajánlásig” címmel tartott referátumot a Magyar Gyermek-Gasztroenterológiai Társaság IV. Kongresszusán, Hajdúszoboszlón 2014. október 3-án.
- A Magyar Gyermeknephrológiai Egyesület 2014. évi kongresszusát Balatonalmádiban rendezték, 2014. szeptember 26-27. között. Résztvevők: *dr. Györke Zsuzsanna, dr. Nyikuly Kinga, dr. Bokor Szilvia*. Előadás: *Bokor Szilvia és mtsai*: „Proteinuria ritka oka 1-es típusú diabeteses gyermekben”. *Dr. Bokor Szilvia* a Fiala előadók legjobb előadása címet kapta. *Dr. Hollódy Katalin* szervezte a Pécsen 2014. október 2-3. között megtartott „Ko-

ponyatraumák csecsemő- és gyermekkorban” című kurzust, melyen *dr. Dóczi Tamás*, *dr. Bülki András*, *dr. Hudák István*, *dr. Hollódy Katalin*, *dr. Ezer Erzsébet*, *dr. Stankovics József*, *dr. Rózsai Barnabás*, *dr. Vámos Zoltán* a PTE-ről, *dr. Kövér Ferenc* a Pécsi Diagnosztikai Központból, *dr. Vekerdy-Nagy Zsuzsanna* a DTE-ről és *dr. Kassai Tamás* az Országos Baleseti Sebészeti Intézetből tartottak referátumokat.

■ Pécsen, 2014. október 9-11. között tartották az MGYT és MDT Gyermekdiabetes szekciójának XXXI. Tudományos Ülését. A rendezvényen az alábbi előadások hangzottak el: *Soltész Gy. és mtsai*, valamint a Magyar Gyermekdiabetes Epidemiológiai Munkacsoport: „A gyermekkori (0-14 év) I-es típusú diabetes incidenciája Magyarországon (2011-2013)”; *Bokor Sz. és mtsai*: „Korai proteinuria oka I. típusú diabeteses gyermekben”. Üléselnöki funkciót látott el: *Soltész Gy.*, *Erhardt É.*, *Kozári A.*

■ A Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napokon (Pécs, 2014. október 15-17.) a klinika orvosai az alábbi előadásokkal vettek részt: *Péterfia Csaba*: „Cisztás fibrózis a 2014-es szakmai ajánlás tükrében”; *Hollódy Katalin*: „Idősödő Rett szindrómás betegek”; *Tényiné dr. Csábi Györgyi*: „Minor anomáliák neurodevelopmentalis zavarokban”; *Erhardt Éva*: „Alacsony növés klinikuma és genetikája”; *Szász Mária*: „Komplex malformációval született újszülöttek klinikai jellemzői”; *Nyul Zoltán*: „Terápiás lehetőségek mucopolysaccharidosisekben”; *Bíró Ede*: „125 éve ismert a Hirschsprung betegség – Valóban ismert?”; *Mosdósi Bernadett*: „Immunhiányos állapotok”; *Tárnok András*: „Gyulladásos bélbetegségek gyermekkori sajátosságai, genetikai aspektusai”.

■ *Mosdósi Bernadett* és *Nyul Zoltán* részt vettek a 2014. október 29. és november 1-je között Prágában két évente rendezett ESID (European Society for Immunodeficiencies) 16. kongresszusán.

■ Az MGYT és MTT Gyermektüdőgyógyász Szekció Tudományos Ülését Velencén rendezték 2014. november 6-8. között. *Péterfia Csaba* „Mellkasi folyadékgyülem – újratöltve” címmel tartott előadást. Előadásával a rendezvény legjobb előadója cím egyikét nyerte el. Társszerzők: *Rózsai B.*, *Adonyi M.*, *Stankovics J.* *Molnár Dénes* a Magyar Orvostudományi Napokon, A Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége tudományos konferenciáján, 2014. november 6-án „A gyermekkori elhízás és a felnőttkori civilizációs betegségek kapcsolata európai pers-

pektívában” címmel előadást tartott a Novotel Hotelben, Budapesten.

■ *Hollódy Katalin* és *Skobrák Andrea* részt vett a 2014. november 3-5. között Norwichban (Anglia) megrendezett „Surveillance of Cerebral Palsy SCPE-NET” európai projekt éves ülésén. *Hollódy Katalin* a „Difficult to classify cases” szekciót moderálta, valamint megválasztották a szervezet vezetőségi tagjainak.

■ 2014. november 7-9. MEWPE 2014 Workshop elnevezésű rendezvényt tartották, Győrben. Résztvevők: *Erhardt Éva*, *Bokor Szilvia*. Előadásuk címe: „Rare cause of proteinuria in a type 1 diabetic child”.

A Kóréletani és Gerontológiai Intézetből

■ Portóban (Portugália, 2014. szeptember 18-21. között) rendezték meg a „9th Young European Scientist Meeting” konferenciát, melyen a Kóréletani és Gerontológiai Intézetből négy PhD-hallgató vett részt. A „Neuroscience” szekcióban *dr. Mikó Alexandra* posztert mutatott be, *dr. Rostás Illdikó* és *dr. Tenk Judit* előadást tartott, utóbbi előadásával elnyerte a szekció első díját. *Füredi Nóra* előadás-absztraktját beválasztották a konferencia öt legjobbnak ítélt összefoglalója közé. Kiemelt előadáson prezentálta kísérleti eredményeit.

A Magatartástudományi Intézetből

■ A Magyar Kardiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság és a Magyar Kardiológusok Társasága Prevenációs és Rehabilitációs Munkacsoportja 2014. évi Kongresszusán (Velence, 2014. október 3-4.) *Tiringer István* workshopot tartott „Az életmódváltoztatás segítségével a kardiológiai rehabilitációban” címmel.

■ 2014. szeptember 18-20. között, Pécsen rendezték meg a 11. Alpok Adria Pszichológiai Konferenciát. A bemutatásra került előadások és poszterek a pszichológia minden ágát felölelik. Az intézet oktatói és PhD-hallgatói az alábbi előadásokkal és poszterekkel vettek részt a konferencián. Előadások: *Kállai J. és mtsai*: „Psychopathological syndrome specific susceptibility for Rubber Hand Illusion”; *Birkás B.*, *Bereczkei T.*: „Are Machiavellians more intelligent than others? Correlations between Machiavellianism and performance in WAIS-R”; *Ernyey B. és mtsai*: „Lectures – a dying breed? Factors of a popular lecture”; *Schlégl Á. és mtsai*: „A

way to motivate the students to fill out teacher evaluation forms”.

Poszterek: *Bacska Zs. és mtsai*: „Linguistic expression of body consciousness changes in subjects experiencing the rubber hand illusion”; *Gács B. és mtsai*: Empathy for pain in relation to interpersonal reactivity and trait impulsivity”; *Faubl N. és Zuhorn F.*: „Intercultural competence as a necessary element of knowledge in health care”; *Faubl N. és mtsai*: „The development of intercultural competence in international university environment”; *Kincses P. és mtsai*: „Line bisection dependent proprioceptive drift and ownership scores in Rubber Hand Illusion”.

A Nukleáris Medicina Intézetből

■ A European Association of Nuclear Medicine Kongresszusán, Gothenburgban 2014. október 18-22. között *Zámbó Katalin* és *Schmidt Erzsébet* a „Quantitative Analysis in I-123-metiodobenzylguanidine (MIBG) Scintigraphy using a hybrid SPECT/CT system” című poszterrel vettek részt.

■ A 15. Pécsi Intervenciós Radiológiai Szimpózium és Továbbképző Tanfolyamon, melyet 2014. október 31-én a Pécsi Akadémiai Bizottság Székházában rendeztek meg, *Sarkadi Margit* „A fúziós vizsgálatok haszna az intervenciós radiológiában” című előadással vett részt.

Az Orvosi Genetikai Intézetből

■ Budapesten rendezték meg a „Magyar Humángenetikai Társaság X. jubileumi konferenciáját” (2014. szeptember 4-6. között), ahol az intézet munkatársai a következő előadásokkal szerepeltek: *Czakó M.*: „Array CGH módszerrel detektált 9q22.3-33.1 deléció corpus callosum hypoplasia és thymus aszimmetria hátterében”; *Hadzsiev K.*: „Kleefstra-szindróma klasszikus fenotípussal és társuló tünetekkel: két betegünk ismertetése”, valamint *Szalai R.* PhD-hallgató: „CYP1A2 gén nem-kódoló régióinak polimorfizmusai roma és magyar populációs mintákban”. A konferencia ideje alatt tartott poszterszekciókban bemutatott tartott *Bánfai Zs.*: „Törökök, magyarok és romák keveredése a Kárpát-medencében”; *Szabó A.*: „Genetikai kapcsolat vizsgálata európai romák és 8 kaukázusi etnikum között, melyekkel feltételezhetően keveredtek vándorlásuk során”; *dr. Berenténé Bene Judit*: „De novo SCN1A deléció terápia rezisztens

Dravet-szindrómás betegségben”; Lócsei-Fekete Anett: „4p16.3 mikrodéláció scaphocephalia, veseagenesia és palatoschisis hátterében”, és *Kövesdi Erzsébet*: „Tüneti epilepsziát és liquor passage zavart okozó subependymalis astrocytoma hátterében azonosított de novo TSC2 mutáció sclerosos tuberosában” címmel.

Dr. Melegh Béla és *Sümegei Katalin* PhD-hallgató részt vettek a Budapesten rendezett „E-Rare-2” értékelő konferenciáján, 2014. szeptember 15-17. között.

■ *Bánfai Zsolt* és *Szabó András* PhD-hallgató két napot töltöttek Helsinkiben a BBMRI LPC által szervezett „2nd Practical workshop for emerging biobanks” interaktív rendezvényen (2014. szeptember 26-27. között), ahol megismerkedtek a DNS/RNS minták korszerű biobankolási technikáival, betekintést kaptak az ezzel foglalkozó laboratóriumok, köztük a FIMM (Institute for Molecular Medicine Finland) korszerű és európai szinten kiemelkedő biobankolási protokolljaival és eszközparkjával, valamint bioinformatikai rendszereivel.

■ *Dr. Melegh Béla* részt vett a „2nd BBMRI LPC Forum” meetingen (Tallin, 2014. szeptember 23., Észtország), továbbá az „International Conference On Rare And Undiagnosed Diseases” konferencián, ahol „Efforts in Hungary” címmel előadást tartott (Róma, 2014. szeptember 29-30., Olaszország).

Dr. Melegh Béla részt vett a 2014-as évi „American Society of Human Genetics 64th Annual Meeting” konferencián, ahol „Analysis of CYP1A2 gene non-coding region polymorphisms in Roma and Hungarian population samples” címmel poszterbeszámolót tartott (San Diego, 2014. október 18-22, USA), valamint részt vett az „E-Rare” meetingen (Róma, 2014. október 29-31. Olaszország).

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ A PAB Pécsi Területi Környezettudományi Területfejlesztési és Településfejlesztési Szakbizottság Környezet-egészségügyi Munkabizottsága új tisztviselőket választott. Intézetünk munkatársai közül kollégáink az alábbi tisztségeket töltik be: a bizottság elnöke *dr. Varga Csaba*, titkára *dr. Gyöngyi Zoltán*. Gratulálunk megválasztásukhoz és eredményes munkát kívánunk!

■ A 2014. október 27-29. között megrendezett „Healthy Ageing of Roma Communities: Endowers – Realities – Perspectives” szimpóziumon *Kiss István* „Overview of the health indicators of Roma

population in Hungary” című előadásával és *Kiss Zsuzsanna* „Health promotion among Roma adolescents in Hungary” című előadásával vett részt.

■ 2014. október 29-31. között rendezték Debrecenben, a Debreceni Egyetem Népegészségügyi Karának és a Graduate Institute, Global Health Programme (Genf) együttműködésével az első hazai, magyar nyelvű egészségdiplómái képzést, melyen intézetünket *Balogh Erika* képviselte.

■ Munkatársaink 2014. október 6-10. között az immár kilencedik alkalommal megrendezett „International Conference of Anticancer Research” rendezvényén az alábbi előadásokkal illetve poszterekkel vettek részt, (Sithonia, Görögország). Előadások: *Szendi K. és mtsai*: „Bacterial mutagenicity studies on bottled mineral water samples”; *Kiss I. és mtsai*: „Role of allelic polymorphisms in the susceptibility to colorectal and head- and neck cancers”; *Rakosy Z. és mtsai*: „Identify variant EPOR forms expressed in human breast cancers”. Poszterek: *Orsós Zs. és mtsai*: „A health promotion program in a hungarian roma community: nutritional aspects”; *Gombos K. és mtsai*: „The role of mRNA expression profiles in head and neck cancer tissue organization field detection”; *Tibold A. és mtsai*: „Redsludge-induced mRNA and miRNA expression alteration tested in CBA/Ca mice”; *Göcze K. és mtsai*: „MicroRNA expressions in HPV induced cervical dysplasia and cancer”.

A Pathológiai Intézetből

■ 2014. október 14-16. között került megrendezésre a PTE ÁOK Onkoterápiás Intézet Kötelező szintentartó postgradualis tanfolyama klinikai onkológusok és sugárterápiás szakorvosok részére, melyen *Tornóczki Tamás* „Molekuláris pathodiagnosztika” címmel tartott előadást.

■ 2014. október 27-28. között a PTE ETK szervezésében, pathológiai és citológiai szakdolgozók részére meghirdetett „Új trendek a patológiában” című szakmacsoportos kötelező továbbképzést rendeztek, melyen több, a Pathológiai Intézetben dolgozó orvos és szakasszisztens kolléga is előadást tartott. *Kneif Józsefné* és *Halas Zsuzsanna* „Hisztotechnika és citológia az evidenciák tükrében szekcióban”, „A vizsgálati anyagok rögzítése, víztelenítése, beágyazása, metszése” címmel, illetve „Szöveti festések: általános áttekintésre szolgáló és speciális festési eljárások” címmel tartottak előadást. „Az orvosdiagnosztikát elősegítő egyéb eljárások szekcióban” *Kajtar Béla* „Áramlási cytometria a malignus haematológiai betegségek diagnosztikájában”, illetve „Genetikai vizsgálatok szerepe a hematológiai diagnosztikában” címmel, másnap ugyanebben a szekcióban *Csala Judit* „Nőgyógyászati citológiai kenetek értékelése és értelmezése” címmel tartott előadást. *Juhász Edina* az „Új trendek a pathológiai, citológiai technikákban, diagnosztikában” című szekcióban „KRAS és EGFR gének mutációjának vizsgálata és alkalmazása a személyre szabott orvoslásban” címmel adott elő a rendezvényen. Ugyanitt *Kálmán Endre* „A korszerű emlődiagnosztika” illetve „Az aspirációs citológia módszertani lehetőségei” címmel tartott előadást.

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ 2014. szeptember 14-18. között *dr. Fekete Sándor* és *dr. Herold Róbert* részt vett a Pszichiátriai Világszövetség 16. Világkongresszusán, ahol a klinika részéről kér poszter került bemutatásra: *Varga E. és mtsai*: „The failure to deactivate during context processing may be the reason for impaired theory of mind in schizophrenia. An fMRI study”; *Varga E. és mtsai*: „A new linux based psychometric software to assess social cognition in schizophrenia”.

■ 2014. október 18-21. között Berlinben *dr. Simon Mária* részt vett az Európai Neuropszichofarmakológiai Társaság évi konferenciáján, ahol posztert mutatott be. *Simon M. és mtsai*: „Neural substrates of irony comprehension: are there any gender differences?”

2014. november 19-én *Tényi Tamás* tartott felkért előadást Budapesten a Biológiai Pszichiátriai Társaság Jubileumi 25. Konferenciáján „Ritka pszichiátriai szindrómák” címmel.

A Sebészeti Klinikáról

■ *Szántó Zolán* 2014. szeptember 7-10. között részt vett a 20th International Symposium on Regulatory Peptides kongresszuson, ahol „Radioimmunoassay examination of PACAP in human tissue and blood samples of different pathological conditions” című poszterbe mutatóval szerepelt.

■ A Pécssett szervezett onkológiai szintentartó tanfolyamon *dr. Baracs József*, *dr. Horváth Örs Péter*; *dr. Kelemen Dezső*, *dr. Tizedes György* és *dr. Vereckei András* tartottak felkért előadásokat.

■ Sebészeti onkológiai továbbképző tanfolyamon *dr. Kalmár Nagy Károly* és *dr.*

Vereczkei András tartott felkért előadásokat.

■ A Magyar Gasztroenterológia Társaság Pécsen rendezett vándorgyűlésén dr. Vereczkei András az endoszkópos szövődmények sebészi ellátásáról tartott felkért előadást.

■ Dr. Kelemen Dezső felkért előadást tartott október 17-én Budapesten, az Uzsoki utcai Kórház által megrendezett konferencián, melynek témája a hasnyálmirigy daganatok kezelésében alkalmazott műtéti technikák voltak.

■ A Magyar Sebkezelő Társaság XVII. Kongresszusán (2014. október 16-17.) Tóth Mariana intézetvezető főnövér és dr. Vereczkei András „Lábszárfelekly komplex kezelése korszerű habkötszerek és célzott táplálásterápia kombinálásával” címmel tartott előadást.

■ Idén szeptember 25-26. között került sor Frankfurtban a Euro-Notes Workshop 2014 kongresszusra. A kétnapos találkozó során Európa vezető laparoszkópos sebészei számoltak be a minimál invazív sebészet egyik legújabb formájának, a NOTES-technikának (természetes testnyílásokon át történő sebészet) elmúlt időszakban elért eredményeiről. A meghívott vendégelőadók között amerikai sebész is szerepelt, aki beszámolt ezen új technikának az Egyesült Államokban történő térnyeréséről. Tematikus áttekintést kaptunk az új módszer lehetőségeiről, az egyes műtéti típusok elfogadottságáról, illetve műtéti videók segítségével az előadók saját eseteiket is prezentálták. Több alkalommal heves viták is voltak a módszert előnyben részesítő és a szkeptikusabb résztvevők között. A kongresszus végén az a konszenzus született, hogy a NOTES-technika jól alkalmazható módszer több rutinműtét (epehólyag laparoszkópos eltávolítás, kolorektális kórképek minimál invazív sebésze, stb) esetén, ha a beteg számára fontos a heg nélküli sebészeti beavatkozás. Azonban azt is leszögezték, hogy a széleskörű elterjedését nehezíti a speciális eszközgény miatti többletköltség, illetve a nagyobb technikai jártasság szükségessége.

Az Érsebészeti Tanszékről

■ Menyhei Gábor „Contemporary treatment of popliteal artery aneurysm: a report from the VASCUNET Registry” címmel felkért előadást tartott az Osztrák Érsebészeti Társaság Kongresszusán Grazban, 2014. szeptember 12-én, majd „A cilostazol helye az érsebészeti gyakorlatban” címmel a Magyar Hypertonia Társaság Kongresszusán Siófokon, 2014. szeptember 26-án.

■ Menyhei Gábor gyakorlati kurzus vezetője volt az „Another Phlebology” nemzetközi vénás szimpóziumon. Ugyanezen a tudományos rendezvényen két előadást tartott „Insufficient perforating vein dissection with radiofrequency coagulator” és „A prospective study to compare cryostripping and conventional stripping” címmel Budapesten, 2014. október 10-11. között.

■ Ugyanó 2014. szeptember 23-25. között részt vett az Európai Érsebész Társaság Stockholmban rendezett éves kongresszusán, ahol az UEMS Vascular Section tagjává választották.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ Farkas Bálint előadást tartott „Atypical cells in the ascitic fluid of women with ovarian hyperstimulation syndrome: Follow up and assessment of malignancy” címmel a 2nd International Conference on Endocrinology, 2014. október 20-22. között, Chicagóban.

■ A Magyar Nőorvos Társaság 30. jubileumi Nagygyűlése 2014. május 22-24. között Pécsen, a PTE KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika szervezésében került megrendezésre. Az előző lapban már közölt híreken túl klinikánk a következő előadásokkal vett részt a kongresszuson: „A szteroid profilaxis aktualitása napjainkban” (dr. Ertl Tibor); „A koraszülöttek életkilátásait javító intrauterin bea-

vatkozások” (dr. Szabó István); „Középiszkolás cigány/roma fiatalok szexualitással kapcsolatos ismereteinek és szexuális magatartásának vizsgálata” (Angyal Magdolna, Boros Bianka).

Neonatólogiai Tanszék

■ A tanszék munkatársai részt vettek 2014. szeptember 25-27. között a Magyar Perinatológiai Társaság XIII. kongresszusán, Várgesztesen. Előadások: Funke S. és mtsai: „Magas frekvenciás lélegeztetés (HFO) alkalmazása koraszülöttek respirációs kezelésében”; Turai R. és mtsai: „CLIO2 módszer alkalmazásával szerzett tapasztalataink”; Gyarmati J. és mtsai: „PACAP kezelés hatásának vizsgálata oir patkány ROP modellen”; Kvárik T. és mtsai: „Hogyan hat a prenatális dohányzás a patkányok korai idegrendszeri fejlődésére?”; Mammel B. és mtsai: „Hogyan befolyásolja a prenatális dohányzás a ROP kiterjedését patkányokban?; Tolnai M. és mtsai: „Állatmodell a bronchopulmonalis dysplasia (BPD) vizsgálatára”.

■ Ertl Tibor 2014 szeptemberében Szlovéniában tartott előadást a 10th International Congress-on Bledben, Szlovénia, 2014. szeptember 24-27. Ertl T., Gyarmati J.: „Hyperglycaemia and retinopathy of prematurity (ROP) in very low birth weight infants.” (invited speaker);

■ Ertl Tibor és Gyarmati Judit 2014. október 15-17. között előadott a Pécsen rendezett Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napokon: Ertl T.: „Perinatális történések és epigenetika” (felkért előadó); Gyarmati J.: „Prenatális és korai posztnatális történések hatása a növekedésre”.

■ Funke Simone 2014. október 27-én a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztályának ülésén „Klinikai kutatások a neonatológiában” címmel tartott előadást.

A Klinikai Központból

■ A Magyar Honvédség a Klinikai Központtal közösen hajtotta végre a „Feltöltés 2014” elnevezésű hadkiegészítési rendszergyakorlatot 2014. októberében. A projektben részt vevő kollégák szakmai támogatását és közreműködését ezúton is köszönjük!

■ Az I. sz. Belgyógyászati Klinika Infektológia Tanszéke tudományos rendezvényt tartott a pécsi HIV decentrum megnyitása kapcsán, 2014. október 17-én. Az új decentrumot bemutatta dr. Feiszt Zsófia (PTE KK I. sz. Belgyógyászati Klinika, Infektológia Tanszék). A rendezvényen dr. Szlavik János főorvos (Egyesített Szt. István és Szt. László Kórház, Budapest) „A HIV fertőzés epidemiológiája, diagnosztikája és kezelése” valamint dr. Reuter Gábor (BAMKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Regionális Virologiai Laboratórium, Pécs) „A HIV/AIDS testközelből: virológia, epidemiológia, laboratóriumi diagnosztika” című előadásait hallgathatták meg az érdeklődők.

■ A 2014. november 14-én a budapesti Le Meridien szállodában megrendezésre került a „Medicina Top 200” rendezvény gálaestje, ahol a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központja nevében dr. Decsi Tamás klinikai főigazgató átvette a „Kiváló Egyetem” megtisztelő címet.

■ A KK Szakmai Vezetők Testülete 2014. október 29-i ülésén dr. Battyányi Istvánt elnöknek, dr. Wittmann Istvánt alelnöknek választotta a testület. Megválasztásukhoz ezúton is gratulálunk!

20 éves a Pécsi Diagnosztikai Központ

A Pécsi Diagnosztikai Központ nélkül a PTE radiológiai tevékenysége is más irányba fejlődött volna – emelték ki a november 14-én megrendezett szakmai szimpózium résztvevői a PDK legfontosabb értékét.

November 14-én jubileumi szimpóziummal ünnepelte a Dél-Dunántúl meghatározó képalkotó diagnosztikai centrumának és radiológiai szakmai műhelyének tartott Pécsi Diagnosztikai Központ fennállásának 20. évfordulóját. A „Képpalkotás: a klinikai fejlődés motorja – 20 éves a Pécsi Diagnosztikai Központ” című szimpóziumon köszöntőt mondott Páva Zsolt polgármester, Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora és Tényi Tamás, a PTE Általános Orvostudomány Kar dékánhelyettese.

Az interdiszciplináris megközelítéssel alapított és felépített központ elmúlt két évtizedének szakmai eredményeiről Dóczi Tamás akadémikus, a PTE Idegsebészeti és Neurológiai Klinika orvosai Büki András, Komoly Sámuel, Janszky József, Schwarcz Attila, valamint a PDK munkatársai: Kövér Ferenc, Imre Mariann és Bogner Péter tartottak előadást.

A központ alapító tulajdonosa, a fiatalon elhunyt Németh Béla így fogalmazta meg a Pécsi Diagnosztikai Központ célját: „Szeretnénk bizonyítani, hogy a magánvállalkozás igenis társadalmilag hasznos tevékenységet folytathat. Hogy a magán az nem ördögtől való, s a profit meg a non-profit jól kiegészítheti egymást, ha elkötelezett emberek dolgoznak együtt.” A kialakított tulajdonosi és működési modell az elmúlt 20 évben sikeresnek bizonyult. Ellentétben a képalkotó diagnosztikára sok városban jellemző teljes kiszervezéssel és magándiagnosztikai szolgáltatásokkal, az egyetemi alapítványok és magánszemélyek egymással kiegyensúlyozott tulajdonában lévő Pécsi Diagnosztikai Központban az elmúlt két évtizedben több milliárd forintos fejlesztés valósult meg, hogy mindig a legmodernebb radiológiai technológia álljon rendelkezésre.

„A képpalkotás egyértelműen a klinikai fejlődés motorja. 20 évvel ezelőtt egy olyan modellt alakítottunk ki, amely a magán egészségügyi szolgáltatók agresszivitása és az állami rendszer tehetetlensége között próbál boldogulni. Rendelkezik a magán szolgáltatók okosságával és az állami rendszer emberbarátságával” – véli Dóczi Tamás akadémikus, aki a központ megalapításának meghatározó szereplője volt 1993-94-ben. – „Pécs szerencsés város. Ha nem ez a modell valósul meg 20 éve, jött volna egy magán szolgáltató, ami dominanciára törekszik. Így viszont a Pécsi Diagnosztikai Központ több milliárdos fejlesztései mellett a Pécsi Tudományegyetem Radiológiai Klinikája is 2,2 milliárd forintos fejlesztést hajthatott végre 2006-2007-ben.”

Az első CT és MR-vizsgálatokat 1994 őszén végezték a Pécsi Diagnosztikai Központban. Az intézmény az elmúlt két évtizedben több mint félmillió képalkotó diagnosztikai vizsgálatot végzett, elsősorban Dél-Dunántúl lakosai számára. Az államilag finanszírozott 240 ezer CT-vizsgálat és 250 ezer MR-vizsgálat mellett több tízezer MR-vizsgálatot végeztek térítéses formában, a várólisták csökkentése érdekében.

A Pécsi Diagnosztikai Központ működésének első évtizede a befektetés megtérüléséről és az intézmény megerősödéséről szólt, a második évtizedet az erőteljes egyetemi fókusz, és a betegellátást kiegészítő kutatás-fejlesztés jellemezte. A 2000-es évek közepére a központ stratégiájában hangsúlyossá vált az egyetemi szellemiség, és az orvostudományi kutatásban tapasztalt szakmai újítások betegellátásban történő megvalósítása. Az ország az elsők között bővült a kutatói tapasztalatok alapján a vizsgálati protokollok spektruma, később itt alakult ki először a „Wide Area Network radiológia”, egy teleradiológiai megoldáson működő, nem helyhez kötött szaktudás, amely képes volt Pécsre vonzani a legmagasabb szintű hazai és nemzetközi orvosi szakértelmet.

„A központ kutatási tevékenysége során, az akkor a világ legmodernebb gépének számító Siemens MAGNETOM Trio 3T MR-berendezés jelentette az áttörést, amelyhez dedikáltan a képpalkotásra fókuszáló kutatói csapat kapcsolódott, akik nemzetközi színvonalú felkészültségükkel nem csak a képpalkotás, hanem a képfeldolgozás minden titkát ismerik” – nyilatkozta Bogner Péter, a Pécsi Diagnosztikai Központ ügyvezető igazgatója. – „Ennek köszönhető az is, hogy a Pécsi Diagnosztikai Központ munkatársai a két évtized alatt 273 impakt faktor értékű tudományos közleményt jelentettek meg, és a központ tevékenységéhez 15 PhD- és három akadémiai doktori cím köthető.”

Természetesen e „tudásmetriai eredmények” komplex, több klinika szakembereit átfogó klinikai együttműködés eredményeként értékelendők, amelyben a modern képpalkotást biztosító PDK a klinikum hajtómotorjaként működött! Hiszen „létrejötték volna-e ezek a nemzetközi színvonalú eredmények és tanulmányok a PDK nélkül? Ebből a nézőpontból is megvizsgálva megállapítható, hogy a „tudományos teljesítmény” mögött alapvető és meghatározó tényezőként állnak a PDK által létrehozott diagnosztikai „high-tech” lehetőségek, a klinikusokkal közösen kimunkált innovatív megoldások.

Az ország második 3 tesla térerejű berendezését folyamatos fejlesztések követték: a CT-technológia folyamatos fejlesztése mellett 2010-ben érkezett egy kutatási célra is alkalmas, de a betegellátás gerincét nyújtó Siemens MAGNETOM Avanto 1,5T MR-berendezés, jövőre pedig egy új 64 szeletes CT-berendezés, valamint egy Siemens syngo.via képfeldolgozó rendszer beszerzését tervezik. E fejlesztéseknek köszönhetően a CT-vizsgálatok még alacsonyabb sugárdózis mellett, a képalkotó diagnosztikai ellátás pedig még magasabb hatékonysággal, a specializált radiológusokat még nagyobb arányban bevonva valósulhat meg. A Pécsi Diagnosztikai Központ – az ország egyetlen olyan nem közintézménye, amely MTA kutatókat finanszíroz – a Nemzeti Agykutatási Program kutatói partnere, melynek keretében 2015 folyamán egy 200 millió forint értékű, 4,7 tesla térerejű kisállat-MR-berendezés települ, és 2-3 éven belül egy neurológiai képalkotásra fókuszáló MR-fejlesztés valósul meg.

Németh Béla, a Pécsi Diagnosztikai Központ alapító tulajdonosa 2008-ban, a Kármán Tódor-díj átadásakor így fogalmazta meg a központ célját: „Szeretnénk másoknak is példát adni, hogy dolgozni kell, elkötelezettek, és akkor biztos, hogy megjön a siker. És nem kell ehhez elmenni Budapestre, külföldre, hitem szerint ez itt Pécsen is megvalósítható.”

* Dr. Dóczi Tamás professzor kiegészítése

Az Anatómiai Intézet temetői megemlékezése

Idén november 7-én pénteken tartottuk temetői megemlékezésünket. Az évenkénti megemlékezésen tiszteletünket fejezzük ki azok iránt, akik testüket felajánlották az orvosképzés – azon belül az anatómia tanítása – számára.

Szép hagyomány, hogy ilyenkor a hallgatók versekkel, zenével, énekekkel készülnek. Nagy öröm számunkra, hogy a hozzátartozók részéről kedves szavakat, meghatódott mondatokat és nagyon sok köszönetet kapunk, jelezve, mennyire hálásak azért, hogy méltó módon megemlékezünk elhunyt szeretteikről.

Ez a megemlékezés különösen fontos. Az emberi test az anatómia tanításában nem helyettesíthető semmiféle modellel. A megemlékezéssel – és délelőtt a hamvak elhelyezésével – befejeződött az a hosszú folyamat, ami sok évvel azelőtt kezdődött. Hiszen itt több évvel a halál után történik csak a temetés, addig a hozzátartozóknak nincs hova kimenniük, nincs még sír, temető, ahol megemlékezhetnek a halottaikról. Így mi, az intézet munkatársai és a hallgatóság ezzel az ünnepséggel, megemlékezéssel tudunk hozzájárulni ahhoz, hogy az elhunytak megfelelő végtisztességet kapjanak.

Az Anatómiai Intézet nevében is szeretnék köszönetet mondani a hallgatóknak. Idén különösen nagy számban tisztelték meg a német és angol hallgatók a megemlékezést. A temető kápolnájában az ökumenikus istentisztelettel egybekötve a következő versek, énekek hangzottak el: a bevezető orgonamuzsika után – melyet *Hollósy Tibor* adott elő – a norvég diákokból álló kórus Breslau-Ingemann művét énekelte el. *Árvai Ákos* Reményik Sándor: Mi mindig búcsú-zunk versét szavalta el. *Mathis Nieuwenhuijsen* német hallgató szintén verset mondott: Hermann Hesse-től a Stufen című költeményt, majd *Elisabeth Sappel* német hallgató énekelte Caccini Ave Mariáját, *Hollósy Tibor* orgonakíséretében. Felix Mendelssohn: Andante D-dúrban című művét *David Holstein* adta elő.

Mess Béla professzor három nyelven mondta el kedves szavait, melyből idézünk:

„Ma már évtizedes szép tradíció egyetemünkön, hogy a tanév kezdete után, Halottak Napja táján, összegyűlünk itt a temető kápolnájában, majd a temetői emlékműnél, hogy lerójuk tiszteletünket és hálánkat azok iránt az embertársaink iránt, akik még haláluk után is az emberiséget kívánták szolgálni. Köztudott, hogy a gyógyítandó emberi test bonyolult szerkezetének minél alaposabb megismerése, azaz az anatómia tanulása és oktatása, emberi tetemek boncolása nélkül nem lehetséges. Ezt biztosítják számunkra, oktatók és hallgatók, később a gyógyítandó nemzedék számára a testüket felajánló,

nagylelkű emberek. Nagyon igaz az emlékmű rövid latin mondata: „Mortui vivos docent”, a „Holtak tanítják az élőket.” Ők nemcsak testükkel tanítják a jövő orvosait az emberi test szerkezetének megismerésére, de tanítanak mindnyájunkat önfeláldozásra, önzetlenségre, az emberiség szolgálatára. Köszönet nekik mindezért! Szeretném itt megköszönni a hozzátartozóknak, hogy jelenlétükkel megtisztelték megemlékezésünket, hogy együtt gondoljunk elhalt szeretteikre. Köszönöm a három magyar történelmi egyház képviselőinek, hogy ökumenikus szolgálatukkal ünnepségünk áhitatát növelték. Köszönet a magyar és a külföldi hallgatóknak, hogy ilyen szép számban jelentek meg. Külön köszönet illeti azokat a kedves hallgatókat, akik átértették, hogy azok az elhalt embertársaink, akikre most emlékezünk, elsősorban az ő képzésüket segítették, és ezért aktív szerepet vállaltak ének- és zene-számaikkal, versmondásukkal, kórusukkal e kegyeleti megemlékezés még szebbé, magasztosabbá tételében. Adjon a jó Isten örök nyugalmat és bőséges jutalmat az örök életben önfeláldozó, segítőkész embertársainknak.”

Az egyházi szertartás után – mely szintén három nyelven hangzott el – került sor a felajánlók nevének felolvasására, ami nagyon mélyen érintett mindenkit, hiszen most találkoztak egymással a másfél évig az anatómiai tanulmányokat segítő testek és a nevek.

A temető délkeleti részén található az intézet parcellája, ahol folytatódott a műsor: Goethe Vándor éji dala versét magyarul *Árvai Ákos*, németül és angolul *Lydia Fielitz* szavalta. A német diákok kórusa után elmondtuk a Pater Noster imádsá-

got, mindenki számára közös, latin nyelven. Ezután megkoszorúztuk az emlékművet, mécseseket és virágokat helyeztünk el az urnákra és a sírokra. Végül az első évfolyamos német hallgatók megható ötleteként fehér léggömbök szálltak fel, amelyek kis kártyákon a hallgatók leírt gondolatait vitték a magasba.

Köszönetünket fejezzük ki *Kiss Mária* titkárnőnknek, aki a kapcsolatot tartja a hozzátartozókkal, és mindenben segítette és szervez-

te a temetést és a hamvak sorsát. Köszönjük *Horváth Juditnak* és *Kiss Péternek* a megemlékezésben való segítségüket. Nagyon megnyugtató, hogy sok hallgató vett részt a megemlékezésen, és sok leendő orvosban ott a tisztelet az elhunytak, az emberi test és az anatómia iránt.

Köszönjük a résztvevőknek a szép és megható műsort.

Hollósy Tibor, Anatómiai Intézet

In memoriam

dr. Fazekas Zoltánné dr. Schmelczer Matild

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara és Egészségtudományi Kara megrendüléssel tudatja, hogy dr. Fazekas Zoltánné dr. Schmelczer Matild főorvos asszony, szeretett és nagyra becsült kollégánk 70 éves korában elhunyt.

Dr. Schmelczer Matild 1944-ben született Pécsen. Az Egyetem elvégzését követően munkáját az I. sz. Belgyógyászati Klinikán kezdte. Orvosgyakornokként a haematologiai munkacsoport tagja lett. 1974-ben belgyógyászatból, 1996-ban haematológiából tett szakvizsgát. 1979-ben került a II. sz. Belgyógyászati Klinikára, ahol az Izotóp Laboratórium kialakítója és vezetője lett. 1984-ben adjunktussá nevezték ki. 1991-ben Burger Tibor professzor halálát követően közel egy évig, megbízottként, eredménnyel vezette a II. sz. Belgyógyászati Klinikát és dr. Nagy Judit professzor kinevezésétől 2007-ig a klinika orvosigazgató helyettese és a klinika Általános Belgyógyászati Osztályának vezetője volt. 1965-től folyamatosan oktatott magyar és angol nyelven. Összesen 24 haematologiai tárgyú közleményt és két főiskolai jegyzetet írt. Számos alkalommal szerepelt előadással hazai és külföldi kongresszusokon.

Példaértékű szakmai munkája mellett jutott ideje közéleti tevékenységre is. Több cikluson keresztül az Orvoskar Egyetemi Tanácsának, illetve a Pécsi Orvosi Kamara elnökségének is tagja volt. Hosszú éveken keresztül fáradhatatlanul dolgozott a Magyar Máltai Szeretetszolgálat rendelőjében, valamint a Pécsi Irgalmasrendi Kórház orvosigazgatójaként.

Egyetemünk Egészségtudományi Karának 1993-tól volt köztiszteletben álló munkatársa. Főiskolai docensként szeretettel, magas színvonalú szakmaisággal és örömmel vezette a Diplomás Ápoló Szak munkáját, mely mellett a Pécsi Képzési Központ igazgatóhelyettesi feladatait is ellátta. Tanszékvezetőként a diplomás ápoló képzés és az egészségügyi felsőoktatás elkötelezett képviselője, meghatározó személyisége volt.

Sokoldalú, áldozatos munkájának vezér elve volt, hogy az ápoló hallgatók feladataik ellátására a lehető legközelebb készülhessenek fel.

Munkája elismeréseként 2006-ban a PTE Egészségtudományi Kar Pro Sanitate, 2007-ben az Általános Orvostudományi Kar Pro Facultate ezüst fokozatú kitüntetésben részesítette.

Dr. Schmelczer Matild főorvos asszony több mint négy évtizedes orvosi pályafutása során mindvégig megbízható orvosa, ápolója nagyszámú betegének, lelkes oktatója volt Egyetemünknek, akinek vezetésével nemcsak orvostanhallgatók és ápoló hallgatók hosszú sora sajátította el a reá jellemző odaadó, betegközpontú orvoslást, hanem végzett orvosok generációinak is példamutató, nagy munkabírási és megbízható munkatársaként szolgált.

Emlékét tisztelettel és szeretettel megőrizzük.

Dr. Betlehem József
az Egészségtudományi Kar dékánja

Dr. Miseta Attila
az Általános Orvostudományi Kar dékánja

In memoriam dr. Nagy Ibolya (1930-2014)

A PTE KK I. sz. Belgyógyászati Klinika nyugalmazott docense, volt igazgatóhelyettese, Dr. Nagy Ibolya 1930-ban született Budapesten. Iskoláit Kolozsvárott, majd Pécsen végezte, ahol 1954-ben orvosi diplomát szerzett. Utána a Kórélettani Intézetben dolgozott, majd 1956-tól az I. sz. Belgyógyászati Klinikán. 1957-ben laboratóriumi szakorvos, 1960-ban pedig belgyógyászati szakvizgát tett. 1960-tól foglalkozott a véralvadás problémáival, 1960-ban szervezte meg a véralvadási laboratóriumot az I. sz. Belgyógyászati Klinikán, mely az egész régió számára végzett eredményes diagnosztikus tevékenységet egészen 2007-ig. Azóta ez a feladat az LMI-hez került át, de mint klinikai kutatólaboratórium továbbra is működött. Sokoldalú érdeklődése és fáradhatatlan tevékenysége eredményeként a belgyógyászat, a laboratóriumi medicina és a hematológia szakorvosaként nemcsak a klinikán, hanem országos szinten is elévülhetetlen érdemeket szerzett. A Dunántúl kórházaiban ő vezette be a modern véralvadási vizsgálatokat és a vérzékeny, elsősorban a haemophiliás, valamint a thrombosisban szenvedő betegek kivizsgálását és gondozását.

Hosszú ideig vezette a PAB Klinikai Szakbizottságának keretében működő Haemostasis Munkacsoportot. A Munkacsoport folyamatosan szervezett tudományos konferenciákat magyar és külföldi együttműködések eredményeként. Tudományos munkájának egyik iránya a máj és a haemostasis kapcsolata volt. Ennek eredményeként ismerte fel, hogy a komplex véralvadási vizsgálatok eredményei jól hasznosíthatók a krónikus májbetegségek diagnózisában és differenciál diagnosztikájában. Ebből a témából írta meg kandidátusi értekezését 1972-ben.

További kutatási témája a thrombophiliás betegek vizsgálatával függött össze. Egy új, a thrombosisra hajlamosító abnormalitást fedezett fel, melynek genetikai hátterét azóta a nemzetközi irodalom is leírta és azóta folyamatosan használatban van.

A hematológia más területein is úttörő tevékenységet végzett. Mikor a két vezető hematológus docens a klinikáról távozott, 1977-ben Patakfalvi Albert, 1979-ben Burger Tibor, Jávor Tibor igazgató professzor javaslatára Nagy Ibolya vezetésével létrejött a Hematológiai Munkacsoport. Alapító tagja lett az 1977-ben Kelényi professzor által megalapított NHL Referencia Centrumhoz csatlakozó, Jávor professzor iniciálására a klinikusokból István Lajos professzor által szervezett "Malignus Lymphoma Munkacsoport"-nak. Vezetője lett a „Krónikus Lymphoid Leukémia Munkabizottság”-nak, mely jelenleg is munkacsoportunk fő klinikai és kutatási területe. Gyümölcsöző nemzetközi kapcsolatokat épített ki osztrák, német és norvég, véralvással és hematológiával foglalkozó munkacsoportokkal. Ezek a mai napig működnek.

Az új eredményeket meghonosító, empátiás betegellátás, amely munkánkat a mai napig is vezérli, tevékenységének mindig a középpontjában állt. Híresen jó oktató volt, logikusan felépített előadásai és gyakorlatai tükrözték a hallgatók iránti szeretetét.

1990-ben ment nyugdíjba. Nyugdíjba vonulásáig a klinika igazgatóhelyettesi pozícióját is betöltötte. 2014. október 17-én az orvosi diploma megszerzésének 60. évfordulóján kapta meg a gyémánt diplomát.

Mély megrendüléssel és fájdalommal búcsúzik az I. sz. Belgyógyászati Klinika és ezen belül a Hematológiai Munkacsoport megalapítójától és korábbi vezetőjétől.

Dr. Losonczy Hajna
emeritus professzor

DÉKÁNY MIKLÓS EMLÉKNAP

A 2009-ben történt orvoskari tragikus esemény évfordulóján csendes, gyertyagyújtásos megemlékezést tartottunk 2014. november 26-án (szerda) 16 órától a PTE, ÁOK Biofizikai Intézetnél lévő emlékhelynél.

Hajóút a megáradt Dráván

Középiskolai osztálytársaim az ország minden részéről verbuválódtak, és az összetartás jegyében jó ideje, legalább évente egyszer találkozunk, mindig máshol, annak a lakhelyén, vagy ahhoz közel, ahol az aktuális találkozó rendezője él. Már tavaly megállapodtunk, hogy az idei soros találkozásunk Barcsra lesz. A szervező hetekkel előtte jelezte, hogy szeptember 27-ére vár bennünket, és a szokásos extra programként, a helyi ismeretségét felhasználva, ezúttal egy hajókirándulást szervez a Drávára. Akkor még nem sejtette, hogy az idei, csapadékban bővelkedő időjárás következtében a folyó korábbi csúcspontok megközelítő mértékben megárad. A találkozó előtti héten aztán sokan lestük a Dráva vízállásának alakulását, hogy sor kerülhet-e a kirándulásra. Barcsra érve, az üdvözléseket követően szinte mindenki arról érdeklődött, hogy lesz-e hajózáás. Egy héttel korábban a folyó 600 cm-es vízállás körül elérte maximumát, majd apadásnak indult. A maximális szinthez képest mintegy két méterrel csökkent vízállás mellett a hajó üzemeltetője végül is az utolsó pillanatban vállalni tudta a kihajózást. Az utazáshoz előzetes engedélyre volt szükség, mert nemzetközi vizeken hajóztunk. Különös érzés volt, hogy az út során többször átszeltük az országhatárt, vagy éppen annak képzeletbeli vonalához közel haladtunk. A két országot összekötő közúti híd alatt áthaladva szokatlan szemszögből láthattuk a déli és az északi hídfőnél működő határállomásokat. A folyóparti növényzetben jól felismerhető nyomokat hagyott a pár nappal korábbi tetőzés. Láttunk beomlott löszfalat a horvát oldalon, ahol a folyóba bukó akácfa is jelezte a magas vízállás által előidéztet rombolást. Volt, ahol teljes faházat emelt ki a helyéből a víz, és vitt volna el, ha a parti fákból meg nem akad. Máshol csónakot láttunk a horgászbódé tetőjén, a szigetek csücskénél pedig óriási hordalékkupacokat. A híd

melletti fővenyes strand épületének falain is jól látható nedves nyomot hagyott a víz, jelezve azt, hogy kb. 1 méteres vízben állt néhány nappal korábban. A Dráva széles volt, a Tiszára emlékeztetett. A sebes folyás, az óriási örvények érzékeltették velünk az áramló víztömeg hihetetlen erejét. Bár borongós idő volt, olykor szemerkélt is az eső, mindez nem befolyásolta az élményt, a megáradt Dráván tett hajóút hosszú időre emlékezetes marad számunkra.

Köszönet a szervezőnek, Bódis Jánosnak!

Lantos János

S. E.

Fotópályázat

M. H.

MATTHIAS HORST 2014

L. J.